

KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIJA

It-57

**INTENDANTŪROS
LAUKO TARNYBOS
STATUTAS**

KARIUOMENĖS ŠTABAS, SP. IR ŠVIET. SK.
Kaunas 1938

It-57

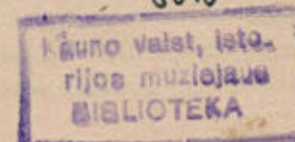
169491

**INTENDANTŪROS
LAUKO TARNYBOS
STATUTAS**

*el. kat.
8610*

C 33329

KARIUOMENĖS ŠTABAS, SP. IR ŠVIET. SK.

Kaunas 1938

355 (474.S)

Jn A54

1948

Išspaudinta 5000 egz.

Akc. „Spindulio“ B-vės spaustuvėje

KARIUOMENĖS VADAS

Nr. 32

1938. IV. 5

ĮSAKYMAS

Intendantūros lauko tarnybos statutą tvirtinu ir įsakau juo vadovautis.

Šiame statute duodami bendro pobūdžio nurodymai apie intendantūros tarnybos panaudojimą ir veiklą kautynėse.

Tarnybų organų ir veiklos padidėjimas, tapęs moderninių kariuomenių požymiu, žymiai pasunkina junginių vadams kautynių vienetų ir tarnybų organų veiklos derinimą.

Intendantūros tarnybos tinkamam panaudojimui junginio vadas turi savo valdinį ir patarėją bei bendradarbį — to junginio intendantą.

Visi vadai ir viršininkai turi rūpintis, kad kiekvienas karys visose kautynių aplinkybėse būtų pavalgydintas, o arklys pašertas.

Kariuomenei aprūpinti reikalingi tiekmenys, kiek aplinkybės leidžia, pirmiausia imami iš vietinių išteklių ir tik tai, ko trūksta, tiekama iš užnugario.

Visi vadai ir viršininkai turi rūpintis, kad ištekliai būtų taupiai naudojami.

Junginių vadai, visų skaidinių intendantai ir kariuomenės dalių vadai ir ūkio pareigūnai karininkai šį statutą turi mokėti taikyti visokiose kautynių aplinkybėse.

Pastabas siųsti kariuomenės intendantui.

Brig. gen. S. Raštikis

I SKYRIUS

INTENDANTŪROS TARNYBOS UŽDAVINIAI IR ORGANIZACIJA

I skirsnis

UŽDAVINIAI, PAREIGŪNAI IR PAREIGOS

Intendantūros tarnybos uždaviniai

1. Intendantūros tarnyba aprūpina kariuomenę:

1) mitybos produktais (maistu ir pašaru), kuru valgiui gaminti, maitinimo įrankiais ir lauko virtuvėmis;

2) danga, apranga, guolio reikmenimis, mui-
lu ir stovyklinėmis priemonėmis;

3) gurguoliniais vežimais, pakinktais ir ark-
lių apranga;

4) apšvietimo įrankiais ir medžiaga (išskyrus elektrines priemones), raštinės reikmenimis, muzikos padargais;

5) alga ir kitais įstatymų numatytais pinigais.

Be to, į jos pareigas įeina:

1) kariuomenės vienetų intendantūros turto priežiūra;

- 2) transporto išlaidų tvarkymas;
- 3) vadovavimas žemės ūkio įmonėms, jei tai bus nustatyta;
- 4) įvairūs tikrinamieji darbai; nutarimų sudarymas; nuostolių aktų tvirtinimas kiekvienam pareigūnui nustatytoje ribose; kariuomenės lauko išdinių ir lauko paštų piniginių operacijų tikrinimas.

Intendantūros tarnybos pareigūnai

2. Intendantūros tarnybos pareigūnai pagal jų darbą skirstomi į dvi grupes:

- 1) vadovaujantieji pareigūnai ir
- 2) vykduojantieji pareigūnai.

3. Vadovaujantieji pareigūnai yra:

a) intendantūros tarnybos įstaigose:
kariuomenės intendantas,
kariuomenės intendanto padėjėjas (lauko intendantas),
skirstomųjų stočių intendantai,
rajoniniai intendantai;

b) kariuomenės junginiuose:
divizijų intendantai,
kavalerijos intendantas,
karo technikos intendantas.

c) kariuomenės dalyse:
tų dalių vadai; jie vadovauja intendantūriniam darbui per atitinkamus etatinius pareigūnus;

d) atskirai veikiančiuose kariuomenės daliniuose (kuopose, komandose, baterijose, eskadronuose):
tų dalinių vadai.

4. Vykduojantieji pareigūnai yra:

a) intendantūros tarnybos centre, int. vietinėse įstaigose ir veikiančios kariuomenės įstaigose bei organuose (tiekmenynuose, sandėliuose, kepyklose, skerdyklose, dirbtuvėse, krautuvėse ir t. t.):

atitinkamai parengti administracijos karininkai;

įvairių specialybių karininkai, turį prityrimo kariuomenės intendantūrinio aprūpinimo srityje bei raštinės darbe;

intendantūros įstaigų civiliniai tarnautojai;
intendantūros įstaigų kareiviai raštininkai, ūkvedžiai, amatininkai ir darbininkai;
intendantūros įstaigų civiliniai darbininkai;

b) kariuomenės dalyse, įeinančiose į junginių sudėtį:

ūkio viršininkai;
maisto tiekėjai;
ūkio dalinių (kuopų, komandų, baterijų, eskadronų) vadai bei viršininkai;
išdininkai;
raštvėdžiai;
aprangos karininkai;

kareiviai, kurie yra aukščiau paminėtųjų pareigūnų ir dalinių vadų valdžioje ir eina raštininkų, ūkvedžių, amatininkų ir darbininkų bei vežėjų pareigas;

kariuomenės dalių dieninės tarnybos žmonės, kai jie, be bendrųjų pareigų, eina ir intendantūros srities pareigas.

Visi intendantūros tarnybos vykdomieji pareigūnai dirba specialybės srityje intendantūros tarnybos vadovaujančiųjų pareigūnų priežiūroje ir vadovybėje.

K a r i u o m e n ė s i n t e n d a n t a s

5. Kariuomenės skaidinyje intendantūros tarnybą valdo kariuomenės intendantas. Jis yra kariuomenės vado techninis patarėjas intendantūros tarnybos srityje ir, kaip intendantūros viršininkas, yra atsakingas už jo vadovaujamos tarnybos vykdymą, tiek kariuomenės veikimo ruože, tiek ir jos užnugaryje. Pagal vadovybės įsakymus ir nurodymus jis tvarko visas krašte esančias centrines ir vietines intendantūros įstaigas bei organus.

Jis pats arba per savo pareigūnus nagrinėja ir tiria įvairius klausimus, susijusius su intendantūros tarnyba.

Jis teikia kariuomenės vadovybei pasiūlymų dėl:

- 1) intendantūros įstaigų bei organų panaudojimo ir sutalpinimo,
- 2) išteklių tiekimo,
- 3) inventoriaus bei medžiagos evakuacijos ir

4) reikalingų kariuomenei sandėlių bei gamybos įmonių ir organizacijų steigimo.

Jo valdžioje yra intendantūros sudėties, medžiagų ir mitybos atsargos. Žiūrėdamas reikalo, jis paskirsto pareigūnus, medžiagų ir mitybos išteklius.

Jis per Kariuomenės Štabą rūpinasi intendantūros įstaigų bei organų komplektavimu.

Jis rūpinasi medžiagų bei mitybos atsargų rinkimu, perdirbimu, laikymu ir naudojimu.

Jis duoda nurodymų ir instrukcijų kariuomenės junginių ir teritorinių rajonų intendantūros tarnybos viršininkams.

Jis inspektuoja ir tikrina visas intendantūros įstaigas bei organus.

Į jo pareigas įeina naudojimas vietinių mitybos išteklių ir kitų reikmenų, kurių tiekimas priklauso intendantūros tarnybai.

Jis rūpinasi žemės ūkio gamybos organizacija ir jos vadovavimu, kiek tai numato įstatymai.

Kariuomenės intendantas nustato, kuris užnugario organas tenkins visos kariuomenės, kuris atskiro junginio arba net atskirai veikiančios atskiros kariuomenės dalies reikalus.

Bendrojo aprūpinimo plano sudarymas, bendros reikšmės reikalų tvarkymas ir intendantūros tiekmenų atsargos sudarymas turi eiti kariuomenės vado nurodymais. Kariuomenės intendantas apie šiuos nurodymus informuoja kariuomenės tiekimo viršininką, kuris pasirūpina išgauti reikalingų lėšų.

Kariuomenės intendantas kariuomenės vado nurodymais nagrinėja, numato ir sudaro ištek-

lių realizavimo planus. Šį darbą techniškai atlieka kariuomenės intendantūros centro įstaigos pareigūnai.

Kariuomenės junginio intendantas

6. Kariuomenės junginyje intendantūros tarnybą valdo junginio intendantas pagal junginio vadovybės nurodymus.

Junginio intendantas siūlo, o junginio vadovybė savo įsakymais paprastai nustato:

- 1) junginio tiekimo vietas, nurodydama, kada, kas ir kam jose bus tiekiama;
- 2) mitybos produktus, kuriais dalys turi pačios apsirūpinti;
- 3) intendantūros vykdomiesiems organams ir dalims vietinių išteklių naudojimo rajonus ir to naudojimo sąlygas;
- 4) mitybos pagerinimus ir produktų pakeitimus nustatytų normų ribose;
- 5) maistpinigių skyrimą;
- 6) įvairių intendantūros organų suskaidymą, subūrimą, vietą vorose, žygį ir postovį;
- 7) dalių mitybos pamainų susirinkimo ir išsiskirstymo vietas ir laiką, o taip pat jų kilnojimosi kelius;
- 8) mėsos rūpinimo tvarką; jei mėsos rūpinimas junginyje necentralizuotas, tai turi būti nustatyta aprūpinimo vietos ir laikas kiekvienai daliai arba dalių sambūriui, jei centralizuotas — tai, be to, judėjimo keliai auto sunkvežimiams bei arkliniams vežimams;

9) gyvulių kaimenių, skerdyklų ir kepyklų, jei jos priskirtos, vietą, įsirengimo laiką ir jų išteklių papildymo tvarką;

10) mitybos produktų atsargos sudarymą vietoje arba vežimuose;

11) nesunaudotų ir vietoje rastų išteklių evakuaciją;

12) jei reikia, intendantūros organų ir dalių mitybos ir ūkio gurguolių papildymą kitomis transporto priemonėmis.

II skirsnis

INTENDANTŪROS TARNYBOS ORGANIZACIJA

7. Visos kariuomenės intendantūros tarnybos viršininkas yra kariuomenės intendantas. Kariuomenės intendantas turi padėjėją.

Kariuomenės intendanto padėjėjas vadinamas lauko intendantu.

Specialybės atžvilgiu lauko intendanto tiesiogiai priklauso:

- 1) skirstomųjų stočių intendantai,
- 2) divizijų intendantai,
- 3) kavalerijos intendantas,
- 4) karo technikos intendantas,
- 5) atskirai veikiančių kariuomenės dalių (aviacijos, pulkų bei atskirų batalionų) ūkio viršininkai.

Divizijų, karo technikos ir kavalerijos intendantų specialybės atžvilgiu priklauso atskirų kariuomenės dalių, įeinančių į šių junginių sudėtį, ūkio viršininkai.

8. Lauko intendantas yra visų veikiančios kariuomenės intendantūros tarnybos vadovaujančiųjų ir vykdančiųjų įstaigų bei organų viršininkas.

Lauko intendantūra yra jo padedamasis organas.

Lauko intendantūra įeina į kariuomenės vado būstinės sudėtį. Kariuomenės intendantas per lauko intendantą tvarko veikiančios kariuomenės intendantūros įstaigų bei organų kilnojimąsi, jam priklausančių organų, parūpintų išteklių paskirstymą kariuomenei, o taip pat jų tiekimą kariuomenės junginiams bei atskirai veikiančioms kariuomenės dalims.

Lauko intendanto tiesioginėje valdžioje gali būti šios vykdomosios įstaigos:

- 1) vienas ar keli intendantūros tiekmenynai,
- 2) kai kurie rajoniniai intendantūros sandėliai,
- 3) kariuomenės aprangos lauko sandėlis,
- 4) amatininkų kuopa arba kelios kuopos,
- 5) auto arba arklinio transporto būriai bei kuopos.

Per šias įstaigas lauko intendantas padeda kariuomenės junginių intendantams tiekimo darbą vykdyti.

9. Užnugario ir rajoninės intendantūros įstaigos yra:

Vadovaujančios:

- 1) kariuomenės intendantūros centro įstaiga;
- 2) rajonų intendantai, jei jų rajonai nevisai teįeina į kariuomenės junginių veikimo ruožą.

Vykdančios:

- 1) baziniai mitybos arba aprangos sandėliai;
- 2) galvijų kaimenės;
- 3) skerdyklos;
- 4) duonos ir sausainių gamyklos;
- 5) įvairios dangos, aprangos, gurguolės, pakinktų ir kitokios dirbtuvės, dirbančios kariuomenės reikalams;
- 6) centrinė krautuvė sandėlis (su skyriais);
- 7) rajoniniai, apskričių ir apylinkių, sandėliai su jiems priklausančiomis perdirbimo bei parengimo įmonėmis bei įstaigomis (pav., malūnais, kepyklomis, pašaro presavimo punktais, skerdyklomis ir t. t.).

Šios įstaigos bei organai kariuomenės intendantūros centro įstaigos atitinkamų pareigūnų priežiūroje sudaro intendantūros tiekiamų išteklių atsargas, jei reikia, juos perdirba ir laiko.

10. Skirstomosios stoties intendantūros tarnybai vadovauja stoties intendantas.

Skirstomosios stoties intendantu skiriamas atskiras pareigūnas su savo specialiais parei-

gūnais arba jo pareigas eina prie tos stoties esančio bazinio sandėlio viršininkas su išskirtais iš bazinio sandėlio pareigūnais.

Skirstomosios stoties intendantas priklauso tos stoties komendantui, o specialybės atžvilgiu — lauko intendantui.

Skirstomosios stoties intendanto priklauso:

- 1) vagonuose arba dalinai trobesiuose laikomas mitybos sandėlis,
- 2) trobesiuose laikomas aprangos sandėlis, kuris kartais gali atlikti aprangos lauko sandėlio pareigas,
- 3) maitinamieji punktai.

Be to, tam tikrais atvejais jo priklauso:

- 4) amatininkų bei darbininkų dalinys,
- 5) pastovi arba lauko kepykla,
- 6) skalbykla su skalbinių taisomąja dirbtuve,
- 7) aprangos taisomosios dirbtuvės.

11. Intendantūros tarnybai divizijoje vadovauja divizijos intendantas.

Divizijos intendanto vykdomieji organai:

- 1) divizijos intendantūros tiekmenynas su krautuve,
- 2) divizijos skerdykla su mėsos tiekiamuoju auto skyriumi.

Be to, tam tikrais atvejais čia įeina:

- 3) kilnojamoji lauko kepykla,
- 4) transporto priemonės (būrys, kuopa ar kuopos arba tam tikras skaičius rekvizuotų vietinių vežimų),
- 5) skalbykla.

Kavalerijoje intendantūros tarnybos organai tie patys, kaip divizijoje, tik kitokios etatinės sudėties.

Intendantūros viršininkų bendradarbiavimas su kitais viršininkais

12. Kad intendantūros tarnyba galėtų sėkmingai veikti, tos tarnybos viršininkai privalo laikyti ne tik tarpusavio ryšį, bet ir glaudžiai bendradarbiauti su visais kitais viršininkais, kurie rūpinasi kariuomenės aprūpinimu jos veikimo ruože ir užnugaryje.

Intendantūros tarnybos veikla turi būti ypač glaudžiai susijusi:

- a) su vadovybės veikimu, kuri, žiūrėdama įvairių karo aplinkybių, sprendžia tarnybos panaudojimą;
- b) su užnugario aprūpinimo įstaigų bei organų veikimu, kurie turi uždavinį sudaryti, perdirbti ir išlaikyti kariuomenei reikalingus išteklius;
- c) su transporto tarnybos veikimu, kurios uždavinys pristatyti šiuos išteklius arti kariuomenės dalių.

13. Kiekviename kariuomenės junginyje intendantūros tarnybai vadovauja to junginio intendantas. Jis yra tos tarnybos viršininkas ir priklauso junginio vado.

Kariuomenės junginio vadas savo įsakymais nustato intendantūros tarnybai uždavinius, nurodo sąlygas, kuriomis tie uždaviniai turi būti vykdomi ir, kur reikia, išrūpina jai iš aukštes-

nio skaidinio žmonių, priemonių ir išteklių papildymų.

Junginio vadas pats arba per savo štabą privalo, kiek tai leidžia paslapties išlaikymo reikalas, junginio intendantą iš anksto informuoti apie savo sumanymus ir tuo būdu įgalinti jį geriau parengti intendantūros tarnybos veiklą.

Junginio vadas už intendantūros įstaigų bei organų panaudojimą bei veiksmus yra lygiai taip pat atsakingas kaip ir už kautynių vienetų panaudojimą bei veiksmus. Už dalių aprūpinimą jis yra taip pat atsakingas kaip ir už karo operacijų sėkmingumą.

Kariuomenės junginio intendantas vykdo junginio vado įsakymus.

Jis atsako prieš savo junginio vadą už duotų jam uždavinių įvykdymą ir tarnybos veiklos tikslumą ir gerą tvarką. Šiam reikalui jis turi savo valdžioje tam tikrus pareigūnus, priemones ir tarnybos įstaigas bei organus.

Jis tvarko jo valdomų tarnybos įstaigų bei organų veiklą pagal vadovybės duotus įsakymus ir instrukcijas, laikydamasis veikiančių kariuomenės statutų ir instrukcijų.

Svarbiausia jo pareiga — aprūpinti savo junginio kariuomenės dalis maistu, pašaru ir dangos bei aprangos reikmenimis.

Savo tarnybos veiklą tvarkydamas, junginio intendantas privalo, kiek aplinkybės leidžia, reikšti iniciatyvą gautų įsakymų ir instrukcijų ribose. Taip pat jis turi reikšti savo iniciatyvą teikdamas vadovybei sumanymų ir siūlymų dėl tarnybos įstaigų bei organų panaudojimo ir reikalingų papildymų.

Jo pareiga — informuoti vadovybę nustatyta tvarka apie tarnybos įstaigų bei organų būvį, padėtį, išteklius ir veiklą. Šios informacijos palengvina junginio vadui, žinant dalyką iš esmės, padaryti reikiamą sprendimą.

Tarp junginio vado ir intendantūros tarnybos viršininko turi būti nuolatinis ryšys, kur galima, jie turi patys pasimatyti.

Tarnybos viršininko prievolė to ryšio ir pasimatymo ieškoti savo iniciatyva, ypač kai aplinkybės keičiasi ir jis neturi žinių apie junginio vado nusistatymus, kurie turėtų reikšmės jo veiklai.

Junginio intendantas savo sumanymus bei siūlymus junginio vadui paprastai pateikia raštu, jei reikia, veikimo plano pavidalu. Šiuose pasiūlymuose nurodoma galimi įvairių tarnybos organų bei išteklių panaudojimo būdai kariuomenės dalių reikalams patenkinti, o taip pat būdai, kuriais intendantūros organai galėtų geriausiai techniškai veikti. Pasiūlymuose gali būti duota įvairių sprendimo variantų, nurodant kiekvieno sprendimo gerąsias ir blogąsias puses. Be to, pasiūlymuose nurodoma, kiek ir kurių papildomų priemonių reikės intendantūros tarnybai. Šie pasiūlymai, surašyti įsakymo projekto arba instrukcijos pavidalu, įteikiami vadovybei patvirtinti.

14. Kariuomenės intendantas palaiko nuolatinį ryšį su kariuomenės vadu.

Jis turi būti visuomet pasiruošęs visais klausimais informuoti kariuomenės vadą apie savo tarnybos būvį. Šiam reikalui jis naudojasi jo

priklausančių intendantų pranešimais, raportais ir žiniomis apie įvairius išteklius.

Kariuomenės vadą jis informuoja arba pats, arba per lauko intendantą, nuolat esantį kariuomenės būstinėje. Be to, reikalui esant, glaudesniai ryšiai su vadovybe palaikyti, kariuomenės intendanto nurodymu, prie Kariuomenės Štabo IV skyriaus priskiriamas ryšio karininkas.

Panašūs ryšiai turi būti laikomi ir kariuomenės junginių skaidiniuose.

15. Kariuomenės skaidinyje kariuomenės intendanto nuolatinis ryšys su Kariuomenės Štabo IV skyriumi ypač svarbus šiais atsitikimais.

a) Kai reikia pasiųsti kariuomenės junginiams arba atskirai veikiančioms kariuomenės dalims geležinkeliu arba vandens keliais intendantūros reikmenų siuntas, kurios normaliaame judėjimo tvarkraštyje nenumatytos. Šiuo atsitikimu reikalingų transporto priemonių prašoma kariuomenės vado per Kariuomenės Štabą. Kariuomenės vadas, atsižvelgdamas į įvairių vykdytinų transportų skubotumo eilę, tą reikalavimą patenkina per geležinkelių ir vandens kelių karo viršininką.

b) Kai numatomos intensyvios operacijos arba užnugario susisiekimo pertvarkymas ir todėl yra reikalas paskirti intendantūros tarnybos valdžion papildomų transporto priemonių iš tų, kurios yra kariuomenės skaidinyje.

Kariuomenės junginių skaidinyje intendantūra turi tik automobilinius mėsos tiekiamuosius vienetus. Bet kuriam kitokiam transportui

iš tolimesnių mitybos tiekimo vietų iki kariuomenės junginių intendantūros tarnyba reikalingas priemonės gauna per vadovybę.

Intendantūros tarnybos organų viršininkai apskritai yra atsakingi už išteklių laikymą. Be to, jų pareiga yra apsaugoti išteklius pakraunant ir iškraunant; tam reikalui jie skiria savo pareigūnus, kurie rūpinasi išteklių apsauga, veikdami sutartinai su išteklius vežančiu transporto priemonių viršininku.

Intendantūros tarnybos viršininkų tarpusavio bendradarbiavimas

16. Intendantūros tarnybos viršininkų tarpusavio bendradarbiavimas turi tikslą patikrinti gerą tarnybos veikimą ir tikslų įvairių rūšių išteklių panaudojimą.

Iš vienos pusės tasai bendradarbiavimas įgalina visus intendantus laiku gauti žinių apie aprūpinimo eigą ir aukštesniųjų skaidinių aprūpinimo įstaigų turimus išteklius; iš kitos pusės — aukštesniųjų skaidinių intendantai tarpusavio bendradarbiavimo dėka esti visada tiksliai informuoti apie žemesniųjų tarnybos skaidinių veiklą ir gali sėkmingai padėti vadovybei įvykdyti užsibrėžtus uždavinius.

Svarbu bendradarbiauti ir laikyti nuolatinį tarpusavio ryšį:

1) kariuomenės intendantui su jo priklausančiais intendantais, o ypač su skirstomųjų stočių intendantais;

2) skirstomosios stoties intendantui su rajoniniais intendantais ir su viršininkais šių in-

tendantų valdžioje esančių bazinių ir rajoninių sandėlių, bazinių kepyklų, aprangos sandėlių ir kitų įstaigų, kurios siunčia tiekmenis į šią stotį.

Bendradarbiavimo ir susižinojimo būdus nustato aukštesniųjų skaidinių tarnybos viršininkai.

To pasiekama: a) per asmeninius pasimatymus, b) vykdyti ar žinoti siunčiamais įsakymais, nurodymais, raportais, pranešimais ir instrukcijomis.

17. Intendantūros tarnybos viršininkai tiesiogiai tarp savęs susirašinėja šiais atvejais:

1) kai reikia duoti žemesnio skaidinio intendantams instrukcijų ir nurodymų dėl tarnybos techninės veiklos, vidujinės tvarkos ir atskaitomybės;

2) kai reikia pristatyti aukštesnio skaidinio intendantui pranešimą apie vidujinę tarnybos veiklą, atskaitomybės dokumentus, sąrašus ir reikalaujamus statistinius duomenis.

Visais kitais atsitikimais intendantūros tarnybos viršininkai susirašinėja per junginio vadą.

Jeigu duodamos žemesniųjų skaidinių tarnybos viršininkams specialios instrukcijos gali turėti ypatingos svarbos, jos pateikiamos vadovybei patvirtinti.

Žemesniųjų skaidinių intendantai apie gautas ir turinčias didesnės reikšmės specialias instrukcijas bei nurodymus nedelsdami praneša savo junginių vadams.

Intendantai turi visada atsiminti, kad sėkmingiausiai jie galės paveikti aprūpinimo darbą tada, kai patys dažnai lankysis ten, kur dirba jų valdiniai.

Atsirandą nesuderinimai tarp aukštesnio ir žemesnio skaidinio intendantūros tarnybos viršininkų šalinami aukštesnio skaidinio vadovybės sprendimais.

II SKYRIUS

APRŪPINIMAS

I skirsnis

BENDRI VEIKIMO DĒSNIAI

Bendrybės

18. Karo metu kariuomenė turi būti reguliariai maitinama ir taip aprūpinama, kad visuomet galėtų atlikti tuos uždavinius, kuriuos jai vadovybė duos.

Be to, svarbu, kad veikiančios kariuomenės veiklai netrukdytų veiksmai, susiję su kariuomenės dalių maitinimu ir kitokiu aprūpinimu.

Visų vadovybės skaidinių, o ypač dalinių vadai turi rūpintis savo žmonių maitinimu ir kitokiu aprūpinimu. Vadai turi atsiminti, kad nuo jų pastangų šioje srityje priklauso taip pat ir dalinių drausmė ir dvasia.

Svarbu, kad kariuomenės dalys reguliariai gautų maitinimo ir kitokius išteklius ir kad šie ištekliai būtų kuo naudingiausiai sunaudojami. Reikia atsiminti, kad išteklių kiekis krašte yra ribotas, todėl nevykęs jų naudojimas ilgainiui gali ekonomiškai nusilpninti šalį ir pakenkti sėkmingiems karo veiksams ir jų išdavoms.

Todėl ir vadovybė, ir intendantūros tarnyba turi nuolat rūpintis vengti nereikalingo eikvojimo ir griebtis reikalingų priemonių jam pašalinti. Išteklių taupymas, kiek aplinkybės leidžia, yra visų kariuomenės vienetų vadų, tarnybos viršininkų ir apskritai visų karių pagrindinė pareiga.

19. Mitybos rūpinimo visus veiksmus galima suskirstyti į 3 grupes:

1) surinkimas, sudarymas ir paruošimas arba perdirbimas skiriamų kariuomenei mitybos išteklių;

2) tų išteklių transportavimas;

3) tų išteklių perdavimas kariuomenės dalims.

Pirmosios ir trečiosios grupės veiksmai yra intendantūros tarnybos pareiga. Antrosios grupės veiksmus paprastai atlieka transporto tarnyba. Kartais tie veiksmai gali būti pavedami int. tarnybai, priskiriant reikalingas transporto priemones.

Pastaroji taisyklė liečia ir kitas intendantūros darbo sritis.

Ištekliai

20. Reikalingi kariuomenei ištekliai, kiek aplinkybės leidžia, pirmiausia imami iš kariuomenės veikimo ruožo, paskui — iš krašto vidaus — užnugario arba iš užsienio.

Visus tuos išteklius intendantūros tarnybos įstaigos bei organai, kariuomenės intendanto nurodymais, vietose vadovaujant rajonų inten-

dantams, surenka ir laiko baziniuose bei rajoniniuose mitybos ir aprangos bei kitų reikmenų sandėliuose.

Veikiančios kariuomenės intendantūros tarnyba jai reikalingus išteklius gauna ir papildo iš šių dviejų šaltinių.

1) Iš vietinių gyventojų. Kariuomenės veikimo ruože iš jų gali būti imama, kas tik kariuomenei reikalinga.

Išteklius, paimtus iš kariuomenės veikimo ruožo, veikiančioji kariuomenė paprastai sunaudoja vietoje.

Šituo būdu intendantūros tarnyba gali:

- a) panaudoti tokius tiekmenis, kuriuos šiaip išlaikyti yra sunku arba atvežti didelius jų kiekius iš toliau beveik neįmanoma,
- b) žymiai sumažinti transportą iš užnugario,
- c) taupyti krašto užnugario išteklius.

2) Iš užnugario, tai yra, iš skirstomųjų stočių arba tiesiog iš bazinių ir rajoninių mitybos ir aprangos sandėlių.

Iš kur, kada ir kuriuos išteklius imti, priklauso nuo vietinių sąlygų ir karinių aplinkybių.

21. Kariuomenės dalių maitinimas ir kitoks aprūpinimas turi būti visada užtikrintas. Tam pasiekti reikalingi išteklių atvežami arti prie kariuomenės dalių. Tačiau arti esančius išteklius lengvai gali sunaikinti priešas ir todėl šitų išteklių kiekiai tegali būti maži. Pagal reikalą jie turi būti nuolat papildomi iš atsargų, esančių gilesniame užnugaryje.

Šios atsargos skaidomos pagal kelių tinklą, pradedant mitybos tiekimo stotimis arba junginių tiekimo vietomis ir baigiant baziniais bei rajoniniais sandėliais ir kitomis intendantūros įstaigomis (9 str.).

22. Kariuomenės dalys joms reikalingus mitybos išteklius, medžiagas, aprangą ir kitokius int. reikmenis reikalauja iš savųjų junginių intendantų. Tai daroma taip, kad visada būtų laiku papildyti organizaciniai ištekliai, kuriuos dalys privalo nuolat turėti.

Kariuomenės dalių reikalus junginių intendantai arba patys tenkina iš esančių jų tiesioginėje valdžioje išteklių, arba tų reikmenų reikalauja iš aukštesnio skaidinio intendanto.

Intendantai palaipsniui naudoja užnugaryje suskaidytus išteklius.

23. Dėl nuolat kintančių, dažnai neįmanomų numatyti aplinkybių, kurios žymi kiekvieną karo veiksmą, ir dėl transporto sunkumų, ypač judesyje, kariuomenės dalių maitinimui, aprūpinimui ir kitokiam aprūpinimui užtikrinti reikia turėti išteklių atsargą. Ši atsarga turi būti valdžioje tų viršininkų, kurie įpareigoti tenkinti kariuomenės dalių reikalus.

Išteklių atsargos didumas priklauso nuo tenkintinų reikalavimų dydžio, nuo aprūpinimo sunkumų ir nuo numatomų aprūpinimo sutrikimų.

Dalis tų išteklių yra vežiojama ir vadinama judriaisiais ištekliais, kita dalis — iškrauta ir

laikoma vietoje, vadinama nejudriaisiais ištekliais. Jų dydis priklauso nuo aplinkybių.

Jų tvarkingas papildymas yra intendantūros tarnybos pareiga.

Mitybos išteklių suskaidymas

24. Kariuomenės dalyse:

a) Daliniuose.

Kiekvienas kovotojas visuomet nešioja su savim tam tikrą neliečiamą atsargą — vieną atsarginį maisto davinį.

Šios nešiojamos neliečiamosios maisto atsargos tikslas — užtikrinti maitinimą, jei dėl kautynių aplinkybių maisto išdavimas būtų neįgalimas.

Be to, kovotojas nešioja su savim dalį maisto, įeinančio į vartojamo dieninio davinio sudėtį, kurio kita didesnė dalis būna lauko virtuvėje bei virtuvės vežime.

Šio antrojo davinio sudėtinės dalys (dalinei pas kovotoją, dalinei virtuvėje) kartu sudaro vadinamąjį vartojamąjį dieninį davinį.

Be šių dviejų maisto davinų, daliniai, žiūrint karo aplinkybių, kartais gali turėti dar trečią maisto davinį, vadinamą dalinio vežiojamąja maisto atsarga, kuris gali būti atsarginio arba normaliojo davinio pavidalo.

Kiekvienas arklys neša arba veža vartojamąjį dieninį pašaro davinį.

Dalinio virtuvės vežime arba gurguolės vežimuose vežamas antras pašaro davinys dalinio

arkliams — atsarginis pašaro davinys, kuris sudaro dalinio arklių neliečiamąjį atsarginį pašaro davinį.

b) Dalies mitybos gurguolėje.

Dalies vadas savo dalinių kasdieniniam maitinimui užtikrinti visada turi savo valdžioje tam tikrą mitybos išteklių atsargą, pakrautą dalies mitybos gurguolėje, vadinamą dalies arba pulko mitybos ištekliais.

Šių dalies išteklių dydis ir rūšis priklauso nuo dalies mitybos gurguolės sudėties ir kariuomenės junginio vado įsakymų.

25. Kariuomenės junginiuose.

Junginio vadas nustato sąlygas, kuriomis intendantūros tarnyba junginiuose privalo sudaryti, laikyti ir pavartoti mitybos išteklių atsargas.

Šios atsargos, neskaitant tų tiekmenų, kurie kasdien pristatomi į tiekimo vietas, sudaromos junginių intendantūros tiekmenynuose. Jos paprastai susideda iš vienos dienos maisto (be mėsos) ir avižų išteklių, kurie reikalingi tam, kad dalių mitybos gurguolės aprūpinimas nenukentėtų dėl galimų tiekimo suvėlavimų bei pertraukų, arba išlyginti trūkumams, kurie gali susidaryti traukiniams neatvežus reikalingo mitybos kiekio.

Ilgesniam žygiui, junginio vadaui įsakius, šitoji vienos dienos mitybos išteklių atsarga pakraunama į junginio arba jam

iš aukštesnio skaidinio priskirtas arba rekvizuotas transporto priemonės.

Kai karo veiksmai nusistovėję vienoje vietoje, toji atsarga sudaroma mitybos tiekimo vietoje ir sukraunama į laikinus junginių intendantūros tiekmenynų sandėlius. Šiuo atveju tos atsargos dydis gali būti iki 2 mitybos davinių, skaitant visai aprūpinamo kariuomenės junginio sudėčiai.

26. Veikiančios kariuomenės skaidinyje.

Be aukščiau paminėtų maisto ir avižų atsargų, veikiančioji kariuomenė savo veikimo ruože intendantūros rajoniniuose sandėliuose arba, ypatingais atsitikimais, laikinai paskirtose intendantūros tarnybos valdžion transporto vorose paprastai turi tam tikrą atsarginių maisto davinių kiekį. Atsargos dydį nustato kariuomenės vadas, kariuomenės intendantas pasiūlymu.

Ši atsarga skiriama, prireikus, greitai papildyti suvartotą kariuomenės dalyse atsarginį davinį.

27. Skirstomosiose stotyse.

Skirstomosios stoties intendantas savo valdžioje turi mitybos išteklių atsargą, kurios dydį nustato kariuomenės vadas, kariuomenės intendantas pasiūlymu. Ta atsarga paprastai susideda: 1) iš pakrautų vagonų, pastatytų atsarginiuose keliuose, 2) iš išteklių, sukrautų san-

dėliuose prie stoties rampų, stoties sandėliuose ir kituose sandėliuose, prie kurių prieina geležinkelio šakos.

28. Kariuomenės užnugaryje ir rajoniniuose sandėliuose.

Mitybos išteklių dydžius, kuriuos reikia nuolat laikyti visą kariuomenę aprūpinančiose įstaigose (baziniuose ir rajoniniuose sandėliuose) ir kurie yra užnugaryje ir dalinai kariuomenės veikimo ruože, nustato krašto apsaugos ministras kariuomenės vado reikalavimais, atsižvelgdamas į esamus krašte išteklius. Tų atsargų papildymu rūpinasi kariuomenės intendantas nurodymais kariuomenės intendantūros centro įstaigos pareigūnai, rajonų intendantų padedami.

Aprūpinimo eiga

29. Intendantūros tiekmenys gali būti vežami:

1) Geležinkeliais.

Geležinkeliai, kur jais galima naudotis, yra normalus būdas mitybai, aprangai ir kitokiems intendantūros tiekmenims vežti.

Intendantūros tiekmenų siuntimas tvarkomas šitaip.

Mitybos reikalavimus junginio intendantas arba atskirai veikiančios kariuomenės dalies vadas siunčia kariuomenės intendantui arba ten, kur jis nurodys.

Skirstomosios stoties intendantas pagal kariuomenės intendantas užsakymus, prisilaikydamas veikiančio judėjimo tvarkaraščio iš anksto išreikalauja reikalingus išteklius iš nurodytų

jam intendantūros bazinių ir rajoninių sandėlių.

Baziniai ar rajoniniai sandėliai pagal tuos reikalavimus mitybos išteklius siunčia į skirstomasias stotis paprastai vienalyčiais mitybos traukiniais ar vagonais¹⁾, o skirstomosios stotys, sugrupavusios vagonus, sudaro mišrius mitybos traukinius²⁾ ir siunčia kariuomenės junginiams į mitybos tiekimo stotis.

Mišrieji mitybos traukiniai sudaromi skirstomosios stoties intendanto rūpesčiu pagal lauko intendanto užsakymus. Tie užsakymai yra atskiri kiekvienam junginiui arba atskirai veikiančiam kariuomenės daliai.

Tam tikromis aplinkybėmis vadovybė gali įsakyti siųsti junginiams būdingus mitybos traukinius, t. y., nustatytos vienodos sudėties (pav., 15000 žmonių ir 5000 arklių) traukinius.

Mitybos traukiniai atvykę į paskyrimo vietą paprastai iškraunami net ir tada, kai krovinyms negali būti išduotas.

2. Vandeniniais keliais.

Vandeniniai keliai (upės, kanalai, ežerai) aprūpinimo reikmenims gabenti yra padedamoji transporto priemonė.

¹⁾ Vienalyčiais mitybos ir kitų išteklių traukiniais vadinama grupė vagonų, prikrautų tų pačių maisto gaminių arba kitų išteklių.

²⁾ Mišriuoju mitybos traukiniu vadinama grupė vagonų, prikrautų įvairių maisto gaminių, kurie reikalingi aprūpinti junginiui arba atskirai veikiančioms kariuomenės dalių grupėms (pav., atskirai veikiančiam pėstininkų pulkui).

Tais keliais geriau vežti sunkius, daug vietos užimančius ir negendančius tiekmenis. Mitybos išteklius, kuriuos tenka transportuoti šiuo būdu, reikia atgabenti į sujungtus su geležinkeliu arba žemės kelių tinklu upių uostus. Čia tuos mitybos išteklius reikia kiek galint greičiau iškrauti.

Kur tik tenka naudotis vandeniniais keliais, reikia įrengti vieną ar kelis uostus — bazes. Tokiuose baziniuose uostuose intendantūros tarnyba veikia tomis pat taisyklėmis kaip baziniuose maisto ir pašaro sandėliuose.

Iš uosto ištekliai siunčiami bendra tvarka geležinkeliais arba sauskeliais. Ypatingais atsitikimais jie gali būti pasiųsti laivais.

3) Auto transportu.

Esančius kariuomenės vado valdžioje auto transporto vienetus taip pat galima pavartoti intendantūros tiekmenims gabenti užnugario keliais. Tai bus reikalinga ypač tada, kai tiekmenis reikės atgabenti iš tolimesnių geležinkelio stočių iki tiekimo vietų.

4) Transporto priemonėmis kariuomenės veikimo ruože.

Veikiančioji kariuomenė veikimo ruože dar turi savo žinioje:

1) etatinės arklinio transporto priemonės, kurios labiausiai tinka smulkiam ir netolimam transportui, tačiau trūkstant auto priemonių, jos gali būti vartojamos ir tolimesniam transportui;

2) etatines auto transporto priemonės, kurios daugiau vartojamos skubiam arba tolimam transportui.

Tų įvairių kariuomenės skaidinio priklausančių transporto priemonių vartojimas tvarkomas pagal kariuomenės transporto planą, derinant tas priemonės su junginių transporto priemonėmis.

5) Vietinėmis transporto priemonėmis.

Be aukščiau išvardytų transporto priemonių, kariuomenės veikimo ruože įvairiems tiekmenims, o ypač mitybos ištekliams, vežti plačiai naudojami iš vietinių ūkininkų per savivaldybes rekvizuoti arkliniai vežimai.

Kariuomenės vienetų vadai ir intendantūros tarnybos viršininkai, jei neužtenka etatinių transporto priemonių, mitybai pervežti naudoja rekvizuotus ūkininkų vežimus. Tačiau prieš tai jie turi išsirūpinti įgaliavimus naudotis šių vežimų rekvizicijos teise.

6) Oro keliu.

Jei kitu būdu nebegalima aprūpinti kautynėse esančios kariuomenės dalies, tam reikalui gali būti panaudotas lėktuvas.

Lėktuvas gali atlikti tiekėjo pareigas be jokio specialaus pritaikymo. Maisto išteklius, sudėtus į ryšulius, pririša prie parašiotų ir reikalingoje vietoje išmeta.

II skirsnis

KARO METO DAVINIAI IR VEŽIOJAMIEJI DALIŲ MITYBOS IŠTEKLIAI

Bendrybės

30. Kasdieniniam žmonių maistui eina:

1) įsakymuose kariuomenei nustatyti maisto gaminiai, kuriuos tiekia intendantūros tarnybos organai;

2) gaminiai maistui pajvairinti, kurių rūšis ir kiekis nenustatyti; kariuomenės dalims leidžiama pačioms jais apsirūpinti ūkio viršininkų nuožiūra perkant rinkoje arba intendantūros įstaigose.

Nustatytieji maisto ištekliai sudaro maitinimo pagrindą.

Kitokie maisto gaminiai yra tik priedas maistui pajvairinti.

Kasdieniniam arklių šėrimui įsakymuose kariuomenei nustatyti pašaro daaviniai, kuriuos tiekia intendantūros tarnybos organai arba paveda kariuomenės dalims apsirūpinti iš vietinių išteklių. Vietoje imami dažniausia pašarai — dobilai, šienas ir šiaudai.

Įsakymu kariuomenei kareiviams yra nustatytas ir tabako daavinys. Šį daavinį gauna visi rūkantieji; nerūkantiems tabako vertė išmokama pinigais.

Taip pat įsakymu kariuomenei nustatoma: muilo norma praustis ir skalbiniams skalbti, malkų normos valgiui virti, žibalo bei žvakių normos šviesai ir šiaudų normos guoliui.

Karininkai, tarnaujantieji veikiančios kariuomenės dalyse, karo metu gali gauti kareivio maisto davinį be atlyginimo, o už pinigus — ir tabako davinį.

Maisto daviniai

31. Krašto apsaugos ministro patvirtintos davinių lentelės nurodo:

1) dieninį maisto davinį, tai yra, maisto produktų sudėtį ir kiekį, skiriamą kasdien kiekvienam kareiviui;

2) muilo, kuro, šviesos priemonių, šiaudų ir pašaro davinius, tai yra, tų daiktų kiekius, skiriamus vienam žmogui ar arkliui arba tam tikram vienetui per dieną arba per mėnesį.

Maisto daviniai yra nevienodos sudėties. Atsižvelgiant į sunkumus, kuriuos tenka pakelti kariuomenės dalims, orą, sanitarinę padėtį ir karines aplinkybes, karo metu yra nustatyti du dienos maisto daviniai — normalusis (N)¹⁾ kareivio karo meto davinys ir atsarginis (A) davinys.

Normalusis davinys duodamas kasdien.

Atsarginis davinys duodamas tada, kai dėl kautynių aplinkybių negalima pristatyti ir išduoti kariuomenės daliniams normalaus karo meto davinio.

Ypatingais atsitikimais normalusis davinys gali būti padidintas arba tais pačiais produk-

¹⁾ Normaliu karo meto daviniu vadinamas davinys, kuris taikos metu skelbiamas įsakyme kariuomenei manevrinio davinio vardu.

tais, kurių davinyje jau yra, arba naujais maisto produktais (pav., dešra, sūriu ir t. t.).

32. Visa, ką karys gauna savo pragyvenimui, išreiškiama tam tikrais tų dalykų daviniais. Kai kurie šių davinių, išreikšti jų kaina, kariuomenės dalims duodami pinigais. Kareivio maisto davinys — ir normalusis, ir atsarginis, ir priedai — išreikštas jo kaina, vadinamas piniginiu daviniu.

Kiti daviniai yra išreikšti gaminių arba medžiagų kiekiais ir kariuomenės dalims duodami natūra ir vadinami daviniais natūra.

Kariuomenės dalys už gautą maistą atsiskaito nustatyta tvarka, išreikšdamos jo vertę pinigais.

Dėl tarnybos aplinkybių negalį maitintis iš bendrųjų virtuvių atskiri kareiviai gauna arba komandiruotės pinigus arba maistpinigius, kurių ekvivalentas susideda iš: 1) normalios maisto davinio kainos, 2) pajvairinimo bei prieskonių priedų kainos, 3) kuro kainos ir 4) tam tikro priedo.

Šių visų davinių kainas nustato krašto apsaugos ministras.

Pašarų daviniai taip pat nustatomi pinigais ir natūra.

Daviniai natūra

Muilo, kuro ir šviesos priemonių daviniai, o taip pat šiaudų davinys guoliui nustatomi tik natūra.

Visus tuos gaminius ir medžiagas, įeinančius į davinių sudėtį, tiekia intendantūros tarnyba arba juos įsigyja pačios kariuomenės dalys, pirkdamos arba rekvizuodamos iš vietinių išteklių.

33. Ypatingus davinių priedus gali leisti tik kariuomenės vadas, išklauses kariuomenės intendanto nuomonės ir atsižiūrėjęs į bendras aprūpinimo galimybes.

Ypatingi priedai skiriami ne ilgesniam kaip 5 dienų laikotarpiui. Tam laikui praėjus, kariuomenės vadas šiuos priedus gali pratęsti vėl 5 dienoms. Tai gali būti pakartota tiek kartų, kiek bus reikalinga.

Jei pakanka vietinių išteklių, tai ypatingais atsitikimais paskirti davinio priedą gali junginio vadas, atsiklauses jo žinioje esančio intendanto nuomonės.

Jei atsarginis maisto davinys suvartotas, tai pagal kariuomenės dalių vadų reikalavimus išduodamas atitinkamas kiekis naujų atsarginių davinių.

Kariuomenės dalys atsarginių davinių reikalavimuose tiksliai nurodo jų reikalingą skaičių ir paaiškinamąsias aplinkybes, kurios vertė atsarginį davinį suvartoti.

Kariuomenės intendantas gali įsakyti keisti vienus produktus kitais, ypač kai reikia kurią nors maisto rūšį greičiau suvartoti.

Krašto apsaugos ministro įsakymas nurodo tų pakeitimų sąlygas ir kiekį. Tas kiekis apskritai yra imamas iš krašto apsaugos ministro patvirtintų davinių lentelių. Bet, reikalui esant, kiekį skiria kariuomenės vadas pagal ka-

riuomenės intendanto pasiūlymą. Kariuomenės intendantas, siūlydamas, žiūri, kad pakeitimai perdaug nepadidintų išlaidų.

Nurodymai dėl davinių bei jų priedų įrašomi į operacinį įsakymą (II dalį) arba į atskirus įsakymus. Ten nurodomas laikotarpis, per kurį tas davinys vartojamas ir kurioms dalims jis yra taikomas.

34. Junginio vadovybė gali įsakyti arba imti visą davinį iš intendantūros, arba leisti kai kuriuos jo produktus pirkti arba rekvizuoti iš vietinių išteklių.

Dalies vadas yra įpareigotas imti iš intendantūros organų mažiausia tris ketvirtadalius davinį sudarančių produktų. Jei jis neima vieno ketvirtadalio paskirto dienos davinio, tai jis sutaupo tam tikrą sumą, kurią gali panaudoti kitokiems maisto produktams pirkti.

Iš tos sumos, kurią sudaro paįvairinimo bei prieskonių priedų, o reikiant, ir ypatingų priedų kaina, dalinio vadas gali pirkti produktų maistui paįvairinti arba imti didesnę normą nustatytųjų produktų (atsižvelgdamas į intendantūros tarnybos organų turimus išteklius). Ir paįvairinimo, ir ypatingieji priedai gali būti pavartoti visi arba dalimis.

Sudarytą iš maitinimo, paįvairinimo ir ypatingų priedų ekonomiją dalinio vadas turi teisę panaudoti kareivių maistui pagerinti. Ši ekonomija naudojama dalies ūkio viršininkui sutikus.

Dalinio vadas, vartodamas mitybos davinius arba sunaudodamas sudarytą ekonomiją, visuomet turi turėti galvoje savo žmonių gerovę.

Antra vertus, dalies vado nurodymu, jis turi pasirūpinti suvartoti tuos išteklius, kurių atsargą reikia atnaujinti arba lygiomis padalyti žmonėms tuos produktus, kurių yra per mažą.

Tuo būdu dalinių vadai, maitindami savo žmones, turi tam tikrą laisvę. Jie gali tinkamai aprūpinti savo žmones, o palankiose sąlygose sudaryti ir santaupų, kad sunkesniais laikotarpiais galėtų maistą pagerinti.

Pašaro daviniai

35. Pašaro daviniai arkliams nėra vienodo dydžio, jie skirstomi arklių rūšimis:

- 1) kavalerijos tipo arkliams,
- 2) artilerijos tipo arkliams ir
- 3) gurguolės tipo arkliams.

Kiekvienai arklių rūšiai yra nustatyti dviejų rūšių pašaro daviniai: normalusis karo meto (taikos metu — manevrinis) davinys ir atsarginis davinys.

Normalusis karo meto pašaro davinys duodamas kasdien ir susideda iš avių, dobilų arba šieno ir šiaudų.

Atsarginis pašaro davinys duodamas tada, kai dėl kautynių aplinkybių negalima pristatyti daliniams normalaus pašaro davinio. Atsarginį davinį gali leisti vartoti dalinio vadas. Tas davinys susideda tik iš avių. Kiekvieną kartą, suvartojus atsargos davinį, reikia tuojau apie tai pranešti maisto tiekėjui ir reikalauti jį papildyti.

Pašaro davinių normos nustatytos įsakyme kariuomenei.

Kadangi karo metu kariuomenėje atskirose gyvulių kaimenėse prie intendantūros sandėlių ir gyvulių skerdyklų tenka laikyti tam tikras kiekis gyvų gyvulių, jiems irgi nustatomi tam tikri pašaro daviniai, būtent:

raguočiams — 1) paprastasis, 2) kelionės ir 3) ganiavos;

avims — 1) paprastasis, 2) kelionės ir 3) ganiavos;

kiaulėms — 1) paprastasis, 2) penimasis ir 3) kelionės.

Šių davinių normos nustatytos įsakyme kariuomenei.

Dalių mitybos ištekliai

Dalinių ištekliai

Neliečiamasis atsarginis davinys

36. Daliniuose žmonės nuolat turi tam tikrą maisto atsargą — atsarginį davinį. Toji maisto atsarga vartojama tada, kai kitoks maitinimo būdas negalimas. Šis davinys vadinamas neliečiamuoju atsarginiu daviniu. Jis skiriamas ne pasitaikantiems tiekimo trūkumams išlyginti, bet galimiems ypatingiems atvejams, kada maisto tiekimas visiškai negalimas.

Kiekvienas kareivis ir karininkas nešioja kuprinėje arba ant arklio vieną neliečiamąjį atsarginį maisto davinį. Tas atsarginis

davinys išduodamas žmonėms prieš išvykstant iš mobilizacijos vietų, nes svarbu, kad tą davinį visada turėtų tie, kuriems jis galės būti reikalingas.

Visų laipsnių vadai ir viršininkai turi žiūrėti, kad tie ištekliai būtų nepaliesiti ir tinkamos kokybės. Tai turi ypač prižiūrėti dalinių vadai. Už tai atsako kariuomenės dalių arba atskirai veikiančių dalinių vadai.

Neliečiamasis atsarginis daviny s gali būti suvartotas tik ypatingose aplinkybėse.

Neliečiamąjį atsarginį davinį galima suvartoti visą arba tik pusę, arba tik atskirą maisto rūšį, bet visada tik pagal dalinio vado įsakymą. Dalinio vadas gali įsakyti vartoti neliečiamąjį davinį tik tada, jei dalinys per 20 valandų negauna iš virtuvės karšto valgio. Visame junginyje suvartoti neliečiamąjį davinį gali leisti tik junginio vadas.

Neliečiamąjį davinį suvartojus, jo kaip kitaip netekus arba jam sugedus, reikia nedelsiant jį atnaujinti.

Daliniuose yra ir vienas neliečiamas atsarginis pašaro daviny s. Šis daviny s vežiojamas virtuvės arba gurguolės vežimuose, o kavalerijoje ir artilerijoje — dalinio pašaro vežimuose.

Vartojamasis dieninis daviny s

37. Maisto ištekliai, kuriuos kasdien gauna dalinių vadai, jų rūpesčiu paskirstomi tarp

produktų kiekis vadinamas vartojamuoju dieniniu maisto daviniu.

Svarbu, kad šie maisto ištekliai būtų reguliariai išduodami ir paskirstomi ir kad jie visada būtų arti tų dalinių, kurie juos vartos.

Dalį vartojamojo dieninio davinio žmonės turi su savim, o kita dalis laikoma virtuvėje — jos pirmagalyje (maisto dėžėje) bei virtuvės vežime.

Paprastai žmonėms išduodama duona, cukrus, $\frac{2}{3}$ lašinių arba sviesto davinio ir tabakas. Numatant kautynes, gali būti iš anksto išduota dar $\frac{1}{2}$ mėsos davinio, nes vykstant kautynėms, virtuvės gali patiekti valgį tik anksti rytą ir vakare sutemus. Mėsa turi būti iš vakaro išvirta ir išduota gabalais.

Tas $\frac{1}{2}$ mėsos davinio išdavimas iš anksto kautynių aplinkybėse visada patartinas, nes sunkumų nesudaro. Reikia tik vieną kartą vėlot dienos mėsos davinio išduoti virtuvei pusantro mėsos davinio; vėliau virtuvei duodama normaliai, t. y., po vieną davinį, o žmonės vis turės su savim $\frac{1}{2}$ mėsos davinio.

Apie $\frac{1}{2}$ mėsos davinio išdavimą iš anksto rašoma dalies operaciniame įsakyme (II dalyje).

Iš vartojamojo maisto davinio išteklių lauko virtuvė ir jos vežimas paprastai veža: mėsą, $\frac{1}{3}$ lašinių davinio, kruopas, bulves ir daržoves (žalias arba džiovintas), kavą, druską su prieskoniais ir kartais pieną su grietine, kurie gali būti nupirkti iš piniginių paįvairinimo priedo.

Vartojamojo davinio avižos ir šienas duodami žmonėms, kurie prižiūri arklius: vežėjams, pabūklų jojėjams ir raitininkams. Gurguolės

vežėjai ši avižų ir šieno davinį vežasi savo vežimuose. Kavalerijoje raitininkai vartojamojo davinio avižas nešioja prie balno, o šieną, kuris lieka iš nakties nesušertas, arba paima į rezgines ir taip pat neša prie balno, arba veža dalinio pašaro vežimuose, jei juose yra vietos, arba visai jo neima.

Artilerijoje vartojamojo davinio avižos vežamos prie pabūklų arba prie balnų, o šienas, jei liko, vežamas arba baterijos pašaro vežimuose, arba prie pabūklų, arba ir visai jo neimama.

Apskritai, pašaras rytdienai išduodamas iš vakaro ir didžioji šieno dalis sušeriama naktį arba šiaip prieš žygį.

Dalinių vežiamoji mitybos atsarga

38. Daliniai (kuopos, eskadronai, baterijos) paros pradžioje normaliai turi:

1) vieną neliečiamąjį atsarginį maisto davinį, žmonių nešamą, ir vieną neliečiamąjį atsarginį pašaro davinį, vežamą gurguolės vežimuose;

2) vieną vartojamąjį dienos maisto ir pašaro davinį, esantį dalimi pas žmones bei prie arklių ir dalimi lauko virtuvėje bei jos vežime.

Be to, daliniai, priklausomai nuo karo aplinkybių, kartais gali turėti dar ir trečią maisto davinį.

Tas trečiasis maisto davinys vadinamas dalinio vežiamąja maisto atsarga; jis susideda arba iš normalaus kasdieninio maisto (be mėsos), arba iš atsarginį davinį su-

darančių produktų. Tas davinys vežiamas dalinių virtuvių vežimuose.

Tuo būdu kiekvienas dalinys paros pradžioje kartais gali turėti 3 maisto, 2 avižų ir 1 šieno davinį.

Kautynių maisto ištekliai

39. Kai kada prieš kautynes, numatant, kad pristatyti maistą į priešakinius skaidinius nebūna galima, tų skaidinių žmonėms iš anksto išduodami tam tikri maisto ištekliai. Tie pridėjamieji maisto ištekliai vadinami kautynių maisto ištekliais.

Kautynių maisto ištekliai (be nešiojamo kuprinėje neliečiamojo atsarginio davinio) gali būti tokie: dalis normalaus davinio — duona, cukrus, lašiniai arba sviestas — ir, be to, jei iš anksto buvo pasirūpinta, dar ir kiti maisto produktai, pav., dešra, sūris. Be to, jei reikia, galima duoti dar ir antrą atsarginį davinį. Tuomet kautynių maisto išteklių susidarytų 3 dienoms.

Išduodant kautynių maisto išteklis, reikia turėti galvoje, kad nebūtų per daug apsunkinti kovotojai, kad maistas būtų maistingas, talpus, lengvas ir nereikalingas jokio parengimo.

Kautynių maisto išteklių iš viso gali būti duodama ne daugiau kaip 3 dienoms, skaitant su nešiojamu kuprinėje atsarginiu neliečiamuoju davinium ir su normaliai turimais vartojamojo davinio produktais, nešiojamais duonmaišvie. Tais didelis davinis skaidinys gali

būti duodamas tik ginant įtvirtintas pozicijas. Davimo reikalą sprendžia junginio vadas.

Patartina kautynių maisto išteklių patiems žmonėms neduoti, bet sudaryti daliniuose, apkasuose, mažas maisto atsargas. Prireikus ir dalinio vadui įsakius, jos išduodamos žmonėms. Šitoji atsarga būna netoli, ištekliai naudojami taupiai, o tai palengvina tiekimą ir ne taip ap sunkina kovotojus.

Kautynių maisto ištekliams pajvairinti naudojama ekonomija, susidariusi iš piniginių pajvairinimo priedų.

Dalies mitybos ištekliai

40. Dalies vadas savo dalinių kasdieniniam maitinimui užtikrinti turi savo tiesioginėje valdžioje mitybos išteklių atsargą, vadinamą dalies arba pulko mitybos ištekliais.

Šiuos išteklius nuolat vežioja dalies ūkio dalinys savo mitybos būrio ar skyriaus vežimuose.

Tų dalies mitybos išteklių kiekviena kariuomenės dalis, prieš išvykdama į žygį, tiek pasima iš savo mobilizavimosi vietos, kiek gali pakelti dalies mitybos gurguolė.

Pėstininkų ir artilerijos dalyse dalies mitybos gurguolės iš šių išteklių paima du normalius maisto davinius (bet mėsos tik vieną), du avižų davinius, vieną šieno davinį ir, be to, viena atsarginį maisto davinį be sausainių.

Kavalerijos pulkų mitybos gurguolės šių maisto ir pašaro išteklių paima tik vieną davinį be šieno.

Atskiros pėstininkų ir inžinerijos kuopos, atskiri eskadronai, baterijos ir t. t. dalies mitybos išteklių gali neturėti, bet, jei mitybos gurguolių etatinė sudėtis leidžia, tai šios dalys, be dalinio mitybos išteklių, paima dar po vieną davinį maisto ir avižų, kurie sudaro lyg ir dalies mitybos išteklius.

Dalies mitybos ištekliai nuolat panaujinami.

Tie ištekliai įgalina dalies vadą vienu kartu išduoti visą vienos dienos maistą — vartojamąjį davinį ir greit pakeisti suvartotą atsarginį davinį (be sausainių).

III skirsnis

MITYBOS RŪPINIMAS KARIUOMENĖS DALYSE

Pareigūnai ir pareigos

Bendrybės

41. Kiekvienoje kariuomenės dalyje arba tarnybiniame vienete mitybos rūpinimą tvarko junginio intendanto nurodymais tam reikalui paskirti pareigūnai ūkio viršininko ar kito atitinkamo pareigūno tiesioginėje priežiūroje.

Šie pareigūnai yra:

- 1) dalies maisto tiekėjas,

2) puskarininkiai ir grandiniai bei eiliniai esantieji tiesioginėje maisto tiekėjo valdžioje.

Be to, mitybą rūpinti padeda:

- 1) ūkio dalinio vadas,
- 2) dalies išdininkas ir raštvedys atskirais klausimais,
- 3) dalies ir dalinių dienos tarnyba ir dalinio specialūs pareigūnai,
- 4) atskirais atsitikimais specialūs pareigūnai kareiviai (kepėjai, skerdėjai ir kiti specialistai).

Kariuomenės dalyse, kur nėra jokių ūkio pareigūnų karininkų, maisto tiekėjo pareigūnai eina dalies vado priežiūroje jo paskirtas karininkas, kuris atsako už jas kaip ir etatinis maisto tiekėjai.

Maisto tiekėjas

42. Be nurodytų ūkio nuostatuose pareigūnų maisto tiekėjas eina dar šias svarbesnes pareigas:

- 1) vadovauja dalies mitybos pamainoms mitybą rūpinimo darbe;
- 2) tvarko, prižiūri ir atsako už dalies mitybos išteklius;
- 3) aprūpina ištekliais dalies mitybos pamainas ir mėšinius vežimus;
- 4) rūpinasi vietinių išteklių naudojimu;
- 5) išduoda mitybos išteklius daliniams ir atskiriems kariams, nepriskirtiems mitybai pagal daliniu.

Maisto tiekėjas turi savo valdžioje tam tikrus etatus nustatytus pareigūnus:

- 1) vieną arba du puskarininkius, kurių pareiga padėti maisto tiekėjui;
- 2) puskarininkį — dalies mitybos gurguolės vada arba skyriaus būrininką ar skyrininką;
- 3) puskarininkius, grandinius ar sumanius eilinius — mitybos pamainų viršininkus;
- 4) kepininką;
- 5) kai kuriose kariuomenės dalyse kelis kareivius skerdėjus.

Be to, kai kuriose kariuomenės dalyse maisto tiekėjas turi etatinį padėjėją karininką.

Maisto tiekėjas būna ten, kur jis tuo metu dėl savo pareigų labiausiai reikalingas.

Dažniai dalies mitybos pamainas maisto tiekėjas vedina; bet kai tik gali, jis vyksta kartu su pavadojimo pamaina į mitybos tiekimo vietą.

Maisto tiekėjas arba jo pavaduotojas turi būti dalyvauti dalies mitybos gavimo pamainai imant maistą mitybos tiekimo vietoje.

Taip pat maisto tiekėjas arba jo pavaduotojas dalyvauja priimant iš intendantūros įstaigų ir organų gyvulius bei mėsą.

Kar pats maisto tiekėjas negali dalyvauti, jį pavaduoja jo padėjėjas.

Maisto tiekėjui kariuomenės dalyse, pradedant atskiru batalionu ir aukščiau, paprastai nededama kitų antraeilių pareigų.

Maisto tiekėjas atleidžiamas nuo budėjimo dalyje.

45. Dalies vadui įsakius, maisto tiekėjui vietinių išteklių naudojimo darbe padeda dalinių vadai.

Budįs dalies karininkas ir dalinių budėtojai, jei karinės aplinkybės leidžia, padeda maisto tiekėjui tvarkyti mitybos išdavimą daliniams.

Jei kariuomenės dalis neturi specialių etatinių pareigūnų gyvuliams skersti bei kitiems specialioms mitybos rūpinimo veiksmams, tai, prireikus, gali būti paskirta šiam darbui žmonių iš amatininkų kuopų, komandų arba būrių, esančių kariuomenės intendanto valdžioje.

Kai reikia, maisto tiekėjas su jo valdžioje esančiais pareigūnais padeda junginio intendantūros organams vietinių išteklių naudojimo darbe.

Dalies mitybos pamainų ir mėsinių vežimų veikla

46. Dalies mitybos gurguolės būna trys pamainos.

Išdavimo pamaina — vežimai, prikrauti mitybos išteklių; tos pamainos uždavinys — atiduoti daliniams dieninį maistą ir avižas.

Gavimo pamaina — tušti vežimai, išsiųsti į tiekimo vietą paimti maisto ir avižų.

Atsarginė arba bendroji pamaina (jei etatuose nustatyta) — vežimai su vienu atsarginiu maisto daviniu (be sausainių) ir vienu šieno daviniu; šienas keičiamas kasdien.

Be to, dalys, pradedant batalionu, turi vieną mėsinių vežimų pamainą, pritaikytą mėsai vežti; tų vežimų uždavinys — atgabenti mėsą iš mėsos tiekimo vietų į dalinius.

Pirmosios dvi mitybos pamainos pakaitomis ima mitybos reikmenis iš tiekimo vietų ir atiduoda daliniams.

Kariuomenės dalyse, kur tėra tik dvi mitybos pamainos, viena jų veža dalinių mitybos išteklius ir visada važiuoja su daliniais, o antra važinėja į tiekimo vietas mitybos išteklių paimti, t. y., veikia kaip gavimo pamaina.

Kavalerijos pulkuose mitybos gurguolės tėra tik viena auto pamaina¹⁾.

Jei iš kurios nors kariuomenės dalies išskiriamas atskirai veikti dalinys, lygus arba didesnis už kuopą, eskadroną ar bateriją, tai dalies vadas, jei reikia, to dalinio mitybos gurguolei padidinti ir reikalingai mitybos pamainai sudaryti priskiria gurguolinių vežimų.

Arklinio transporto kuopos bei būriai dalies mitybos pamainų neturi.

47. Jei dalis kautynėse netektų daug žmonių, tai pilnos mitybos pamainos išteklių likusiems žmonėms būtų perdaug. Šitokiu atveju likę

¹⁾ Kavalerijos pulko gurguolė veža tik vieną davinį.

ištekliai lieka maisto tiekėjo valdžioje sekančiais dienai.

Kai vienos mitybos pamainos išteklių neužtenka, tai daliniams aprūpinti, jei aplinkybės leidžia, maisto tiekėjas panaudoja antrosios pamainos išteklius.

Iš atsarginės pamainos išteklių atnaujinamas daliniuose sunaudotas atsarginis maisto davinyš.

Ypatingais atsitikimais, kai normaliam daviniui negauta ar permažai gauta šviežios mėsos, šis trūkumas, divizijos vadui leidus, gali būti užpildytas šios pamainos vežiojamais konservais. Šios pamainos vežiojamas šieno davinyš kasdien atiduodamas daliniams jų vartojamajam šieno daviniui atnaujinti.

Bet kurios pamainos vežamas krūvis paskirtomas vežimais (svorio atžvilgiu) po lygiai.

48. Dalies mitybos pamainos įeina į ūkio dalinio sudėtį; tačiau aprūpinimo darbe joms vadovauja dalies maisto tiekėjas, o kur jo nėra — tas pareigas einąs karininkas ar puskarininkis.

Mitybos pamainų betarpiškai viršininkai yra ūkio dalinio puskarininkiai. Aprūpinimo darbe jie priklauso maisto tiekėjo arba jo pavauduotojo.

Mažuose kariuomenės vienetuose mitybos pamainų viršininkais gali būti ir grandiniai bei sumanūs eiliniai.

Kiekvienas mitybos pamainos viršininkas atsako: 1) už tvarką ir drausmę pamainoje, ypač judesių bei postovių metu, 2) už tinkamą ark-

lių, vežimų ir pakinktų priežiūrą, 3) už pamainos vežamo turto priežiūrą ir laikymą.

49. Vadovybė nurodo dalių mitybos pamainoms žygio kelius, jų vietą kariuomenės arba gurguolės vorose ir postovio vietas.

Vadovybės nurodymais junginio išdavimo pamainos ir šieno vežimai palaipsniui pritraukiamos prie savo vienetų taip, kad dieninius mitybos išteklius galėtų išduoti dalims temstant ar sutemus, ir tuščios pamainos, tapusios gavimo pamainomis, galėtų pasitraukti.

Dalies išdavimo pamainos viršininkas palaiko ryšį su kariuomenės dalimi tiesiog ar per junginio išdavimo pamainų voros ar per jų sambūrio viršininką. Jis turi žinoti nors bendrąją žygio kryptį, kad dalinių virtuvių aprūpinimas nesusivėlintų.

Išdavimo pamaina, atidavusi produktus ir tapusi gavimo pamaina, arba palieka vietoje arba siunčiama į visų junginio gavimo pamainų susirinkimo vietą.

Į mitybos tiekimo vietas mitybos išteklių paimti siunčiama tik būtinais reikalingas vežimų skaičius.

Gavusi mitybos tiekimo vietoje mitybos išteklius, gavimo pamaina, jei tik gali, turi sugrįžti į dalies (paprastai ūkio dalinio) postovio vietą. Jei atstumas per didelis, tai gavimo pamaina gali apsistoti tarpinėje (tarp mitybos tiekimo vietos ir ūkio dalinio stovyklos) postovio vietoje.

Apskritai, pakrauta gavimo pamaina turi būti išstumta arčiau prie kariuomenės dalinių

kad iš ryto, jei dalis pradėtų žygiuoti, galėtų užimti žygio voroje jai nurodytą vietą.

Atsarginė pamaina žygyje ir kautynėse paprastai būna prie dalies ūkio gurguolės.

Tam tikrais laiko tarpais gali atsitikti, kad visos trys mitybos pamainos kurį laiką stovės trijose atskirose stovyklose.

Mitybos pamainų judesiai taip tvarkomi, kad kuo mažiau tereikėtų važinėti ir kad tie judesiai, kur tik galima, vyktų naktį.

Mažos sudėties mitybos pamainas draudžiama palikti stovėti atskirai.

Žygyje junginio mitybos pamainų judesiai tvarkomi junginio oper. įsak. II dal., dalių oper. įsakymais arba atskirais įsakymais.

50. Kariuomenės junginio žygyje dalių mitybos pamainų voros sugrupuojamos į vieną arba kelius sambūrius. Tiems junginio mitybos pamainų vorų sambūriams vadovauja arba paskirti iš divizijos transporto rinktinės kariškai, arba mitybos pamainų sambūrių vyresnieji.

Kariuomenės dalių mitybos pamainos iš postovio vietų turi išvažiuoti tokiu apskaičiavimu, kad nurodytu laiku užimtų joms paskirtą vietą žygio voroje.

Mažųjų poilsių sustojama tiek, kiek leidžia aplinkybės, vengiant gyvenviečių ir šiaip vietų, kur gali susitrukdyti judėjimas. Didesnieji poilsiai, o taip pat postoviai keliuose draudžiami. Postovių ir didžiųjų poilsių metu vežimai turi būti nuvežti nuo kelių ir surikiuoti tam reikalui parinktame plote netoli kelio, kiek galint uždenętoje vietoje. Postoviai mitybos pa-

mainų vežimai sustatomi taip, kad būtų patogų mitybą išduoti, išdavimą prižiūrėti ir kad judesiai nebūtų suvaržyti.

Mitybos pamainų sambūris važiuoja tik pamainų sambūrio viršininkui įsakius.

51. Jei kariuomenės daliniai turi ir lauko virtuves, ir mėšinius vežimus, tai pakrauti mėšiniai vežimai, kai tik gali, prisijungia prie išdavimo pamainos.

Jei mėšiniai vežimai turi išduoti mėsą tos dienos vakarienei arba rytdienos pusryčiams, o daliniai neturi lauko virtuvių, tai mėšiniai vežimai gali važiuoti su dalinių lauko virtuvių vežimais.

Jei mėsa gaunama iš junginio skerdyklos, tai prieš vykstant jos paimti kiekvienoje kariuomenės dalyje mėšiniai vežimai surenkami į vieną vietą ir, vadovaujami dalies vyresniojo skerdyklos arba tam reikalui paskirto puskarininkio, važiuoja į mėsos tiekimo vietą arba tiesiai į junginio skerdyklą.

52. Kariuomenės vienetų štabai, tarnybiniai organai bei įstaigos ir kariuomenės vienetai, neturintieji dalies mitybos pamainų ir mėšinių vežimų, mitybai priskiriami nuolat arba laikinai prie artimiausio, tuos vežimus turinčio, kariuomenės vieneto, kad šis juos aprūpintų visais mitybos produktais arba tik mėsa.

Atskirais atsitikimais, kai tokiu būdu aprūpinamųjų vienetų stovyklos yra netoli nuo tiekimo arba aprūpinimo organų stovimųjų vietų, tai šių vienetų lauko virtuvių ir pašariniai vežimai vyksta paimti mėsos bei kitų mitybos dalvku tiesiai į tas vietas.

Kariuomenės junginio skerdykla gali kartais ir pati išvežioti mėsą į štabų, tarnybų ir kariuomenės vienetų, neturinčių mėsinių vežimų, stovyklas.

Mitybos išdavimas kariuomenės dalyse

53. Maisto tiekėjas mitybos produktus daliniams išduoda:

- 1) iš naudojamų vietinių išteklių ir
- 2) iš tų išteklių, kurie vežami dalies mitybos pamainos vežimuose.

Paprastumo sumetimais mitybos produktai iki tam tikros ribos duodami apskritais kiekiais, pav., duona, mėsa, žalios daržovės, pašaras — pilnais kilogramais; druska, cukrus, kava, džiovintos daržovės ir bulvės, kruopos, lašiniai, taukai, sviestas — pilnais puskilogramiais; pienas — pilnais litrais arba kilogramais; tabakas duodamas svoriu, bet taip, kad susidarytų pilni pakeliai; degtukai duodami pilnomis dėžutėmis.

54. Mitybos produktai daliniams išduodami, jei tik galima, tuojau dalims apsistojus poilsio arba kautynėms aprimus; dažniausiai tai būna temstant ar sutemus.

Dalies tiekimo vietą ar vietas ir laiką skiria dalies vadas. Paprastai tai būna arba ūkio dalinio postovio vieta, arba batalionais sugrupuotų virtuvių ir jų vežimų postovio vietos.

Išdavimui reikalingus darbininkus parūpina ūkio viršininkas.

Išduodant, jei aplinkybės leidžia, dalyvauja dalies budėtojas.

Maisto tiekėjas nurodytu laiku surenka į dalies vado nurodytą vietą išdavimo pamainą, mėsinius vežimus, šieno vežimus ir naudojamus vietinius išteklius.

Dalies vado arba ūkio viršininko įsakymu maisto tiekėjas nurodo vietas, kur bus išduodami tie mitybos dalykai (šienas, šiaudai, kuras ir t. t.), kuriuos gabenti į bendrą išdavimo vietą nebūtų tikslu.

Paskirtą išduoti daliniams mėsą apžiūri sanitarijos arba veterinarijos karininkas arba puskarininkis. Sugedusi mėsa dalies ūkio viršininko įsakymu pakeičiama konservais.

Mitybos išteklius išduoda maisto tiekėjas, padedamas jo valdžioje esančių puskarininkių ir kareivių darbininkų.

Maisto tiekėjas turi teisę vietoje reikalaujamų produktų duoti kitus, juos pakeičiančius. Kilusius tarp išduodančių ir gaunančių asmenų ginčus dėl produktų kiekio, svorio ir rūšies sprendžia ūkio viršininkas.

Maisto tiekėjas turi reikalingus mitybos išteklius išduoti įrankius.

Jei dėl tarnybos aplinkybių maisto tiekėjas arba jo pavaduotojas karininkas negali pats mitybos išduoti, tai jį pavaduoja išdavimo pamainos viršininkas puskarininkis. Taip pat jei ištekliai maisto tiekėjo nurodymais iš anksto buvo atskirti bei paruošti išduoti, tai išteklius daliniams išduoda mitybos pamainos viršininkas puskarininkis, o gautus iš dalinių kvitus vėliau perduoda maisto tiekėjui.

55. Dalinio žmonių turimus neliečiamus atsarginius davinius, 36 str. nurodytais atvejais

suvartojus, maisto tiekėjas privalo tuojau juos papildyti iš tų išteklių, kurie vežami dalies mitybos atsarginėje pamainoje, o jei dalis tos pamainos neturi, tai išrūpinti iš intendantūros įstaigų. Kadangi dalies mitybos atsarginė pamaina sausainių neveža, tai sausainiai, iki bus gauti iš užnugario, jei reikia, pakeičiami duona (iš išdavimo pamainos).

IV skirsnis

JUNGINIO INTENDANTŪROS VYKDOMIEJI ORGANAI

Intendantūros tiekmenynas

56. Intendantūros tiekmenynu vadinamas specialaus paskyrimo tiekimo organas.

Divizijos ar kito junginio intendantūros tiekmenynas laikomas atskira kariuomenės dalimi ir turi savo atskirą ūkį. Intendantūros tiekmenynui normaliai vadovauja tikrosios karo tarnybos karininkas, nuodugniai susipažinęs su mitybos tiekimo taktika.

Int. tiekmenyno sudėtis turi būti tokia, kad jis galėtų sudaryti pakankamą išdavimo grandžių skaičių maistui ir pašarui junginio dalims laiku išduoti. Kiekviena išdavimo grandis susideda iš trijų žmonių, kurių vienas paprastai yra puskarininkis, o kiti du — darbininkai. Tokia grandis mitybos tiekimo stotyje išduoda išteklius iš kiekvieno vagono, o jei tiekama iš tiekimo vietos — iš kiekvieno atskiro autovežimio arba arklinių vežimų grupės.

Int. tiekmenyno sudėtyje, be mitybos išdavimo pareigūnų, yra dar vienas karininkas-pirkėjas rekvizuotojas, kuris, kelių jo valdžion pavestų puskarininkių padedamas, vykdo vietinių išteklių naudojimo darbą.

Int. tiekmenynas neturi organizacinių transporto priemonių, kuriomis galėtų nuolat vežioti tam tikrą mitybos atsargą; tam tikrais atvejais tos priemonės jam gali būti paskirtos arba jo turimieji ištekliai gali būti sukrauti į tam tikrus sandėlius (25 str.).

Junginio int. tiekmenyno uždaviniai:

- 1) junginio tiekimo vietose perimti iš kariuomenės tiekimo organų intendantūros išteklius (išskiriant pinigų);
- 2) tuos išteklius išduoti, o atskirais atvejais, junginio intendantui pavedus, ir paskirstyti junginio dalims;
- 3) pagal junginio intendanto instrukcijas surinkti vietinius išteklius, ypač pašarą;
- 4) jei sudaromos mitybos ir kitų intendantūros išteklių atsargos, jas tinkamai laikyti ir saugoti nuo gedimo;
- 5) priimti ir persiųsti į užnugarį gautą iš dalių nereikalingą intendantūros turtą;
- 6) tvarkyti išteklių apyvartos atskaitomybę.

Be to, junginio int. tiekmenynui kartais gali būti pavedami dar šie uždaviniai:

- 7) perdirbti maisto išteklius vietinėse įmonėse (malūnuose, kepyklose);
- 8) jei mitybos tiekimo stotis arba kariuomenės skaidinio mitybos tiekimo vieta yra toli nuo

junginio kautynių skaidinų ir kariuomenės dalių mitybos pamainos neįstengia prie jos privažiuoti, tai junginio int. tiekmenynas gautomis tam reikalui per junginio intendantą transporto priemonėmis gabena reikalingus dienos mitybos išteklius nuo mitybos tiekimo stoties arba kariuomenės skaidinio tiekimo vietos arčiau prie junginio dalių ir čia įsteigia junginio ar divizijos mitybos tiekimo vietą.

Junginio int. tiekmenynas veikia junginio mitybos tiekimo stotyje arba tiekimo vietoje. Smulkiau tiekmenyno veiklą tvarko atskira instrukcija.

57. Junginio int. tiekmenyno mitybos ištekliai yra šie:

a) Pereinamieji ištekliai

Paprastai junginio int. tiekmenynas kasdien gauna iš užnugario vieną normalų maisto (smulkų maistą¹⁾) ir duoną) bei avižų davinį visam junginiui. Šį maisto bei avižų davinį paprastai atveža mitybos traukinys iš skirstomosios stoties arba tiesiai iš bazinio arba rajoninio sandėlio.

Gautus mitybos išteklius int. tiekmenynas išduoda atvykstančioms jų gauti kar. dalių mitybos pamainoms.

¹⁾ Smulkus maistas: kruopos, miltai paplakoms, druska, cukrus, miežinė kava, riebalai (lašiniai, taukai, sviestas) ir kartais džiovintos bulvės bei daržovės.

Jei prie junginio priskirta kepykla, tai duona gaunama tiesiog iš jos. Mėsą kar. dalys paprastai gauna iš junginio arba pėst. pulkų skerdyklų, o šieną, šiaudus, bulves, žalias daržoves ir kurą dalys daugiausia įsigyja pačios iš vietinių išteklių. Tačiau ypatingais atsitikimais int. tiekmenynas gauna iš užnugario ir bulves bei žalias daržoves, rečiau šieną bei šaldytą mėsą, o kai kada net šiaudus ir kurą ir juos išduoda junginio kar. dalims.

b) Nuolatiniai ištekliai

Kartais gali pasitaikyti, kad mitybos traukinys dėl įvairių priežasčių kurią nors dieną suvėluos, kartais atveš permažai produktų, o kartais ir visai neateis. Todėl tokių netikėtumų atvejams junginio int. tiekmenynui reikia turėti vienos arba dviejų dienų maisto (be mėsos) bei avižų atsargą visam junginiui. Šią atsargą int. tiekmenynas laiko arba junginio mitybos tiekimo stotyje arba tiekimo vietoje sandėliuose, arba pakrautą į priskirtus vežimus (25 str.).

Skerdyklos

58. Kariuomenės dalys paprastai vartoja šviežią arba šaldytą mėsą ir tik ypatingais atsitikimais mėsos konservus arba jų pakaitalus. Mėsai rūpinti junginyje yra junginio skerdykla ir pėstininkų pulkų skerdyklos.

Skerdyklą sudaro: a) skerdyklos darbui reikalingi pareigūnai, b) reikalingų įrankių rin-

kinys ir c) tiems įrankiams bei medžiagoms vežti reikalingos transporto priemonės.

Be to, junginio skerdykla turi specialius automobilius arba arklinius vežimus mėšai pristatyti į mėsos tiekimo vietas. Pėstininkų pulkai turi tik specialius mėšai vežti pritaikytus arklinius vežimus, kuriais mėsa atgabenama į dalinius.

Šiais mėsiniais auto sunkvežimiais ir arkliais vežimais vežiojama tik mėsa arba jos pakaitalai.

Junginio arba pėstininkų pulkų skerdyklose laikomų gyvulių skaičius arba mėsos kiekis gali būti įvairūs, nelygu aplinkybės; tai nustato vadovybė pagal junginio intendanto pasiūlymą.

Paprastai junginio skerdykla turi mėsos išteklių (gyvuliais ir mėsa) dviems arba trimis dienoms visam junginiui. Pėstininkų pulko skerdykla, jei veikia, tų išteklių turi vienai arba dviem dienom visam pulkui. Atsižvelgdamas į šias normas, junginio skerdyklos viršininkas laiku pasirūpina naujų gyvulių. Gyvulius gauna iš rajoninių sandėlių arba perka bei rekvizuoja vietoje etatiniai skerdyklos žmonės; be to, kai reikia, junginio intendantas šiam darbui gali panaudoti ir intendantūros tiekmenyno pareigūnus.

Visam kar. junginiui mėsa paprastai tiekama iš vienos junginio skerdyklos, prie kurios, jei reikia, priskiriami pėst. pulkų skerdyklų žmonės. Šiai skerdyklai vadovauja junginio skerdyklos viršininkas, tiesioginėje junginio intendanto priežiūroje.

Tos skerdyklos uždavinys — parūpinti gyvulių, juos paskersti, paruošti išdavimui mėšą, atgabenti arčiau prie dalinių ir laiku išduoti junginio dalims ir tarnyboms.

Pėstininkų pulkų skerdyklos, visos arba jų dalis, veikia tik tuomet, kai dėl blėgų kelių arba didelio junginio dalių išsimėtymo mėšą patogiau tiekti necentralizuotai. Tada junginio skerdykla mėšą tiekia tik tiems junginio vietams, kuriuos nesunku pasiekti. Pėstininkų pulkų skerdyklos aprūpina mėsa savo dalinius ir vienetus, kurie tuo atžvilgiu prie jų bus priskirti.

Kaip sutvarkyti junginio aprūpinimą mėsa, sprendžia junginio vadas pagal junginio intendanto pasiūlymą, bet paprastai šį aprūpinimą geriau centralizuoti, t. y., pavesti vienai junginio skerdyklai.

Junginio krautuvė

59. Kariuomenės junginio krautuvė yra junginio int. tiekmenyno dalinys. Int. tiekmenyno etatuose numatomi pareigūnai krautuvei aptarnauti. Krautuvės vedėju būna vienas int. tiekmenyno karininkas. Krautuvė savo etatinių transporto priemonių neturi.

Krautuvės uždaviniai:

1) patiekti žmonėms už pinigus: rūkalus, rašomąją medžiagą, smulkius galanterinius dalykus, smulkius maisto gaminius, tualetinius daiktus ir šiaip įvairias smulkmenas ;

2) pardavinėti kariuomenės dalims tam tikrus pavairinimo produktus ir valgio gamybai reikalingus prieskonius.

Krautuvė paprastai veikia junginio mitybos tiekimo stotyje arba tiekimo vietoje. Čia atvykus dalių mitybos pamainoms, šių dalių maisto tiekėjai nusiperka reikalingus jų dalims daiktus bei maistą.

Pastovių (vietoje) veiksmų metu junginio krautuvė steigia savo skyrius arčiau kariuomenės dalių, kad geriau galėtų aprūpinti kovotojus reikalingais daiktais.

V skirsnis

MITYBOS TIEKIMAS JUNGINIO SKAIDINYJE

Bendrybės

60. Žmonių maitinimas ir gyvulių šėrimas turi būti reguliarus.

Jei vadovybės įsakymai dėl nenumatytų priežasčių negali būti įvykdyti arba intendantūros tarnybos numatytos priemonės negali būti pavartotos, tai kariuomenės vieneto vadas savo iniciatyva griebsi priemonių savo vieneto žmonių maitinimui ir gyvulių šėrimui užtikrinti.

Jei aplinkybės neleidžia laukti naujų įsakymų bei nurodymų, tai vieneto vadai ir intendantai privalo atsiminti, kad jie bus labiau atsakingi už nepakankamą iniciatyvą, negu už tas klaidas, kurios galėtų įvykti imantis reikalingų priemonių.

61. Junginio intendantas turi rūpintis kiekvieną dieną patenkinti kariuomenės dalių reikalavimus.

Šiam reikalui jis pasirūpina, kad į vadovybės nurodytas vietas nurodytu laiku būtų pristatyti reikalingi mitybos išteklių, kurių gali pareikalauti dalys, ir tie maisto produktai, kuriuos reikia tuoju suvartoti.

Pasiteiravęs pas maisto tiekėjus bei iš jų pranešimų surinkęs reikalingų žinių intendantas nurodo dalims, kuriais mitybos dalykais jos turi pasirūpinti pačios savo stovyklų rajone iš vietinių išteklių. Taip pat jis duoda techninių nurodymų dėl pirkimo sąlygų, mokėtinų kainų ir dėl tų išteklių liekanų sunaudojimo.

Jis renka iš maisto tiekėjų visas jam reikalingas žinias, kad galėtų nesivėlindamas papildyti savo valdžioje laikomus išteklius.

Jei kurią dieną teko suvartoti atsarginį daavinį, jis pasirūpina laiku jį papildyti.

62. Kiekvienos dalies maisto tiekėjas kasdien pagal dalinių vadų reikalavimus išduoda iš dalies mitybos pamainų išteklių dienos maistą bei pašarą ir, jei reikia, atsarginio daavinio produktų.

Dalies mitybos pamainų išteklių iki sekančio išdavimo turi būti papildyti, nes tik tada aprūpinimas bus nepertraukiamas, tolydinis.

63. Dalies maisto tiekėjas tvarko savo darbą pagal junginio intendantą nurodymus, kuriuos jis gauna per dalies ūkio viršininką arba betarpiškai. Maisto tiekėjas per ūkio dalies viršininką arba jo pavestas betarpiškai informuoja kariuomenės junginio intendantą:

1) apie dalies sudėties pasikeitimus, 2) apie esančių jo žinioje išteklių būvį, 3) apie jam pristatytus bei jo išduotus išteklius ir 4) apie reikalingus rytdienai produktus.

Jis tiksliai praneša intendantui, kas išduota daliniams paskutinįjį sykį (normalaus davinio maisto dalykai ar atsarginio davinio maistas), taip pat apie tuos atsitikimus, kai maisto visai nebuvo galima išduoti.

Jis padeda intendantui vietinių išteklių naudojimo darbe ir praneša, kiek ir kurių išteklių galės dar likti dalies stovyklos rajone, jam atlikus savo uždavinį. Šiuos pranešimus jis įteikia intendantui kasdien mitybos tiekimo vietoje.

Intendantas, būdamas mitybos tiekimo vietoje, jei gali, patikrina maisto tiekėjo pateiktus mitybos reikalavimus ir žiūri, kad jie atitiktų nustatytas normas bei įsakymus.

Intendantas, jei reikia, patikrina, ar maisto tiekėjo knygų užrašai atitinka dalies turimus mitybos išteklius; patikrina šių išteklių būvį ir išdavas praneša dalies vadui.

Aprūpinimo būdai

64. Kariuomenės dalys, kur gali, mitybos reikmenis perka pačios arba rekvizuoja vietoje.

Kai vietinių išteklių nepakanka, dalys, kariuomenės intendanto nurodymais, aprūpinamos iš mitybos tiekimo stočių arba iš mitybos tiekimo vietų; pastarosios gali priklausyti kariuomenės arba junginio skaidinio.

Jei mitybos tiekimo stotys arba tiekimo vietos yra per toli ir dalių mitybos pamainos ne-

gali ten nuvykti, tai gali būti panaudotos junginio transporto priemonės, kaip tarpinė (tarp dalių mitybos pamainų ir mitybos tiekimo stoties arba vietos) transporto priemonė. Kai junginio transporto priemonių tam reikalui trūksta, jų reikalaujama iš kariuomenės skaidinio transporto organų.

Šitaip tiekimą tvarkant, atstumas tarp junginio ir mitybos tiekimo stoties arba vietos gali būti žymiai didesnis.

Jei galima numatyti, kad junginio transporto priemonės bus reikalingos, tai naudinga jų iš anksto pareikalauti ir į jas pakrauti vienos ar net dviejų dienų mitybos išteklius.

Mitybos tiekimo vietas junginio veikimo ruožo ribose skiria to junginio vadovybė pagal junginio intendanto pasiūlymą ir praneša apie jas kariuomenės vadovybei.

Mitybos tiekimo vietas rinktis kiek galint geriau paslėptas nuo aviacijos akių. Naudinga dažnai jas keisti.

Mitybos atsiėmimas

Mitybos atsiėmimas iš mitybos tiekimo stoties

65. Iš mitybos tiekimo stoties mitybos reikmenys išduodami dalių mitybos pamainoms arba tarpinėms transporto priemonėms.

Vienai divizijai vienos dienos mitybos traukinys turi nuo 5 iki 17 vagonų. Tai priklauso nuo to, ar gabenama tik paprastai iš užnugario tiektini mitybos ištekliai ar, be to, dar vežama

šienas, šiaudai, bulvės, žalios daržovės, malkos, apranga ir t. t.

Mitybos tiekimo stotyje turi būti bent vieneri atsarginiai bėgiai arba atspara iškraunamiems vagonams pastatyti. Geriausia, jei jie bus tokio ilgio, kad iš karto tilptų visi iškraunami vagonai.

Prie mitybos tiekimo stoties turi būti pakankamai didelis kiemas, kad galėtų įvažiuoti ir apsisukti daugiau vežimų. Patariama turėti atskirą įvažiavimą ir išvažiavimą. Svarbu geri ir kiek galint uždengti nuo aviacijos įvažiuojamieji ir išvažiuojamieji keliai, nes aprūpinimo darbą tenka atlikti ne tik naktį, bet dažnai ir dieną. Reikia, kad netoli stoties būtų uždengtos nuo aviacijos vietos, kur galėtų stovėti tušti arba pakrauti vežimai. Tokias vietas geriau parinkti ne ant kelio, bet nuošaliai, kur nors kieme, sode, miške ar panašiai. Pageidaujama, kad stotyje būtų ir sandėlių, prireikus, intendantūros tiekmenyno ištekliams sudėti, nes šis tiekmenynas kartais turi išteklių 1—2 dienas (25 ir 57 str.).

66. Mitybos tiekimo stotis gali tiekti mitybos reikmenis vienam arba keliems junginiams.

a) Stotis aprūpina vieną kariuomenės junginį.

Išdavimo ir krovimo darbą reikia tvarkyti taip, kad dalių mitybos pamainos stotyje būtų kiek galint trumpesnį laiką. Paprastai visos divizijos mitybos pamainai aprūpinti reikia 2—3 valandų laiko. Šis darbas dažniausiai atliekamas naktį.

Tiekimo stoties komendantas, o jo nesant — stoties viršininkas, pasirūpina pastatyti visus iškraunamus vagonus ant atsarginių kelių, kad vežimai vienu laiku galėtų privažiuoti prie visų vagonų. Jei to padaryti negalima, tai vagonai paeiliui privežami prie numatytų iškrovimo vietų.

Mitybos stoties darbui vadovauja junginio intendantas. Atvykęs į stotį, jis arba jo pavaduotojas prižiūri junginio intendantūros tiekmenyno veiklą ir rūpinasi, kad tiekimo darbas tiek pačioje stotyje, tiek jos artimosiose apylinkėse vyktų tvarkingai.

Jis arba jo pavaduotojas surenka kariuomenės dalių maisto tiekėjus, nurodo jiems išdavimo tvarką, jei gali, patikrina (63 str.) tiekimo reikalavimus ir, reikalui esant, įsako juos ištaisyti, atsižvelgdamas į dalies turimus ir mitybos traukinio atgabentus mitybos išteklius ir žiūrėdamas, kad dalys gautų ne mažiau kaip tris ketvirtadalius paprastai tiekiamų maisto dalykų.

Mitybos dalykus išduoda junginio intendantūros tiekmenyno viršininkas, jo valdžioje esančių pareigūnų padedamas.

Intendantas taip tvarko išdavimą, kad kuo mažiau liekanų tereikėtų grąžinti į skirstomąją stotį.

b) Stotis aprūpina keletą junginių.

Vadovybė nustato tiekimo tvarkaraštį, kada kuris junginys tiekmenis atsiima. Lauko intendantas skiria vieną kurį junginio inten-

dantą vadovauti visam tiekimo darbui stotyje.

Kitų aprūpinamųjų junginių intendantų padedamas, jis atlieka visus (p. a) nurodytus darbus. Jo įsakymu, jo valdžioje nuolat esantis int. tiekmenyno viršininkas priima ir išduoda atsiųstus mitybos išteklius.

Mitybos atsiėmimas iš kariuomenės skaidinio transporto

67. Vietą ir laiką dalių mitybos pamainų susitikimo su kariuomenės skaidinio mitybos transportu nustato kariuomenės operacinis įsakymas (II dal.) arba atskiras įsakymas.

Tuo pačiu įsakymu šioje kelio dalyje išdavimo laikui suvaržomas kitų vežimų judėjimas.

Jei aprūpinama iš auto voros, tai parenkama tokia vieta, kur galėtų įvažiuoti ir prasilenkti arkliniai vežimai ir auto sunkvežimiai.

Vadovaujant tiekimo darbui intendantas ar jį atstovaujant karininkas duoda intendantūros tiekmenyno viršininkui ir atvežusiam mitybą transporto viršininkui nurodymų dėl atvežtųjų išteklių apžiūrėjimo, apskaičiavimo ir išdavimo.

Mitybos atsiėmimas iš junginio transporto

68. Jei dėl kurių aplinkybių (64 str.) negalima dalių aprūpinti tiesiog iš mitybos traukinių bei kariuomenės skaidinio transporto vorų, tai, kariuomenės junginio intendantui pasiūlius, junginio vadas skiria tiekimo laiką ir vietas, į kurias mitybos išteklių pristatomi tarpinėmis

transporto priemonėmis, būtent — šio junginio organizacinėmis, arba priskirtomis priemonėmis, arba tam reikalui vietoje rekvizuotomis transporto priemonėmis.

Junginio vadas nurodo, kuri kariuomenės dalis iš kurios tiekimo vietos gauna mitybą ir kada jos mitybos pamaina ten turi nuvykti.

Kiekviena tiekimo vieta turi būti parinkta netoli kelio; judėjimas tuo keliu nevaržomas.

Tiekimo darbui intendantas vadovauja tais pačiais dėsniais kaip ir mitybos tiekimo stotyje.

Jei kariuomenės junginio dalys aprūpinamos iš kelių tiekimo vietų, tai junginio intendanto pareiga — paskirstyti transporto priemones ir intendantūros tiekmenyno pareigūnus į kelias grupes, kad paskirtą valandą į kiekvieną tiekimo vietą būtų pristatyti reikalingi išteklių ir kad jų išduoti atvyktų intendantūros tiekmenyno pareigūnai.

Perkrovimo metu kar. dalių maisto tiekėjai savo vežimus taip tvarko, kad jie nestovėtų pačioje tiekimo vietoje arba ant kelių ir netrukdytų judėjimo.

Mitybos išdavimo tvarka kaip ir mitybos tiekimo stotyje.

Mitybos tiekimas mišriąja mitybos gurguočiu

69. Kariuomenės dalys, kurios turi mišrią mitybos gurguolę (1 auto pamainą ir 1 arklinę pamainą), paprastai auto pamainą naudoja kaip gavimo pamainą, kuri mitybos reikmenis perduoda arklinei pamainai. Perkrovimo reikalui šios pamainos kasdien turi susitikti.

Jei aplinkybės leidžia ir jei tiekimo vietos arti kariuomenės dalių, tai auto pamaina gali išteklius atiduoti tiesiog daliniams. Duoną, kurią veža arklinė pamaina, pageidaujama kasdien atnaujinti. Tam reikalui abiejų pamainų vežimai, kurie veža duoną, turi susitikti.

Transporto priemonių pakrovimas

70. Junginio transporto priemonės mitybos išteklius gauna:

- 1) iš junginio intendantūros tiekmenyno,
- 2) iš rajoninių intendantūros sandėlių,
- 3) tiesiog iš mitybos tiekimo traukinių ir
- 4) mitybos tiekimo vietose iš kariuomenės skaidinio transporto priemonių.

71. Kariuomenės skaidinio auto ir arklinio transporto priemonės, kariuomenės intendanto nurodymu, mitybos išteklius gauna arba mitybos tiekimo stotyje, arba kuriame nors baziniame ar rajoniniame intendantūros sandėlyje.

Kariuomenės intendantas:

- 1) paskirsto šias transporto priemones atitinkamais skaidiniais kiekvienam junginiui arba atskirai aprūpinamai kariuomenės daliai,
- 2) pasirūpina, kad nurodytoje vietoje jos būtų pakrautos,
- 3) nusiunčia jas su mityba į tas mitybos tiekimo vietas, kur mitybą turi atsiimti junginio transportas arba dalių mitybos pamainos.

Mitybos reikalavimai

72. Išdavus mitybos dalykus mitybos tiekimo stotyje arba tiekimo vietoje, junginio intendantas nedelsdamas rengia tiekmenų reikalavimą poryt dienai. Tai darydamas, jis turi numatyti, ką gaus pagal ankstyvesnius reikalavimus ir ką gaus iš vietinių išteklių.

Šiuo metu jis tiksliai žino, kokius išteklius turi kariuomenės dalys ir kas numatoma pristatyti i mitybos tiekimo stotį rytdieną. Šitų žinių visiškai pakanka tiksliam mitybos reikalavimui sudaryti, jei tik nepasikeis junginio taktinės aplinkybės. Junginio štabe intendantas gauna visus jam reikalingus nurodymus dėl vadovybės sumanymu ir bendrosios padėties, kiek tai gali turėti įtakos tiekimo sąlygoms.

Jei numatoma, kad junginys turės kautynes, tai jo intendantas įpareigojamas pareikalaus reikalingą atsarginių davinių kiekį arba jų pakaitalą. Jei reikia, intendantas pasiūlo junginio vadui pagerinti maistą ir pasirūpina jį išduoti.

Surašytą reikalavimą junginio intendantas perduoda lauko intendantui kartu su pranešimu apie jo tiesioginėje valdžioje ir kariuomenės dalyse esančius išteklius ir vietinių išteklių naudojimą junginio veikimo ruože. Reikalavimo dublikatas įteikiamas vadovybei per junginio štabo III skyriaus viršininką.

VI skirsnis

MITYBOS TIEKIMAS VEIKIANČIOS KARIUOMENĖS SKAIDINYJE

Bendrieji tiekimo organizacijos dėsniai

73. Bendroje tiekimo organizacijoje sprendžiami šie kariuomenės maitinimo klausimai:

- 1) mitybos (maisto ir pašaro) daviniai ir jų priedai;
- 2) mitybos tiekimo vietų parinkimas ir paskyrimas kariuomenės junginiams ar atskiroms kariuomenės dalims, nepriskirtoms mitybai prie kurio nors junginio;
- 3) transporto priemonių kiekis ir rūšis, kurias tam tikrais atvejais reikia panaudoti tiekiamiems ištekliams pergabenti iš geležinkelio tiekimo stočių į tiekimo vietas, esančias netoli junginių;
- 4) junginių ir visos veikiančios kariuomenės skaidiniuose laikomų išteklių (pastovių arba pakrautų transporto vorose) dydis ir rūšis;
- 5) veikiančios kariuomenės skaidinyje laikomų išteklių vieta;
- 6) vietos ir rajonai veikiančios kariuomenės skaidinio intendantūros įstaigoms;
- 7) vietinių išteklių naudojimo reikalai:
  - a) ko ir kiek kariuomenė turi gauti iš vietinių išteklių,

- b) tų išteklių naudojimo darbo paskirstymas tarp kariuomenės skaidinių,
  - c) atlyginimo būdas (pirkimas ar rekvizicija) ir kainos;
- 8) ko ir kiek reikalauti iš užnugario, atsižūrint į karines apylinkybes, vadovybės sumanymus ir spėjamus vietinių išteklių naudojimo galimumus.
- Šie visi mitybos tiekimo klausimai turi būti išspręsti tiekimo plane, kuris sudaromas kiekvienai numatomai operacijai. Prireikus, planas gali būti keičiamas. Jį kariuomenės vadui pateikia kariuomenės intendantas.

Kariuomenės intendanto priemonės ir ištekliai veikiančios kariuomenės ruože

74. Veikiančiam kariuomenei aprūpinti kariuomenės intendantas naudoja:

- 1) tuos išteklius, kurie surenkami vietoje,
- 2) tuos išteklius, kurie kasdien arba kitokiais laikotarpiais atsiunčiami į skirstomąsias stotis iš užnugario bazinių ir rajoninių sandėlių bei kitokių gamybos bei tiekimo įstaigų.

Be to, kariuomenės intendantas veikiančios kariuomenės veikimo ruože turi:

- 1) to ruožo rajoninių sandėlių išteklius,
- 2) kariuomenės lauko sandėlių išteklius,
- 3) kilnojamasias bei pastoviasias kepyklas.

Specialybės atžvilgiu jo valdžioje yra visų kariuomenės vienetų intendantūros tarnybos

pareigūnai ir amatininkų bei darbininkų kuopos.

Kariuomenės vadas, kariuomenės intendantui pasiūlius, nustato, kokio dydžio nuolatinis išteklius turi nuolat turėti skirstomosios stotys, o taip pat ir tų išteklių dydį, kuriuos kiekvienas užnugario bazinis ar kai kurie rajoniniai sandėliai turi kasdien ar kitokiais laikotarpiais siųsti veikiančiai kariuomenei ar atskirai veikiančiam kariuomenės junginiui ar, tam tikrais atsitikimais, atskirai veikiančiai kariuomenės daliai.

Vietinių išteklių naudojimas

75. Kariuomenės vadas, kariuomenės intendantui pasiūlius, nustato, kiek ir kurių mitybos dalykų veikiančioji kariuomenė turi gauti iš vietinių išteklių, kaip už juos turi būti atlyginta ir paskirsto tarp kariuomenės skaidinių tų išteklių naudojimo darbą.

Kariuomenės veikimo ruožą vietinių išteklių naudojimo reikalu kariuomenės vadas paskirsto tarp kariuomenės junginių ir kariuomenės skaidinio intendantūros tarnybos.

Junginio veikimo ruožą kariuomenės junginio vadas paskirsto tarp kariuomenės dalių ir junginio intendantūros tarnybos.

Vietinių išteklių naudojimą vykdo:

a) kariuomenės operacinio užnugario ruože, kuris nėra pavestas kariuomenės junginiams — kariuomenės intendanturo priklausantieji intendantūros organai;

b) kariuomenės junginio veikimo ruožo dalyje, pavestoje intendantūros tarnybos valdžion — šio junginio intendantūros pareigūnai, kuriems padeda vietos rajoniniai intendantūros organai;

c) kariuomenės dalių postovio rajonuose — šių dalių aprūpinimo pareigūnai.

Kariuomenės operacinio užnugario ruožo išteklius naudoja vietos rajoniniai intendantūros sandėliai rajonų intendantų priežiūroje.

Punktų b ir c nurodytose vietose naudojimas tvarkomas kariuomenės junginio intendanturo nurodymais. Jis taip pat nurodo aukščiausias mokėtinas kainas. Reikalingi reikmenys, kurių kainos prašoka nurodytas aukščiausias kainas, imami rekvizicijų būdu.

Jei b ir c punktuose nurodytose vietose yra mitybos reikmenų perteklius, tai junginių intendantai per lauko intendantą praneša kariuomenės intendantui, o šis imasi priemonių jiems išnaudoti.

Intendantūros pareigūnai, kurie naudoja vietinius išteklius, turi būti aprūpinti transporto priemonėmis, paprastai arklinėmis. Jas gauna per atitinkamo kariuomenės skaidinio viršininką arba ima nustatyta tvarka iš vietinių gyventojų.

Mitybos tiekimo įsakymai skirstomosioms stotims

76. Veikiančios kariuomenės skaidinyje mitybos reikalavimų tenkinimą tvarko lauko intendantas,

Lauko intendantas pirmiausia sulygina kariuomenės junginių intendantų reikalavimus su jų atsiųstais pranešimais apie išteklius. Vėliau lauko intendantas per Kariuomenės Štabą gauna reikalingų žinių apie vadovybės sumanymus, apie bendrųjų aplinkybių pakitimus, kurie gali turėti įtakos mitybos tiekimui, ir apie transporto galimumus tiek geležinkeliais, tiek ir kitomis priemonėmis.

Lauko intendantas, atsižvelgdamas į tas visas žinias bei nurodymus, į nustatytą bendrąją mitybos tiekimo tvarką, į išteklių išsilaiikymo galimumus ir į esančių kariuomenės intendanto valdžioje išteklių paskirstymą, nustato tuos būdus, kuriais turi būti tenkinami kariuomenės junginių reikalavimai.

Jis nustato, kiek ir kurių maisto ir pašaro produktų tieks junginiams esą veikiančios kariuomenės veikimo ruože rajoniniai sandėliai bei kiti kariuomenės intendanto valdžioje esą tiekimo organai. Taip pat jis paskirsto organus, kurie išduos tuos išteklius.

Šie lauko intendanto nurodymai kariuomenės junginiams skelbiami bendrojo oper. įsak. II dalyje arba atskiruose įsakymuose.

Jei reikia, kariuomenės junginių intendantai prašo papildomų transporto priemonių tiems ištekliams pergabenti.

Ištekliai, kurių netiekama iš kariuomenės veikimo ruožo, turi būti pristatyti iš užnugario kiekvienam kariuomenės junginiui atskirai.

Šiuo reikalu lauko intendantas paruošia skirstomajai stočiai tiekmenų užsakymą kiekvienam junginiui atskirai. Užsakymą jis patei-

kia vadovybei patvirtinti ir skubiai perduoda vykdyti skirstomosios stoties intendantui, o transporto reikalavimus — Kar. Štabo IV skyriui.

Kar. Štabo IV skyrius, peržiūrėjęs reikalavimus, juos perduoda skirstomosios stoties komendantui vykdyti. Skirstomosios stoties komendantas, užsakymą peržiūrėjęs ir pasitaręs su skirstomosios stoties intendantu, jam praneša, kada bus išsiųsti mitybos tiekimo traukiniai.

Skirstomosios stoties intendantas, jei jo turimi ištekliai tai leidžia¹⁾, tuojau praneša lauko intendantui, kad jam įteiktas užsakymas bus įvykdytas. Lauko intendantas, gavęs šį pranešimą, tuojau apie tai informuoja junginių intendantus ar atskirai aprūpinamų kariuomenės dalių ūkio viršininkus.

Jei skirstomoji stotis negali išsiųsti visų reikalaujamų mitybos išteklių arba jei išsiuntimas turės labai pasivėlinti, tai lauko intendantas rūpinasi tiekmenų trūkumą papildyti iš esančių kariuomenės lauko ar rajoniniuose sandėliuose išteklių. Apie tai jis praneša suinteresuotų junginių intendantams, nurodydamas, iš kur imti išteklius, kas juos pristatys ir atsiims.

Jei numatoma, kad dėl kurios nors priežasties mitybos traukiniai iš skirstomosios stoties negalės vykti ilgesnį laiką, tai skirstomosios stoties komendantas apie tai tuojau praneša karo geležinkelių viršininkui. Tuomet, jei kitokiu būdu mitybos reikmenų tolydinio tiekimo

¹⁾ Žiūr. 80 str.

laiduoti negalima, kariuomenės vadas įsako panaudoti jo valdžioje esančias auto ar arklinio transporto priemones.

Ryšys su Kariuomenės Štabo IV skyriumi

77. Kariuomenės Intendantas glaudesniai bendradarbiauimui su Kariuomenės Štabo IV skyriumi, jei reikia, prie jo priskiria savo ryšio karininką.

Šis karininkas rūpinasi kariuomenės intendanto ryšiu su Kariuomenės Štabo IV skyriumi ir su įvairiomis tarnybomis.

Ryšio karininko uždavinys:

1) nuolat informuoti Kariuomenės Štabo IV skyrių apie intendantūros tarnybos veikimą, o ypač apie šios tarnybos organų išdėstymą, apie įvairiuose skaidiniuose esančius išteklius ir jų panaudojimą;

2) per lauko intendantą informuoti kariuomenės intendantą apie vadovybės sumanymus, kurie gali pareikalauti tam tikrų intendantūros tarnybos veiksmų, ypač susijusių su ilgesniu pasirėngimu.

Kad galėtų šiuos uždavinius įvykdyti, jis turi:

1) kasdien gauti iš kariuomenės intendanto (lauko intendantūroje) visus reikalingus nurodymus;

2) susipažinti su kariuomenės junginių intendantų atsiųstų pranešimų turiniu, mitybos išteklių žiniomis ir kitais įvairiais dokumentais;

3) pasirūpinti laiku susipažinti su vadovybės įsakymais bei nurodymais ir visomis žiniomis, kurios gali būti svarbios intendantūros tarnybai.

Skirstomoji stotis

Stoties intendantas

78. Skirstomosios stoties intendantu skiriamas atskiras pareigūnas su savo specialiais pareigūnais arba jo pareigas eina esančio prie tos stoties bazinio sandėlio viršininkas su išskirtais iš bazinio sandėlio pareigūnais.

Skirstomosios stoties intendantas yra tos stoties intendantūros tarnybos organų viršininkas ir, be to, skirstomosios stoties komendanto nuolatinis techninis patarėjas ir artimas bendradarbis visur, kur tik liečiama intendantūros tarnyba.

Į jo veiklą ypač įeina šie reikalai:

a) mitybos ir aprangos išteklių siuntimas kariuomenės junginiams,

b) skirstomosios stoties mitybos ir aprangos išteklių atsargos papildymas,

c) aprangos ir kitokių vartotų daiktų naudojimas bei taisymas ir evakuacija.

Skirstomosios stoties intendantas atsako už paruošimą ir išsiuntimą išteklių kariuomenės junginiams ir aprūpinimą reikalingais tiekmenimis jo valdžioje esančių intendantūros tarnybos organų; šiuo atžvilgiu jis priklauso tos

stoties komendanto. Kitais techniniais klausimais jis priklauso lauko intendanto.

79. Skirstomosios stoties intendantas, kad galėtų aprūpinti mityba kar. junginius, savo valdžioje turi:

- 1) mitybos išteklius, laikomus vagonuose ir stoties arba artimos apylinkės sandėliuose;
- 2) mitybos išteklius, kuriuos jam kasdien ar kitokiais laikotarpiais siunčia baziniai arba rajoniniai sandėliai bei kitokios aprūpinimo įstaigos;
- 3) maitinamuosius punktus.

Be to, tam tikrais atvejais jo priklauso 10 str. nurodytos int. įstaigos bei organai.

Stoties veikla tiekimo srityje

80. Gavęs iš lauko intendanto tiekmenų užsakymus, skirstomosios stoties intendantas tuojau pasirūpina gauti iš skirstomosios stoties komendanto reikalingų nurodymų transporto išsiuntimo bei pakrovimo reikalui. Paskui duoda stoties mitybos sandėlio viršininkui įsakymus dėl mitybos traukinio vagonų sudėties ir pakrovimo.

Skirstomosios stoties mitybos sandėlio viršininkas tuojau pasirūpina, kad būtų prikabinoti prie mitybos traukinio pilni vagonai ir privežti reikalingi tušti vagonai. Gavus vagonus, juos prikrauna sandėlio komandos padedamas. Reikalui esant, šiai komandai sustiprinti skirstomosios stoties intendantas reikalauja žmonių iš

skirstomosios stoties komendanto arba iš lauko intendanto.

Jei dėl techninių priežasčių negalima sudaryti pakankamos sudėties mitybos traukinių, tai skirstomosios stoties komendantas apie tai praneša karo geležinkelių viršininkui.

Traukinius sudaro geležinkelių pareigūnai.

Dėl pakeitimų, kuriuos reikia įdėti į tiekmenų užsakymus, skirstomosios stoties intendantas susižino su lauko intendantu.

Kai tik jis išsiaiškina, kokios sudėties mitybos traukinius galės išsiųsti, tuojau praneša lauko intendantui (į lauko intendantūrą), kaip bus įvykdyti gautieji užsakymai.

Jis įsako skirstomosios stoties mitybos sandėlio viršininkui imtis priemonių mitybos ištekliams konservuoti, kad jie nesugestų kol mitybos traukiniai atvyks į paskyrimo vietą.

Skirstomosios stoties intendantas pasirūpina, kad būtų paskirti mitybos traukinių palydovai ir sudaryti lydimieji ir atsiskaitomieji dokumentai. Palydovus duoda ir dokumentus paruošia skirstomosios stoties mitybos sandėlio viršininkas.

Jei skirstomosios stoties intendanto pareigas eina bazinio sandėlio viršininkas, tai palydovus duoda ir dokumentus paruošia šio sandėlio pareigūnai.

81. Svarbesniųjų mitybos dalykų kiekius kuriuos kasdien ar kitokiais laikotarpiais turi siųsti baziniai ar rajoniniai sandėliai į skirstomąją stotį, tam tikram laikotarpiui nustato kariuomenės intendantas.

Šios normos keičiamos, kai pasikeičia skirstomosios stoties aprūpinamų junginių skaičius arba veikiančios kariuomenės sudėtis.

Skirstomajai stočiai reikalingų tiekmenų užsakymus paruošia tos stoties intendantas. Gavęs iš skirstomosios stoties komendanto riedmenis, stoties intendantas užsakymus betarpiškai persiunčia atitinkamiems bazinių ar rajoninių sandėlių ar kitokių aprūpinimo įstaigų viršininkams.

Reikia žiūrėti, kad siunčiamieji iš bazinių bei rajoninių sandėlių ar kitokių aprūpinimo įstaigų mitybos transportai būtų pilnos traukinių arba vagonų sudėtis. Vagonus reikia tiek prikrauti, kiek leidžia vežamų tiekmenų savybės, vagonų keliamoji jėga ir kitos techninės geležinkelių eksploatacijos sąlygos.

Skirstomosios stoties intendantas, gavęs tiekmenų užsakymą ir patikrinęs, kiek liks stotyje laikomų dalykų tą užsakymą įvykdžius, jei numato, kad pagal planą skirstymo stočiai iš užnugario siunčiamų išteklių nepakaks ar bus perdaug, praneša lauko intendantui apie reikalą padidinti ar sumažinti siuntas iš užnugario įstaigų. Tam įvykdyti lauko intendantas per kariuomenės intendantą pasirūpina atitinkamų nurodymų.

Pranešimą siųsdamas skirstomosios stoties intendantas turi galvoje greitai gendančius maisto dalykus, įvairių maisto dalykų išsilaikymo galimumus, darbo galimumus baziniuose bei rajoniniuose sandėliuose ar kitose aprūpinimo įstaigose ir visus tuos techninius pranešimus, kuriuos jis yra gavęs iš šių įstaigų viršininkų.

Prieš pareikalaudamas čia minėto išteklių papildymo, skirstomosios stoties intendantas dėl jų atvežimo susitaria su skirstomosios stoties komendantu.

Skirstomosios stoties komendantas peržiūri stoties intendanto pateiktą pervežimų paskirstymą ir suderina su kitais stoties vykdomais pervežimais, kur reikiant jį pakeisdamas.

82. Likusios taros, nesunaudotų aprangos ir kitokių daiktų bei medžiagos evakuacija ir įvairių maisto dalykų liekanų bei vartotų daiktų sunaudojimas vyksta šiaip.

Visa tai gabenama į skirstomąją stotį grįžtančiais iš mitybos tiekimo stočių vagonais.

Skirstomosios stoties intendantas kariuomenės intendanto nurodymais imasi priemonių šiems įvairiems vartotiems daiktams bei maisto dalykų liekanoms išrūšiuoti ir kur reikiant išskirstyti.

Šiuos dalykus jis siunčia pilnais vagonais į kariuomenės intendanto paskirtas įmones ir vietas, kur jie suvartojami gaminant kariuomenės reikalams naujus daiktus arba perduodami kitoms vadyboms.

Gyventojų aprūpinimas

83. Veikiančios kariuomenės veikimo ruože, pav., prieš apgultuose miestuose arba tuose miestuose, su kuriais normalus susisiektis dėl karo aplinkybių negalimas, vietinių gyventojų pagrindiniams gyvenimo reikalavimams tenkinti intendantūros tarnybai gali tekti bendradarbiauti su vietos savivaldybėmis. Tuo rei-

kalu kariuomenės junginių intendantai teikia junginių vadovybei reikalingų pasiūlymų.

Vietinių gyventojų pagrindiniuose reikaluose karo vadovybė gali padėti šiais būdais.

1) Duoti vietiniams administracijos organams reikalingos darbo jėgos maistui gaminti, pav., darbininkų, kepėjų.

2) Palengvinti vietiniams prekybininkams maisto dalykų atvežimo sąlygas. Norėdami gauti palengvinimą, suinteresuoti asmenys paduoda prašymus, o intendantūros tarnyba pasisako dėl palengvinimo reikalingumo.

3) Duoti reikalingų maisto dalykų gyventojams aprūpinti. Maisto reikmenys tada duodamos vietiniams administracijos organams, o kur jų nėra — gyventojų įgaliotiniams bei kooperatinėms organizacijoms.

Junginio vadas, peržiūrėjęs junginio intendanto pasiūlymus ir, jei galima, gavęs kariuomenės vado sutikimą, nustato, kiek kurių maisto dalykų gali būti duodama vienam gyventojui. Taip pat jis nutaria, ar maistas duodamas veltui ar už atlyginimą. Pastaruoju atveju jis nustato apmokėjimo būdą.

VII skirsnis

DUONOS RŪPINIMAS

84. Reikalingą kariuomenei duoną parūpina:

- 1) bazinių sandėlių kepyklos,
- 2) kilnojamosios lauko kepyklos, priklausančios veikiančios kariuomenės skaidinio,

3) pastovios intendantūros ar privačios kepyklos, veikiančios prie intendantūros rajoninių sandėlių arba prie atskirų kariuomenės dalių, neįeinančių į veikiančios kariuomenės sudėtį,

4) priskirtos prie kariuomenės junginių kilnojamosios lauko kepyklos.

Bazinių sandėlių kepyklos veikia bazinio sandėlio viršininko valdžioje kaip sandėlio dalinys arba kaip atskira jam pavesta įstaiga. Jos yra pastovios įmonės, kuriose galima sudaryti tinkamas sąlygas gerai duonai gaminti ir geram darbo našumui pasiekti. Todėl paprastai pagrindinėmis duonos gamyklomis laikomos bazinių sandėlių kepyklos. Bet tais atvejais, kai geležinkelis neveikia arba kai bazinės kepyklos nepajėgia pagaminti reikiamo duonos kiekio, reikia imtis kitų priemonių, nes duonos, kaip greitai gendančio produkto, atsargų ilgesniam laikui sudaryti negalima. Šiais atvejais bazinėms kepykloms padeda bei jas pavaduoja pirmiausia veikiančios kariuomenės skaidinio priklausančios kilnojamosios lauko kepyklos. Tada kilnojamosios lauko kepyklos veikia arčiau kariuomenės junginių, veikiančios kariuomenės veikimo ruože, dažniausiai skirstomosios stoties rajone paprastai tos stoties intendanto valdžioje arba pavedamos kariuomenės junginių intendantų valdžion, kad savo junginį patys aprūpintų duona.

Nereikia pamiršti, kad kilnojamųjų lauko kepyklų darbo sąlygos visada bus blogesnės kaip bazinių sandėlių ir kitų pastoviųjų kepyklų, nes joms, ypač priskirtoms prie kariuome-

nės junginių, dažnai gali tekti kilnotis kartu su savo junginiais, o tai turi neigiamą įtaką darbo našumui.

85. Duonos gamybai ir tiekimui vadovauja kariuomenės intendantas. Jis turi savo valdžioje visas užnugario ir kariuomenės veikimo ruožo pastoviąsias ir kilnojamąsias kepyklas.

Kilnojamąsias lauko kepyklas normaliai jis priskiria prie pastoviųjų, paprastai, bazinių kepyklų.

Tam tikras kilnojamųjų lauko kepyklų skaičius gali būti laikomas bendrame rezerve, priskirtas prie tiekimo įstaigų, pav., bazinių ar rajoninių sandėlių arba duonos gamybos centrų.

Kai kurios kilnojamosios lauko kepyklos gali būti priskirtos skirstomųjų stočių arba junginių intendantų valdžion.

Kariuomenės intendantas, prireikus, keičia kilnojamųjų lauko kepyklų suskirstymą.

Kai kada gali atsitikti, pav., junginiui keiliantis į kitą vietą ir pradėjus imti duoną iš kitur, kad prie jo priskirtoji kilnojamoji lauko kepykla junginiui nebebus reikalinga. Tada kariuomenės intendantas šią kepyklą tuojau perduoda į užnugarį kurio nors rajoninio intendantų valdžion, o jei to dar negalima padaryti, tai įsako laikinai pavesti artimiausio rajoninio intendantūros sandėlio viršininko valdžion iki naujo paskyrimo.

Kariuomenės intendantas, rūpindamasis, kad duonos gamyba būtų kiek galint pastovesnė, kariuomenės junginiams pasistūmus pirmyn, pasirūpina perkelti atitinkamas kilnoja-

mąsias lauko kepyklas paprastai ne mažesniais kaip 40-50 km atstumais.

Didesniais atstumais kepyklos keliamos geležinkeliais.

86. Lauko intendantas į veikiančios kariuomenės aprūpinimą duona kreipia ypatingą dėmesį, prisilaikydamas kariuomenės intendantų duotų tuo reikalu nurodymų.

Lauko intendantas turi žinoti apie esančius skirstomojoje stotyje duonos išteklius ir kiek duonos ten gali patiekti bazinės kepyklos. Šiuo reikalu jis palaiko nuolatinį ryšį su skirstomosios stoties intendantu ir intendantūros centro įstaiga. Pagal turimus duomenis, lauko intendantas tvarko skirstomajai stočiai siunčiamus reikalavimus, o intendantūros centro įstaigos pareigūnas — duonos kepimą užnugario kepyklose.

Kai reikia, lauko intendantas palengvina skirstomajai stočiai sudaryti duonos išteklius, pritaikydamas veikiančios kariuomenės kilnojamųjų lauko kepyklų darbą ir jų gaminių paskirstymą.

Ypatingais atsitikimais jis gali įsakyti vieno kurio junginio kepyklai tiekti duoną kitam kariuomenės junginiui, kurio išteklių tuo laiku nepakanka.

Jis rūpinasi, kad iš įvairių šaltinių gaunama duona būtų gera. Visada bus geriau tinkamai paskirstyti iš įvairių šaltinių gaunamą duoną, negu per dažnai kaitalioji kepyklų produkciją; dažnas produkcijoje kaitaliojimas neigiamai veikia darbo našumą ir kokybę.

Jis periodiškai tikrina atsiunčiamą į mitybos tiekimo stotis duoną, žiūri, kad ji nebūtų pase-nusi, sugedusi.

87. Kariuomenės junginio intendantas pa-gal lauko intendanto nurodymus, be kitų jo valdžioje esančių intendantūros organų, tvar-ko ir jo valdžion paskirtos kilnojamosios lau-ko kepyklos darbą ir jos kilnojimą.

Jis rūpinasi, kad kepyklos pareigūnai tiek būtų įgudę į savo darbą, kad kepykla trum-piausiu laiku galėtų išvystyti maksimalų na-šumą.

Jis, prireikus, įsako pakeisti kepyklos pro-dukciją ir žiūri, kad laiku tai būtų įvykdyta. Ypač jis žiūri, kad didėjant produkcijai nepa-blogėtų duonos kokybė.

Kepyklai reikalingiems vietiniams ištekliams (miltams, druskai, malkoms) eksploatuoti jis išrūpina ir panaudoja vietinių rajoninių sandė-lių pagalbą ir pačios kepyklos gamybai nenau-dojamus žmones bei transporto priemones.

Savo pranešimuose lauko intendantui jis praneša apie įvykusius kilnojamoje lauko ke-pykloje gamybos pakeitimus.

Kilnojamosios lauko kepyklos

88. Kiekviena lauko kilnojamoji kepykla yra atskira dalis su savo ūkiu.

Kilnojamoji lauko kepykla sudėta iš vienos arba kelių grupių kilnojamųjų krosnių. Visos krosnių grupės yra vienodos sudėties.

Vienos kilnojamosios lauko kepyklos paros gamyba siekia iki 15.000 duonos davinių.

Kiekviena kilnojamoji lauko kepykla turi rei-kalingą arklinių arba auto vežimų skaičių.

Kilnojamoji lauko kepykla arba atskirai vei-kianti jos dalis gali išdavinėti duoną vietoje tiesiog dalių mitybos pamainoms. Bet tam tik-rais atvejais, kariuomenės ar junginio skai-dinių intendantų rūpesčiu, duona vežama į tiekimo vietas, kur jos pasiimti atvyksta dalių mitybos pamainos.

Kilnojamosias lauko kepyklas reikia kilnoti kiek galint rečiau. Patariama jas statyti arti prie geležinkelio stočių, pro kurias važiuoja tiekimo traukiniai.

Jei kilnojamoji lauko kepykla priklauso ka-riuomenės skaidinio, tai patariama ją statyti kur nors netoli nuo skirstomosios stoties. Jei ji priskirta prie kurio nors junginio, tai geriau ją statyti netoli nuo mitybos tiekimo vietos, iš kur ji galės savo junginį aprūpinti; be to, tam tik-rais atsitikimais ji gali būti statoma netoli nuo rajoninio intendantūros sandėlio.

Kilnojamosios lauko kepyklos, prireikus, duonos gamybai padidinti gali pasinaudoti toje vietoje esančiomis pastoviomis kepyklomis.

Gaunama per skirstomąją stotį iš bazinių kepyklų duona būna maždaug 2 dienom senes-nė kaip duona iš kilnojamųjų lauko kepyklų.

Smulčiau kilnojamųjų lauko kepyklų organi-zaciją ir veiklą tvarko atskira instrukcija.

VIII skirsnis

MĒSOS RŪPINIMAS

89. Kariuomenės intendantas, be gyvulių išteklių, esančių junginių intendantų valdžioje, turi savo valdžioje gyvulių išteklius ir priemones, esančius užnugario bazinėse ir kariuomenės veikimo ruožo rajoninėse aprūpinimo įstaigose ir įmonėse.

Kariuomenės intendantas taip tvarko mėsos tiekimo reikalą, kad kariuomenės junginių skerdyklos, atidavusios kar. dalims tos dienos mėsos davinį, dar turėtų mažiausiai vienos dienos mėsos kiekį, dažniausiai gyvais gyvuliais, skaitant visos veikiančios kariuomenės sudėčiai.

Junginiui mėsą tiekia junginio ar pulkų skerdyklos junginio intendanto priežiūroje (58 str.).

90. Kai aplinkybės leidžia, dalis mėsos gali būti tiekiamą šaldyta, nes tai palengvina junginių skerdyklų darbą.

Kariuomenės intendantas mėsos tiekimo plane nustato, kuri laiką tiekiamą šaldyta mėsa ir kiek kuriam junginiui jos kasdien siūsti.

Intendantūros centro įstaigos atitinkamas pareigūnas praneša lauko intendantui, kiek šaldytos mėsos kasdien gaus veikiančioji kariuomenė, o lauko intendantas tą mėsą paskirsto tarp kariuomenės junginių ir atskirai veikiančių kariuomenės dalių. Apie šį paskirstymą jis praneša atitinkamų kariuomenės junginių intendantams, atskirai veikiančių kariuomenės dalių ūkio viršininkams ir skirs-

tomosios stoties intendantui ar jo pareigas einančiam bazinio sandėlio viršininkui.

Kadangi kasdieninės siuntos ne visuomet tiksliai sutinka su tos dienos plano duomenimis, tai išsiuntimo įstaigų viršininkai kasdien telegrafu praneša jų aprūpinamųjų skirstomųjų stočių intendantams išsiųstų siuntų tikslų svorį ir jų suskirstymą vagonais.

Skirstomosios stoties intendantas, pagal lauko intendanto nurodymus, šiuos vagonus prijungia prie kariuomenės junginių mitybos traukinių.

Junginių intendantai, tvarkydami kasdieninį gyvulių skerdimą, turi atsižvelgti į tai, kiek junginys turės gauti šaldytos mėsos.

Prie vagono, kuriame vežama šaldyta mėsa, turi būti etiketė, kurioje nurodyta krovinio rūšis ir svoris. Vagonas gali būti atidarytas tik galutinio paskyrimo stotyje, kur jis turės būti iškrautas.

Vagonai su šaldyta mėsa niekuomet nelaikomai stotyse kaip atsarga.

91. Reikalingą junginiui mėsą, pagal junginio intendanto įsakymą, paruošia to junginio skerdykla (58 str.), tam tikrais atvejais padedama pėst. pulkų skerdyklų.

Junginio operaciniame įsakyme (II dalyje) arba atskirame įsakyme nurodoma mėsos tiekimo vieta ar vietos, laikas ir dalių suskirstymas (kuri dalis ir kur gauna mėsą).

Į mėsos tiekimo vietas mėsa atvežama vadinamaisiais mėsiniais automobiliais. Čia ji išduodama atvykusiems kariuomenės dalių mais-

to tiekėjams arba jų atstovams ir perkraunama į dalių mėšinius vežimus.

Tam tikrais atvejais mėsiniai automobiliai, kol bus nustatytos mėsos tiekimo vietos, gali būti nusiųsti arčiau prie dalių į junginio vado nurodytą vietą. Čia jie gauna nurodymų dėl mėsos tiekimo vietų ir išdavimo laiko.

Mėsos tiekimo vietas patariama parinkti netoli nuo mitybos tiekimo vietų arba, jei tik galima, dar arčiau prie aprūpinamųjų kariuomenės dalių.

Mėsa yra greitai gendantis maistas ir jos tiekimas dažnai sudaro tam tikrų sunkumų; todėl mėsos tiekimo vietų skaičius turi būti nedidelis, kad jas būtų galima tinkamai prižiūrėti.

Kad būtų galima apytikriai nustatyti, kiek reikės paskersti gyvulių kitai dienai, junginio dalių ūkio viršininkai ar tiesiog dalių maisto tiekėjai praneša junginio intendantui, kiek mėsos jie mano paimti rytdieną.

92. Jei kelių junginių skerdyklos yra sujungtos į vieną skerdyklą, tai tokią sujungtą skerdyklą prižiūrįs intendantas turi:

1) gauti iš kiekvieno junginio intendanto žinių, kiek mėsos reikės pakrauti rytdieną į to junginio mėšinius automobilius,

2) pagal tuos duomenis paskirstyti kariuomenės junginiams šviežią ir šaldytą mėšą,

3) pasirūpinti laiku išsiųsti mėšinius automobilius į atitinkamų junginių mėsos tiekimo vietas.

Tais reikalais jis duoda įsakymų sujungtos skerdyklos viršininkui.

Smulkiau skerdyklų veiklą tvarko atskira instrukcija.

93. Veikiančios kariuomenės skerdyklos gyvuliais paprastai apsirūpina iš vietinių išteklių; tame darbe joms kiek galėdami padeda intendantūros rajoniniai sandėliai. Iš užnugario gyvuliai tiekiami tik vietiniams ištekliams išsekus. Tiekiant iš užnugario, gyvuliai paprastai atvaromi, rečiau atvežami geležinkeliais ir ypatingais atsitikimais auto sunkvežimiais.

Jei iš užnugario tiekama šaldyta mėsa, tai tam tikras skaičius junginių mėšinių automobilių, atidavę mėšą mėsos tiekimo vietose, grįždami užsuka į mitybos tiekimo stotį paimti atvežtos šaldytos mėsos.

Jei gyvuliai tiekiami iš užnugario, tai gyvulių reikalavimus sudaro atitinkami kariuomenės junginių intendantai ir persiunčia kariuomenės intendantui. Gyvulių reikalavimai rašomi atskirai. Kariuomenės intendantas tuos reikalavimus siunčia vykdyti skirstomajai stotčiai ar užnugario baziniam bei rajoniniam sandėliui, jei reikia, nurodydamas, kuriuo būdu šie gyvuliai turi būti pristatyti.

94. Junginių lauko skerdyklos kilnojamos kiek galint rečiau, paprastai 40-50 km šoksniais.

Prieš keliantis visi gyvuliai turi būti paskersti arba perduoti kitam toje vietoje esančiam kariuomenės vienetui arba intendantūros rajoniniam sandėliui. Gyvulių kaimenes varytis į kitą vietą galima tik ypatingais atsitikimais, kai kitos išeities nėra ar kai naujoje vietoje gyvulių nesitikima gauti.

MITYBOS TIEKIMAS UŽNUGARYJE

Bendrybės

95. Krašto apsaugos ministras kariuomenės vado reikalavimu:

1) tvirtina viso krašto rajoninių intendantūrų paskirstymą bei išdėstymą;

2) tvirtina intendantūros sandėlių ir jų skyrių paskirstymą bei išdėstymą;

3) etatų ribose leidžia atidaryti naujus sandėlius bei jų skyrius.

Pasiūlymus šiais reikalais duoda kariuomenės intendantas, atsižvelgdamas į veikiančios kariuomenės reikalus ir į išteklių įgijimo bei gamybos galimybes.

96. Intendantūros centro įstaigos pareigūnų ir rajoninių intendantų uždaviniai yra šie:

1) aprūpinti reikalingais tiekmenimis kariuomenės dalis, kurios stovi užnugario ruože arba per jį pereina;

2) užnugario ruože surinkti bei perdirbti vietinius išteklius;

3) tuos išteklius tinkamai panaudoti arba paruošti išsiųsti kariuomenės junginiams.

Šitiems darbams vykdyti kiekviename teritorijos rajone yra rajoninė intendantūra ir jos vykdomieji organai:

1) rajoniniai mitybos sandėliai su jiems priklausančiomis maisto bei pašaro dalių perdirbimo įmonėmis,

2) įvairios intendantūros įstaigos arba įmonės, apdirbančios bei gaminančios intendantūros tiekiamus daiktus.

97. Kariuomenės dalys, sudarančios kariuomenės užnugario įgulas, apsirūpina iš intendantūros bazinių bei rajoninių sandėlių ar jų skyrių, kurių tiekmenys sudaromi daugiausia iš vietinių išteklių. Be to, bazinių sandėlių ištekliai papildomi iš rajoninių sandėlių.

Ištekliai iš rajoninių sandėlių turi būti siunčiami kiek galint rečiau ir didesniais kiekiais. Produktus, kurie ilgai neišsilaiko, galima siųsti dažniau.

Kai reikia, kurio nors sandėlio ar jo skyriaus išteklius atitinkamo rajono intendantas papildo iš kito rajoninio sandėlio arba, to padaryti negalėdamas, siunčia reikalavimą kariuomenės intendantui. Kariuomenės intendantas tuos reikalavimus surenka ir įsako kito rajono intendantui pasiųsti reikalingus tiekmenis.

Kariuomenės intendantas dėl išteklių gabenimo turi susitarti su karo geležinkelių viršininku.

98. Žygiuojančias ar vežamas per užnugario ruožą kariuomenės dalis aprūpina jų intendantūros organai, o jei reikia, jiems padeda rajoniniai intendantūros sandėliai. Tas kariuomenės dalis, kurios nepriskirtos prie kariuomenės junginių, aprūpina artimiausi baziniai bei rajoniniai intendantūros sandėliai.

Netikėtumams išvengti kariuomenės intendantas įspėja atitinkamų rajonų intendantus apie einančias per jų rajoną kariuomenės dalis.

Vietinių išteklių naudojimas

99. Vietinių išteklių naudojimą užnugaryje ir kariuomenės veikimo ruože vykdo rajoniniai intendantūros tarnybos organai pagal natūralių karo prievolių įstatymą ir atskiras instrukcijas. Be to, šį darbą dirbti jiems padeda vietinės karo komendantūros ir savivaldybių organai.

Rajonų intendantai, kariuomenės intendanto nurodymais, atsižvelgdami į rajono turtingumą ir vietinių gyventojų reikalus, nustato rekvizuotinių reikmenų kontingentus kiekvienam apskričiai. Šie kontingentai peržiūrimi intendantūros centro įstaigoje ir tvirtinami kariuomenės intendanto.

Rekvizicijos vykdomos įstatymais nustatyta tvarka.

Kariuomenės intendantas, vaduodamasis nustatytomis kainomis, nustato aukščiausias kainas, kurias galima mokėti perkant sutarčių būdu ir perkant už grynus pinigus. Šios kainos gali būti įvairios, nelygu krašto rajonas.

Sutarčių būdu perka kariuomenės intendantūros centro įstaigos pareigūnai ir rajoninių sandėlių viršininkai.

Sandėliams padėti, jei reikia, priskiriama darbininkų iš kariuomenės dalių arba darbo kuopų ir reikalingų transporto priemonių iš kariuomenės skaidinio.

Savo sandėlius rajoniniai intendantūros organai įrengia išnuomotose bei rekvizuotose patalpose, o kur jų nėra — palapinėse bei barakuose. Kiek galima, sandėliai aprūpinami mechaniniais įrengimais darbui pagreitinti ir darbininkų skaičiui sumažinti.

Kai kuriems darbams, pav., javams kultūrai, pašarui presuoti ir t. t. galima pasinaudoti vietinėmis įmonėmis, jų priemonėmis bei žmonėmis laisvai susitarus arba priverstinai pagal natūralių karo prievolių įstatymą.

100. Žinias apie sudarytus rajoniniuose sandėliuose bei jų skyriuose išteklius tų sandėlių viršininkai per rajonų intendantus siunčia kariuomenės intendantūros centrui. Kariuomenės intendantas duoda nurodymų, kiek kurių išteklių:

- 1) išsiųsti per skirstomasias stotis veikiančios kariuomenės dalims,
- 2) išduoti vietoje esančioms kariuomenės dalims,
- 3) perduoti baziniams užnugario sandėliams.

Išgabenami šie ištekliai pagal tam tikrą planą, kurį, kariuomenės intendantui pasiūlius, tvirtina kariuomenės vadas.

Bazinis sandėlis

101. Bazinis sandėlis paprastai turi du skyrius: mitybos ir aprangos.

Baziniams sandėliams vadovauja intendantų specialybės karininkai.

Bazinio sandėlio išteklių papildymas, jų išsiuntimas bei išdavimas tvarkomas kariuomenės intendanto įsakymais.

Sandėlio viršininko pareigos nustatomos bazinių sandėlių tvarkymo instrukcijoje.

Sandėlio viršininko esminė pareiga yra griebtis visų priemonių, kad veikiančiajai kariuomenei reikalingi tiekmenys laiku būtų išsiunčiami į skirstomasias stotis ar tiesiai į mišybos tiekimo stotis.

Jis laiko nuolatinį ryšį su atitinkamų skirstomųjų stočių intendantais. To ryšio dėka:

1) skirstomosios stoties intendantas žino kiekį, rūšį ir stovį tų tiekmenų, kurių sandėlyje jis gali gauti;

2) bazinio sandėlio viršininkas yra visada informuotas apie siunčiamus užsakymus ir jų įvykdymo sąlygas, ir todėl gali racionaliai organizuoti darbą, kuo geriausiai panaudodamas turimus savo valdžioje žmones ir priemones.

Bazinio sandėlio viršininkas turi laikyti nuolatinį ryšį su artimiausios geležinkelių stoties komendantu, kad galėtų laiku gauti reikalingų vagonų ir patogiai sudaryti siunčiamus išteklių transportus.

Jis pasirūpina, kad ant vagonų būtų pažymėta maisto bei pašaro rūšis, senumas, svoris, ir imasi visų reikalingų priemonių, kad siunčiamieji maisto dalykai, o ypač tie, kurių skirstomojoje stotyje nereikia perkrauti, nesugedę atvyktų į savo paskyrimo vietą.

III SKYRIUS

DANGOS IR APRANGOS RŪPINIMAS

I skirsnis

BENDRIEJI DĖSNIAI

102. Intendantūros tarnybos pareiga yra:

a) patiekti kariuomenės dalims dangą, aprangą, guolio reikmenis, muilą ir stovyklines priemones;

b) tvarkyti bei prižiūrėti išduotų daiktų laikymą; taisyti dangą, aprangą ir guolio reikmenis, skalbti ir taisyti skalbinius;

c) gražinti į užnugarį nebereikalingus dangos ir aprangos daiktus, guolio reikmenis ir medžiagas;

d) nustatyta tvarka imti iš vietinių išteklių ir naudoti dangos ir aprangos reikalams gatavus daiktus, apdirbtas medžiagas ir žaliavas.

103. Apranga ir danga tiekiamama tam tikrais laikotarpiais arba pagal reikalą.

Kilnojamųjų aprangos bei dangos atsargų kariuomenės dalyse nėra.

Aprangos ir dangos atsargos yra tik pastovios. Jos laikomos pakankamai toli nuo

fronto, tokiose vietose, su kuriomis kariuomenės dalys gali lengvai ir greitai susisiekti.

Daiktai reikalaujami ne bendrai kariuomenės junginiui, bet kiekvienai kariuomenės daliai atskirai.

Reikalingi kiekvienai atskirai kariuomenės daliai daiktai turi būti supakuoti į atskirus ryšulius nuo pat jų išsiuntimo iš tiekimo sandėlių (vis tiek, ar jie būtų užnugaryje ar veikiančios kariuomenės veikimo ruože).

104. Veikiančioje kariuomenėje aprangos rūpinimas tvarkomas galiojančiais Ū—1 ir Ū—2 nuostatais, šio statuto dėsniais ir kitomis taisyklėmis bei įsakymais dalių administracijos ir karo meto atskaitomybės reikalu.

Aprangos rūpinimas skirstomas:

1) į aprangos rūpinimą kariuomenės dalyse, kurių uždavinys išduoti aprangos daiktus žmonėms ir prižiūrėti šių daiktų naudojimą;

2) į aprangos tiekimą kariuomenės dalims.

II skirsnis

APRANGOS RŪPINIMAS KARIUOMENĖS DALYSE

Bendrybės

105. Daiktų rūšį ir kiekį, kurių turi turėti kiekvienas karys, nustato karo meto turto lentelės.

Daiktai duodami pagal kariuomenės dalių reikalavimus, kurie turi būti atsiunčiami nustatytu laiku šio statuto taisyklėmis.

Paprastai kariuomenės dalims aprangos daiktai išduodami veltui. Tačiau karininkams ir kitiems asmenims, kurie turi rengtis iš savo lėšų, valstybė aprangos natūra neduoda, šie daiktai duodami tik už pinigus.

106. Dangos daiktams karo metu nėra nustatyta jokie dėvėjimo laiko. Dalinių vadams priklauso spręsti, ar yra reikalas kuri daiktą pakeisti nauju.

Vietoje duodamo naujo daikto būtina turi būti gražinamas senas nebetinkamas daiktas. Be to, reikia patikrinti, kad kareivių gražinami vartoti daiktai tikrai būtų valstybiniai.

Veikiančios kariuomenės dalims be specialaus įsakymo draudžiama laikyti naujų ar vartotų aprangos daiktų atsargas.

Likusius po daiktų pakeitimo naujus daiktus ir senus gražintus daiktus reikia tuojau išsiųsti į kariuomenės intendanto nurodytus sandėlius, paprastai į bazinius sandėlius.

Kiekvienas karys turi rūpestingai laikyti jam duotus daiktus.

Kariuomenės dalims paprastai duodamos reikalingos priemonės daiktams taisyti (dėžės su įrankiais, reikalinga medžiaga), valyti ir prižiūrėti.

Reikia kreipti dėmesį į kareivių skalbinius, juos laiku skalbti ir rūpestingai taisyti.

Skalbinių skalbimą galima pavesti arba patiems žmonėms daliniuose, arba, dar geriau, skalbti įrengtose prie skirstomųjų stočių ar krašto viduje skalbyklose.

Pareigūnų veikla ir atsakomybė

107. Dalinių vadai yra atsakingi už jiems pavestų žmonių aprengimą. Jie privalo ir patys ir per jų valdžioje esančius karininkus bei puskarininkius prižiūrėti, kad kiekvienas kareivis būtų aprūpintas lentelėmis nustatytais daiktais ir kad kiekvienas juos tinkamai laikytų. Dalinio vadas atsako už kiekvieną pražudytą ar sugadintą daiktą, išskyrus tik tuos atsitikimus, kada tai įvyks dėl kautynių aplinkybių. Šios aplinkybės nustatytu būdu turi būti konstatuotos.

Batalionų, artilerijos grupių ir kiti atitinkami vadai ar viršininkai prižiūri jiems priklausančių žemesnių dalinių vadų veikimą toje srityje, nuolat kreipdami dėmesį, kad aprangos ištekliai būtų taupiai naudojami.

Dalies vadas atsako už visos dalies aprengimą. Jam padeda ir jį pavaduoja dalies ūkio viršininkas ir karininkas, kuriam pavesti aprangos reikalai.

108. Junginio intendantas veda kiekvienai junginio daliai specialią aprangos bylą. Šioje byloje laikoma visos reikalingos žinios apie dalies aprangos reikalavimus ir jų patenkinimą bei vartotų daiktų grąžinimą (117 str.).

Junginio intendantas prižiūri aprangos tiekimo reikalus kariuomenės dalyse. Jis tikrina aprangos reikalavimus, vartotų daiktų grąžinimą, daiktų dėvėjimą ir tvarkymą.

Junginio intendantas tam tikrais laikotarpiais duoda junginio vadui aprangos žinias, o tų žinių nuorašą siunčia kariuomenės intendantui.

Junginio intendantas sudaro aktus dėl aprangos nuostolių bei trūkumų, kurie buvo rasti tiekimo stotyje arba tiekimo vietoje perdavimo metu (123 str.) arba tikrinant gautus siuntinius.

Jei toji kariuomenės dalis, kurios siuntose rasta trūkumų, ūkio atžvilgiu jo junginio nepriklauso, tai apie didesnius trūkumus jis praneša atitinkamam intendantui.

109. Kariuomenės intendantas pats arba jo padėjėjas, lauko intendantas, tikrindami dokumentus intendantų raštinėse ir važinėdami į kariuomenės dalis, prižiūri kariuomenės dalių aprangos būvį ir tikrina, kad kariuomenės dalys nelaikytų aprangos atsargų arba savo dalių aprangos sandėlių. Lauko intendantas praneša kariuomenės intendantui savo tikrinimų ir važinėjimų išdavas, nurodydamas, kokių pagerinimų pasiekta ir kokių dar reikia siekti.

Kas mėnesį ir, jei reikia, dažniau kariuomenės intendantas siunčia kariuomenės vadui pranešimą apie visus žymesnius atsitikimus aprangos aprūpinimo reikalu ir duoda pasiūlymų aprūpinimui pagerinti.

Šie mėnesiniai kariuomenės intendanto pranešimai sudaromi iš žinių, kurias jis gauna iš

kariuomenės junginių ir rajonų intendantų ir iš tų žinių, kurias pats ar jo įgaliotas asmuo surenka važinėdamas po kariuomenės dalis ir intendantūros įstaigas.

110. Junginių vadai visada turi atsiminti, kad aprangos dalykų gamyba pramonės įmonėse karo metu yra labai sunki. Daugelį svarbesniųjų žaliavų (vilną, medvilnę, metalus, anglį ir t. t.) reikia įvežti iš užsienio. Įvežimas susiduria su tam tikrais sunkumais: reikia mokėti auksu arba devizomis arba gauti užsienio kreditą, sunku gauti laivų, priešas gali perkirsti susisiekimą ir t. t. Be to, įgudęs techninis personalas, dirbęs fabrikuose taikos metu, bus žymiai sumažėjęs, nes nemažą jo dalį reikės paimti į kariuomenės dalis.

Todėl visuose kariuomenės skaidiniuose reikia kuo labiau taupyti aprangos medžiagas ir daiktus.

Kariuomenės junginių ir ginklų rūšių vadai ir jų priklausą intendantai su ypatingu stropumu prižiūri, kad būtų vykdomi šio statuto nuostatai.

Reikia ypač kreipti dėmesį, kad dalys nelaikytų nenustatytų aprangos atsargų ir kad gausios naujus daiktus, gražintų senus daiktus.

Visi vadai ir viršininkai atsako už neigiamus šios srities reiškinius.

III skirsnis

APRANGOS TIEKIMAS KARIUOMENĖS DALIMS

Bendroji tiekimo tvarka

111. Intendantūros tarnyba tiekia aprangos reikmenis:

- a) kariuomenės dalims bei įstaigoms,
- b) sanitarinėms dalims ir įstaigoms,
- c) atskirais atsitikimais karinėms krautuovėms.

Atskiriems kariams intendantūra iš savo sandėlių jokių reikmenų neduoda. Juos privalo aprūpinti kariuomenės dalis ar įstaiga.

Aprangos reikmenims gauti kariuomenės dalis ar įstaiga rašo reikalavimą ir jį siunčia šios dalies ūkį prižiūrinčiam intendantui. Kariuomenės junginio arba rajono intendantas, gavęs reikalavimus, betarpiškai juos perduoda kariuomenės intendantui, kuris įsako išduoti arba išsiųsti reikalaujamus daiktus.

Aprangos reikalavimams tenkinti intendantūros tarnyba turi savo valdžioje:

- a) bazinių aprangos sandėlių aprangos atsargas, skirstomųjų stočių aprangos sandėlius ir veikiančios kariuomenės aprangos lauko sandėlius;
- b) skalbyklas;
- c) vietoje gaunamus aprangos išteklius.

Aprangos ištekliai ir atsargos

Baziniai aprangos sandėliai

112. Visų kariuomenės dalių ir įstaigų aprūpinimą aprangos reikmenimis laiduoja baziniai sandėliai. Baziniai sandėliai gali būti atskiri — tik aprangos ir — bendri su maisto, pašaro ir aprangos skyriais.

Kariuomenės intendantui pasiūlius, kariuomenės vadas nustato, kiek kurių reikmenų nuolat privalo turėti kiekvienas bazinis aprangos sandėlis. Visi tie reikmenys yra kariuomenės vado valdžioje.

Kariuomenės vadas, kariuomenės intendantui pasiūlius, nustato, kuri kariuomenės junginį arba junginių grupę turi aprūpinti tam tikras bazinis aprangos sandėlis. Apie tai kariuomenės intendantas per kar. intendantūros centro įstaigą praneša to sandėlio viršininkui ir nurodo kiekvieno kariuomenės junginio arba junginių grupės karių skaičių ir skirstomasias stotis, per kurias reikia siųsti aprangą.

Jei baziniam aprangos sandėliui pavesta aprūpinti kelis kariuomenės junginius, tai kariuomenės intendantas gali paskirti kiekvieno junginio intendantą valdžion tam tikrą šio sandėlio išteklių dalį.

Baziniai aprangos sandėliai išteklių sudarymo atžvilgiu yra betarpėje kar. intendantūros centro įstaigos atitinkamo pareigūno valdžioje, kuris rūpinasi šių išteklių sudarymu bei atnaujinimu.

Baziniai sandėliai aprangos reikmenis pagal kariuomenės dalių reikalavimus išduoda tik gavę kariuomenės intendantą išsakymą.

Bazinių sandėlių viršininkai per kar. intendantūros centro įstaigą periodiškai informuoja kariuomenės intendantą apie esančius sandėliuose išteklius ir jų apyvartą. Savo ruožtu kariuomenės intendantas apie tai praneša kariuomenės vadui.

Skirstomosios stoties aprangos sandėlis

113. Skirstomosiose stotyse gali būti įrengti nedideli aprangos sandėliai. Tokių sandėlių uždavinys — patenkinti nenumatytus skubius reikalavimus, kada negalima laukti, kol atsiųs aprangos reikmenų iš bazinių aprangos sandėlių.

Skirstomosios stoties aprangos sandėlyje laikomų daiktų kiekį nustato kariuomenės intendantas.

Skirstomosios stoties aprangos sandėliai papildomi:

- 1) siuntomis iš bazinių aprangos sandėlių,
- 2) aprangos daiktais, gautais į skirstomąją stotį tokioms atskiroms kariuomenės dalims, kurios, skubiai prireikus, jau gavo aprangą iš tos pat skirstomosios stoties ar lauko sandėlių ir todėl atsiųstieji daiktai joms nebereikalingi;
- 3) aprangos daiktų pertekliais, kurie gali susidaryti kurios nors kariuomenės dalies sudėčiai sumažėjus ir jai grąžinus į užnugarį ne-

berekalingus daiktus arba išdavus tai daliai ne visus pareikalautus daiktus;

4) aprangos daiktų ryšuliais, kurie dėl kurių nors priežasčių negalėjo patekti kur reikia.

Skirstomosios stoties aprangos sandėlių tvarko vienas kuris stoties intendanto valdžioje esančių karininkų arba puskarininkų.

Skirstomosios stoties sandėlis turi aprūpinti reikalingais aprangos daiktais vykstančius per skirstomąją stotį atskirus karius.

Apie esančius skirstomosios stoties aprangos sandėlyje išteklius siunčiamos kariuomenės intendantui tam tikros periodinės žinios. Tų žinių santraukos vieną egzempliorių kariuomenės intendantas pristato kariuomenės vadui.

Aprangos lauko sandėlis

114. Aprangos lauko sandėlių uždavinys — tenkinti netikėtus ir labai skubius reikalavimus. Aprangos lauko sandėliu kartais gali būti ir skirstomosios stoties aprangos sandėlis, bet dažniau tie sandėliai įrengiami atskirai tiekimo stočių rajone. Tokio sandėlio išteklius tenka naudoti kiekvieną kartą, kai dėl reikalo skubumo reikalaujamų tiekmenų negalima laukti iš bazinio aprangos sandėlio arba iš skirstomosios stoties aprangos sandėlio. Šių sandėlių nuolat laikytini ištekliai nustatomi atsižvelgiant į jų darbo ypatybes ir taktines aplinkybes. Jų reikalingumą sprendžia kariuomenės vadas, kariuomenės intendantui pasiūlius.

Aprangos lauko sandėlis turi jam duodamus įsakymus įvykdyti kiek galint greičiau. Todėl

sandėlių reikia taip sutvarkyti, kad nereikėtų gaišti daug laiko daiktams išduoti ir supakuoti.

Aprangos lauko sandėlis turi būti:

1) įrengtas kiek galint arčiau prie geležinkelio, kad būtų lengviau jį papildyti iš užnugario;

2) kiek galima, aprūpintas transporto priemonėmis, kad galėtų nuvežti daiktus toms kariuomenės dalims, kurios savo priemonėmis jų atsiimti negali;

3) kuo arčiau prie kariuomenės junginių veikimo ruožo, kad artimesnės kariuomenės dalys galėtų pačios atsiimti aprangos daiktus.

Aprangos lauko sandėlis aprūpinamas panašiai kaip ir skirstomosios stoties aprangos sandėlis.

Visus neišduotus dalims aprangos daiktus junginių intendantūros tarnyba atiduoda į aprangos lauko sandėlį.

Aprangos lauko sandėlius steigia ir jų vietą nustato, kariuomenės intendantui pasiūlius, kariuomenės vadas.

Aprangos lauko sandėliai siunčia kariuomenės intendantui periodines žinias apie jų turimus išteklius; žinių santrauką kariuomenės intendantas pristato kariuomenės vadui.

115. Be aukščiau nusakytųjų atsargų, jokių kitų aprangos atsargų veikiančioje kariuomenėje neturi būti.

Mažas, bet kur laikomas, daiktų atsargas negalima tinkamai prižiūrėti. Daiktai čia be reikalo užsiguli, užuot naudingai kur reikia juos panaudojus.

Todėl visi vadai privalo prižiūrėti, kad šis reikalavimas būtų griežtai vykdomas.

Reikalavimai. Pareikalautų daiktų išdavimas bei siuntimas

116. Kariuomenės dalys aprangos reikalavimus rašo kariuomenės intendanto nustatytais laikotarpiais, paprastai kas penkiolika dienų arba (kautynių metu) kada reikia. Reikalavimų išsiuntimo dienas kariuomenės intendantas nustato tas pačias visoms to junginio dalims. Bet kariuomenės skaidinyje tos dienos būna išskirstytos per visą tą 15 dienų laikotarpį. Toks sutvarkymas turi tą gerą pusę, kad tada lengviau atlikti baziniuose aprangos sandėliuose išsiuntimo darbą. Be to, tai palengvina daiktų pervežimą.

Į reikalavimą rašomi tie aprangos daiktai, kurie kariuomenės daliai tuo metu reikalingi. Reikalavimus patenkinti pasirūpina intendantūros tarnyba.

Reikalavimai siunčiami trimis egzemplioriais tam kariuomenės junginio ar rajono intendantui, kuriam pavesta tos kariuomenės dalies ūkio priežiūra.

Kariuomenės dalys stovinčios netoli nuo aprangos lauko sandėlio arba skirstomosios stoties aprangos sandėlio, aprangos reikalavimus surašo ir siunčia bendra tvarka.

Skubiam reikalui ištikus, kiekvienos kariuomenės dalies vadas turi teisę pareikalauti aprangos ir nenustatytais terminais. Tokius reikalavimus jis siunčia atitinkamam junginio

intendantui, jei reikia, telefonograma arba telegrama.

117. Kariuomenės junginio intendantas, gavęs reikalavimą, tą pačią dieną du reikalavimo egzempliorius persiunčia kariuomenės intendantui, jei reikia, padaręs juose savo pastabas.

Trečias reikalavimo egzempliorius paliekamas junginio intendantūros aprangos bylose.

Junginio intendantas gautą reikalavimą tuojau patikrina. Jei reikalavimą reikia ištaisyti, tai intendantas tuojau telefonu ar kitu būdu susikalba su dalies ūkio viršininku ir reikalavimą čia pat pats ištaiso.

Jei reikia pataisyti tuos reikalavimus, kurie jau išsiųsti kariuomenės intendantui, tai junginio intendantas jam apie tai praneša telefonograma ar telegrama.

Tuo pat būdu perduoda ir skubius kariuomenės dalių reikalavimus, o jų nuorašus pasilieka junginio intendantūros bylose.

Junginio intendanto pareiga — žiūrėti, kad aprangos reikalavimai būtų patenkinti. Esant reikalui, intendantas pats savo iniciatyva siunčia kariuomenės intendantui siūlymų, kaip geriau ir greičiau būtų galima tuos reikalavimus patenkinti.

118. Kariuomenės intendantūros centro įstaiigos prekių dalis gautus reikalavimus tuojau įregistruoja atskiroje registracijos knygoje. Reikalavimus peržiūri ir, jei reikia, sudaro ištraukas — sąrašus tų aprangos daiktų bei reikmenų, kuriuos turi tiekti kitos tarnybos. Reikalavime apie tai pažymi.

Tą pačią dieną, kada reikalavimas gautas intendantūros centre, jo abu egzemplioriai su kar. intendanto ar jo įgalioto pareigūno įsakyimu išduoti siunčiami vykdyti baziniam aprangos sandėliui.

Jei reikalavimas skubus, tai kariuomenės intendantas, nelygu skubotumas ir reikalaujamas daiktų kiekis, įsako jį patenkinti skirstomosios stoties arba aprangos lauko sandėliui. Įsakyimas perduodamas telefonu ar telegrafu ir turi būti įvykdytas anksčiau už visus kitus reikalavimus.

Jei reikia ką pakeisti tuose reikalavimuose, kurie jau pasiūsti sandėliams vykdyti, tai kariuomenės intendantas apie tai praneša atitinkamiems sandėlių viršininkams.

119. Tiekimo įstaigų viršininkai, gavę reikalavimus, turi rūpintis, kad jie būtų kaip galint greičiau ir tvarkingiau patenkinti.

Išsiūsti arba išduoti daiktus reikia:

a) baziniame aprangos sandėlyje — pagal reikalavimų gavimo ir skubotumo eilę,

b) skirstomosios stoties ar kariuomenės aprangos lauko sandėlyje — tą pačią dieną, kada gautas užsakymas.

Įsakant aprangos lauko sandėliui daiktus išduoti, reikia nurodyti, ar juos atsiims kariuomenės dalys, ar sandėlis pats turi joms pristatyti. Jei reikia, kariuomenės intendantas prašo Kariuomenės Štabo IV skyrių transporto priemonių.

120. Sandėlis, išsiuntęs ar išdavęs aprangos daiktus, vieną reikalavimo egzempliorių palie-

ka sau, o antrą tą pačią dieną siunčia kariuomenės intendantui kaip pranešimą apie reikalavimo patenkinimą. Jei reikalavimo antro egzemplioriaus nėra (buvo reikalauta telegrama ar telefonograma), tai apie daiktų išdavimą praneša atskiru raštu. Kariuomenės intendantas (prekių dalis) šį pranešimą įregistruoja, ir persiunčia tam kariuomenės junginio intendantui, kuriam pavesta tos kariuomenės dalies ūkio priežiūra.

Junginio intendantas, jo raštinėje likusiame reikalavimo egzemplioriuje pažymi reikalaujamų daiktų išsiuntimą ir persiunčia grįžusį iš tiekimo sandėlio reikalavimo egzempliorių arba atskirą pranešimą dalies vadui. Jei reikia, intendantas praneša dalies vadui, kurių daiktų nebuvo galima tuojau išsiūsti ir pasirūpina, kad kuo greičiau būtų išpildyta neišpildytoji reikalavimo dalis.

121. Skirstomosios stoties intendantas rūpinasi, kad gauti iš bazinių aprangos sandėlių aprangos ryšuliai, o taip pat ir tie aprangos ryšuliai, kuriuos turi siūsti skirstomosios stoties sandėlis, būtų paruošti išsiūsti į tos stoties aprūpinamus kariuomenės junginius ar atskiras kariuomenės dalis. Tuo reikalu kiekvieną dieną skirstomosios stoties intendantas painformuoja stoties komendantą. Skirstomosios stoties komendantas jam nurodo, kuriuo traukiniu jis galės tuos ryšulius išsiūsti. Intendantas tai praneša stoties aprangos sandėlio viršininkui vykdyti.

Pakrauti aprangos daiktais vagonai važiuoja su palydovais.

122. Aprangos daiktų ryšuliai, atsiųsti toms kariuomenės dalims, kurių junginio sudėtyje jau nebėra, gražinami į skirstomąją stotį ar į aprangos lauko sandėlį. Vėliau tuos ryšulius pagal jų paskyrimą išsiunčia skirstomosios stoties intendantas.

123. Skiriamus kariuomenės dalims aprangos daiktų ryšulius, dalys gauna mitybos tiekimo stotyje. Paprastai tuos ryšulius išduoda kariuomenės junginio intendantūros tiekmenyno viršininkas arba tam reikalui atvykę iš skirstomosios stoties aprangos sandėlio pareigūnai.

Jei mitybos daiktai išduodami iš mitybos tiekimo vietų, tai apranga irgi išduodama šiose tiekimo vietose. Aprangos ryšulius ten nuveža tais vežimais, kurie atveža mitybą arba, jei reikia, gautomis iš kariuomenės skaidinio arba rekvizuotomis transporto priemonėmis.

Aprangos ryšulius atiduoda gavėjams tą pačią dieną, kada jie atvežti į mitybos tiekimo stotį arba tiekimo vietą.

Tuo tikslu aprūpinamų kariuomenės dalių atstovai — maisto tiekėjai arba kiti pareigūnai kiekvieną dieną turi pasiteirauti pas intendantūros tiekmenyno viršininką.

Gautus aprangos ryšulius kariuomenės dalys turi pakvituoti tą pačią dieną. Pakvituojama siuntos važtaraščio dublikate. Jei yra trūkumų, tai juos nustato (surašo aktą) kariuomenės junginio intendantas. Akte pasirašo intendantūros tiekmenyno viršininkas arba jo atstovas ir transporto palydovas, o jo nesant, gaunančios kariuomenės dalies atstovas.

Junginio intendantas prižiūri gaunamas siuntas ir bent kelis ryšulius pats patikrina.

Aktai apie rastus trūkumus pristatomi kariuomenės intendantui, kuris griebiasi priemonių trūkumų kaltininkams išaiškinti.

124. Laikiniai priskirtos kariuomenės dalys paprastuosius reikalavimus rašo ir siunčia bendra tvarka per tą junginio intendantą, kurio jos ūkio atžvilgiu nuolat priklauso. Tačiau skubius reikalavimus jos siunčia tam kariuomenės junginio intendantui, kuris jas aprūpina mitybos dalykais. Šis intendantas reikalavimus tenkina bendra tvarka, o reikalavimo vieną egzempliorių persiunčia tam intendantui, kurio toji dalis ūkio atžvilgiu priklauso.

Kariuomenės dalys ir tarnybos, neįeinančios į veikiančios kariuomenės junginių sudėtį, ūkio atžvilgiu priklauso kariuomenės ar rajoninių intendantų. Tų dalių paprastuosius reikalavimus tenkina kariuomenės intendantas paskirtas bazinis aprangos sandėlis.

125. Sanitarinės įstaigos turi turėti savo valdžioje tam tikrą aprangos daiktų kiekį, kad, prireikus, galėtų:

- 1) pakeisti aprangą žmonėms, apnuodytiems nuodingomis dujomis,
- 2) išduoti tam tikrų daiktų evakuojamiems sužeistiesiems.

1 p. nurodytam reikalui kariuomenės aprangos lauko sandėliai ir skirstomosios stoties aprangos sandėlis laiko pilnus aprangos daiktų komplektus.

Šių daiktų sanitarinės įstaigos reikalauja per kariuomenės intendantą.

126. Skirstomųjų stočių aprangos sandėlius ir aprangos lauko sandėlius ištekliais paprastai aprūpina baziniai aprangos sandėliai (112, 113 ir 114 str.). Aprūpinimas vyksta panašiai kaip ir kariuomenės dalių.

127. Žieminių drabužių reikalavimus kariuomenės intendantui reikia išsiųsti ne vėliau kaip du mėnesiai prieš išdavimo terminą.

Žieminiai drabužiai reikalaujami ir išduodami bendra tvarka.

Skalbinių plovimas ir taisymas

128. Kariuomenės dalių skalbinius skalbia ir taiso intendantūros tarnybos rūpesčiu įrengtose ir prižiūrimose skalbyklose. Kur skalbyklų nėra, kiekvienas kareivis tinkamu laiku pats plauna savo skalbinius.

Intendantūros skalbyklos įrengiamos krašto viduje arba prie bazinių aprangos sandėlių, arba kitose krašto vietose. Jei sąlygos palankios, tai skalbyklos patartina rengti prie skirstomosios stoties, tos stoties intendantovo valdyje.

Tam tikrais nustatytais terminais kariuomenės dalys gauna švarius skalbinius pakaitomis už tokį pat kiekį nešvarių ar netinkamų skalbinių. Skalbinius dalys keičia arba skalbykloje, jei ji netoli, arba mitybos tiekimo stotyje, arba tiekimo vietoje. Šiam reikalui, kai tik aplinkybės leidžia, mitybos tiekimo stotyse ir tiekimo vietose junginių intendantūros tiekmenynai sudaro švarių skalbinių atsargą.

Skalbyklų veiklą tvarko atskira instrukcija.

Vietinių aprangos išteklių naudojimas

129. Kariuomenės veikimo ruože pas vietinius gyventojus galima rasti:

- 1) žaliavos (vilnų, linų, kanapių, žalių odų, gerbuotų odų, vilnonių bei kitokių audinių),
- 2) gatavų daiktų, kurių kai kuriuos galima panaudoti kariuomenės dalims aprengti (skalbiniai, mezginiai, avalynė, kailiniai ir t. t.).

Vietinių išteklių naudojimu rūpinasi intendantūros tarnyba. Tą darbą atlieka rajoniniai intendantūros sandėliai ir tam tikrais atsitikimais junginių intendantūros tiekmenynai dažniausiai rajoninių intendantų, rečiau junginių intendantų priežiūroje. Vietinių išteklių naudojimo sąlygas ir tvarką nustato kariuomenės vadas, kariuomenės intendantui pasiūlius.

Žaliavos siunčiamos į bazinius aprangos sandėlius arba į kitas kariuomenės intendantovo nurodytas krašto įstaigas ar įmones. Pagaminti daiktai kariuomenės intendantovo nurodymu skirstomi junginiams arba padedami į užnugario sandėlius.

IV SKYRIUS

I skirsnis

KARIUOMENĖS KRAUTUVĖS

Bendrybės

130. Kariuomenės krautuvės aprūpina už pinigus kariuomenės dalis ir atskirus karius maisto pajvairinimo dalykais, smulkiais aprangos dalykais ir kitomis smulkiomis prekėmis.

Krautuvės prekes perka ir parduoda komerciniu būdu. Krautuvių organizaciją ir veiklą tvarko atskira instrukcija.

131. Krautuvės steigiamos:

Veikiančioje kariuomenėje kiekviename junginyje — viena junginio arba divizinė krautuvė prie junginio intendantūros tiekmenyno, kuri gali įsteigti savo skyrius atskirose kariuomenės dalyse.

U ž n u g a r y j e:

1) viena centrinė krautuvė — sandėlis (su skyriais),

2) įvairaus dydžio ir reikšmės krautuvės prie įgulose esančių atsargos kariuomenės dalių ir atskirais atsitikimais prie rajoninių sandėlių.

Divizinės krautuvės

132. Divizinė krautuvė yra tos divizijos intendanturoje. Krautuvės vedėju skiriamas vienas divizijos intendantūros tiekmenyno karininkas. Krautuvės tvarkymo darbą jis dirba eidamas savo tiesiogines pareigas.

133. Divizinė krautuvė laiko šių prekių: maisto pajvairinimo dalykų, šviežių daržovių, rašomųjų reikmenų ir kitų smulkių prekių. Be to, krautuvė turi specialų aprangos skyrių, kurio uždavinys aprūpinti žmones šiltais daiktais ir įvairiais pridedamaisiais aprangos dalykais.

Divizijos intendantas prižiūri, kad krautuvė visada turėtų reikalingų prekių, bet kad nelaikytų per didelės jų atsargos.

Prekių paklausa daug priklauso nuo veikslių pobūdžio. Kai vadovybė įsako kariuomenės dalims pačioms nusipirkti reikalingų produktų, krautuvės vedėjo uždavinys yra tų produktų laiku parūpinti.

134. Divizinė krautuvė normaliai susideda iš vieno urmo sandėlio — krautuvės ir skyrių — krautuvių.

Krautuvės urmo sandėlį paprastai įrengia prie divizijos mitybos tiekimo stoties arba tiekimo vietos. Jo svarbiausias uždavinys — pardavinėti kariuomenės dalims per maisto tiekėjus maisto pajvairinimo dalykus.

Krautuvės skyriai įrengiami kiek galint arčiau prie kariuomenės dalių. Šių skyrių svarbiausias uždavinys yra pardavinėti prekes atskiriems žmonėms.

135. Diviziją keliant į kitą vietą, likę krautuvės urmo sandėlyje ir skyriuose kiek didesni prekių ištekliai perduodami kito kariuomenės junginio arba dalies krautuvei arba grąžinami į centrinę kariuomenės krautuvę.

136. Kiekviena divizinė krautuvė prekes perka kariuomenės centrinėje krautuvėje arba jos skyriuose. Laisvoje rinkoje krautuvė perka tik ypatingais atsitikimais.

Iš kariuomenės centrinės krautuvės pirktoms prekėms pardavimo kainas nustato kariuomenės intendantas. Prekėms, pirktoms laisvoje rinkoje, kainas nustato krautuvę prižiūrįs kariuomenės junginio intendantas ir jas praneša kariuomenės intendantui. Kariuomenės intendantas tas kainas tvirtina arba, jei reikia, pakeičia, turėdamas tikslą suvienodinti pardavimo sąlygas visoje kariuomenėje.

Pardavimo kaina turi būti tokia, kad padengtų prekės pirkimo kainą, bendrąsias išlaidas, nuostolius dėl gedimo ir kad liktų tam tikras nedidelis pelnas. Dalis to pelno eina į atsargos kapitalą¹⁾, iš kurio išlyginami galimi, ypač karo aplinkybėse, nuostoliai dėl nelaimingų atsitikimų. Likusi pelno dalis perduodama kariuomenės junginio vado valdžion (į divizijos štabo ekonomines sumas), kuris ją savo nuožiūra panaudoja žmonių būviui pagerinti.

Kariuomenės centrinė krautuvė

137. Kariuomenės centrinės krautuvės veikimą prižiūri specialus kar. intendantūros

¹⁾ Atsargos kapitalą, bendrą visoms krautuvėms, ir atsargos kapitalą kiekvienos krautuvės atskirai.

centro pareigūnas. Kariuomenės centrinės krautuvės vedėjas yra intendantų specialybės karininkas.

Centrinė krautuvė turi du skyrius: aprangos skyrių ir kitų prekių skyrių.

Kariuomenės centrinės krautuvės vedėjas su kariuomenės junginių krautuvėmis prekiauja ir susirašinėja betarpiškai. Kariuomenės centrinės krautuvės pagrindinis uždavinys — aprūpinti prekėmis kariuomenės junginių ir kitokias kariuomenės krautuves.

Valstybės perleidžiamas prekes ar maistą kariuomenės centrinė krautuvė nustatyta tvarka gauna už atlyginimą iš kariuomenės bazinių arba rajoninių sandėlių. Už gautas prekes atsiskaito per kariuomenės intendantūros centro įstaigą.

Viena svarbesniųjų kariuomenės centrinės krautuvės vedėjo pareigų — yra laiku sužinoti, ko reikės kariuomenės krautuvėms ir laiku tų prekių nupirkti.

Kariuomenės centrinė krautuvė kiekvienu metu turi greit patenkinti įvairius ir dažnai didelius reikalavimus. Tam reikalui ši krautuvė turi urmo sandėlius su įvairių prekių išteklių atsarga.

138. Kariuomenės centrinės krautuvės aprangos skyrių tvarko apie tuos dalykus nusi-manąs karininkas.

Aprangos skyriaus uždavinys:

1) patiekti tiesiog vartotojams karininkams šių dalykų:

a) gautų iš valstybinių sandėlių kareiviškų aprangos daiktų, kuriuos leidžiama tam tikromis taisyklėmis pardavinėti,

b) karininkų sukirpimo gatavų drabužių bei kitų daiktų, audinių ir uniformos bei aprangos priedų,

c) įvairių galanterinių prekių;

2) per kariuomenės junginių krautuves pateikti kareiviams galanterinių daiktų, kurių iš valstybės jie negauna.

Centrinės krautuvės aprangos skyrius turi drabužių ir avalynės siuvyklas.

Centrinės krautuvės aprangos skyrius prekes gauna:

a) leistus pardavinėti kareivių aprangos daiktus — iš kariuomenės aprangos sandėlių;

b) kitokius aprangos dalykus — iš civilinių tiekėjų bei dirbtuvių.

139. Tam tikroje krautuvių tvarkymo instrukcijoje aptariama:

1) centrinės krautuvės prekybiniai santykiai su įvairiais tiekėjais ir kariuomenės junginių ar atsargos kar. dalių krautuvėmis,

2) santykiai su kariuomenės aprangos sandėliais,

3) santykiai su aprangos daiktų dirbtuvėmis,

4) prekių pardavimo kainos ir

5) pelno paskirstymas.

Krautuvių priežiūra

140. Kariuomenės junginio vadas seka, kad krautuvių prekių pardavimo kainos atitiktų nustatytas kainas.

Jei reikia, jis apriboja arba net uždraudžia pardavinėti tam tikrus maisto dalykus ar kitas prekes.

Junginio vadas paskirsto tarp junginio kariuomenės dalių (jų ekonominių sumų) per-

duotą jo valdžion krautuvių pelno dalį ir apie tai praneša kariuomenės vadui.

Kariuomenės vadas prižiūri, kad šios sumos būtų naudojamos tik kareivių būviui pagerinti.

141. Junginio intendantas nuolat prižiūri divizinę ir dalių krautuves. Jis prižiūri krautuvių vidurinę tvarką, jų veikimą ir tikrina atskaitomybę. Junginio intendantas kreipia ypatingą dėmesį į pardavimo kainų reguliavimą.

Kariuomenės intendantas prižiūri krautuvių veikimą visoje kariuomenėje.

II skirsnis

KITŲ INTENDANTŪRINIŲ REIKMENŲ RŪPINIMAS

Vežimai ir pakinktai

142. Karo metu kariuomenėje vartojami gurguoliniai vežimai, pakinktai ir kitokia arklių apranga ne tik nustatytą kariuomenėje pavyzdžių, bet ir tie, kuriais naudojasi krašto gyventojai, nes didelė dalis, ypač gurguolinių vežimų ir pakinktų, rekvizuojami iš vietinių gyventojų. Karo metu šiems daiktams dėvėjimo laikas nenustatomas. Reikalą pakeisti ar papildyti etatų ribose sprendžia dalies ūkio viršininkas.

Kariuomenė šiais dalykais aprūpinama:

1) iš užnugario intendantūros sandėlių,

2) iš vietinių išteklių.

Normalus būdas — tiekimas iš užnugario. Jis yra periodinis arba pagal reikalą. Kariuomenės dalių reikalavimai nustatyta tvarka per

kariuomenės junginio intendantą persiunčiami kariuomenės intendantui. Kariuomenės intendanto rūpesčiu daiktai pristatomi į mitybos tiekimo stotis ar tiekimo vietas, iš kur kariuomenės dalys atsiima pačios.

Iš vietinių išteklių daiktus tiekia rajoniniai intendantūros sandėliai, rečiau kariuomenės junginių intendantūros tiekmenynai, ir tik ypatingais atsitikimais jų pasirūpinti pavedama pačioms kariuomenės dalims pirkimo ar rekvizicijų būdu.

Maitinimo įrankiai

143. Maitinimo įrankiais vadinami tie įvairūs įrankiai, kuriuos intendantūros organai bei kariuomenės dalys vartoja maistui gaminti ir išduoti.

144. Maitinimo įrankiai gaunami:

- 1) iš vietinių išteklių (išskyrus lauko virtuves),
- 2) iš intendantūros bazinių sandėlių.

Tam tikra tų įrankių atsarga laikoma baziniuose sandėliuose.

Kai kurių šių įrankių nedidelės atsargos gali būti laikomos rajoniniuose arba aprangos lauko sandėliuose.

145. Junginių ir rajoniniai intendantūros vykdomieji organai (intendantūros tiekmenynai, skerdyklos, kilnojamosios kepyklos, sandėliai) tuos įrankius, kuriuos galima gauti iš vietinių išteklių, perka arba rekvizuoja patys. Reikalingas lėšas nustatyta tvarka skiria kariuomenės intendantas.

146. Kariuomenės dalys ir įstaigos, norėdamos gauti maitinimo įrankių, per atitinkamą junginio ar rajono intendantą siunčia kariuomenės intendantui šių įrankių reikalavimus.

Kariuomenės intendantūros centro įstaigoje tuos reikalavimus peržiūri, jei reikia, ištaiso ir duoda įsakymą išsiųsti arba išduoti. Jei reikalas skubus, tai įrankius išduoti įsako artimiausiam tai daliai intendantūros sandėliui. Jei reikalavimas neskubus, tai įrankiai išduodami iš bazinio sandėlio.

Jei kariuomenės intendantas negali greitai laiku išduoti reikalaujamų įrankių, tai apie tai pranešama daliai per junginio ar rajono intendantą, nurodant, kaip dalis bus aprūpinta: ar turi pati įsigyti, ar reikia palaukti, kol intendantūros centro įstaigos jų įsigys.

Stovyklinės priemonės

147. Stovyklinėmis priemonėmis vadinami šie daiktai bei įrankiai:

- 1) talkiniai valgio indai, asmeninės palapinės ir kitokios stovyklinės priemonės;
- 2) įvairios dėžės (raštinųjų daiktams, maisto dalykams, dalių amatininkų įrankiams ir t. t.);
- 3) šviesos įrankiai;
- 4) vėliavos arba kitokie štabų ženklinimo daiktai;
- 5) įvairios palapinės štabams, karininkams, sandėliams ir t. t.

148. Talkinius indus ir asmenines palapines, kurias žmonės ima į žygį, taip pat įvairias dėžes daiktams bei įrankiams ir šviesos įrankius

pagal kariuomenės dalių reikalavimus nustatyta tvarka išduoda arba atsiunčia per mitybos tiekimo stotis kariuomenės baziniai sandėliai. Jei turimos tų daiktų atsargos visoms kariuomenės dalims nepakanka, tai kariuomenės intendantas jiems įsigyti skiria reikalingas lėšas pačioms kariuomenės dalims arba įstaigoms.

Vėliavas bei kitokius štabų ženklavimo daiktus, palapines štabams, karininkams ir sandėliams ir kitokias priemones išduoda tik pagal atskirą reikalavimą, kurį junginys nustatyta tvarka siunčia kariuomenės intendantui. Kariuomenės intendantas įsako vienam bazinių sandėlių tuos daiktus išduoti arba išsiųsti. Jei daiktų greitai išduoti negalima, tai duodamos reikalingos lėšos, kad dalis pati pasigamintų arba nusipirktų.

Raštinių reikmenys ir muzikos padargai

149. Veikiančios kariuomenės dalys raštinės reikmenis ir muzikos padargus gauna iš užnugario ir iš vietinių išteklių.

Raštinėms reikalingas nustatytos formos knygas bei blankus, o taip pat muzikos padargus tiekia baziniai sandėliai ir kitokios tiekimo įstaigos. Tuos dalykus pagal atitinkamus reikalavimus periodiškai siunčia į junginių mitybos tiekimo stotis ar tiekimo vietas, o iš čia juos atsiima pačios kariuomenės dalys.

Nenustatytos formos knygas, popierį ir kitokią raštinių medžiagą kariuomenės dalys perka nustatyta tvarka iš skirtų tam reikalui pinigų kariuomenės krautuvėse arba šiaip vietinėse krautuvėse.

Kuras

150. Karo metu intendantūros tarnyba turi aprūpinti veikiančios kariuomenės dalis bei įstaigas kuru valgiui virti bei duonai kepti.

Kuras tiekiamas iš vietinių išteklių. Pirmiausia kuras imamas iš valstybinių kuro sandėlių bei miškų ir tik to nepakankant perkama arba rekvizuojama iš vietinių privačių sandėlių bei gyventojų.

Kariuomenės intendantas:

1) išrūpina kurą iš Žemės Ūkio Ministerijos įstaigų;

2) paskirsto kariuomenės junginiams kuro rūpinimo rajonus ir įstaigas:

3) reikiant, duoda nustatyta tvarka reikalingas kurui pirkti lėšas.

Be to, kariuomenės intendantas nustato, kas parūpins kurą — junginių intendantūros organai ar pačios kariuomenės dalys.

Paprastai kariuomenės dalys kuro pasirūpina ir parsigabena pačios.

Nusistovėjusių vietoje karo veiksmų metu kariuomenės junginiams kurą iš Žemės Ūkio Ministerijos įstaigų išrūpina tų junginių intendantai, išduoda junginio intendantūros tiekmeyno pareigūnai, o kariuomenės dalys parsigabena savomis arba rekvizuotomis priemonėmis.

Šviesos reikmenys

151. Veikiančios kariuomenės dalims šviesos reikmenys, pav., žibalas, žvakės, karbitas ir t. t. (išskyrus elektrinius reikmenis) tiekiami iš užnugario ir iš vietinių išteklių.

Paprastai šviesos reikmenys tiekiami iš užnugario; jie periodiškai siunčiami iš bazinių sandėlių kartu su mitybos arba aprangos daiktais į junginių mitybos tiekimo stotis ar tiekimo vietas, o iš čia kariuomenės dalys atsiima pačios.

Jei šviesos reikmenis reikia imti iš vietinių išteklių, tai kariuomenės intendantas nustato, kas tai turi atlikti — junginių intendantūros organai ar kariuomenės dalių ūkio pareigūnai ir kuriuo būdu — pirkimo ar rekvizicijos. Reikalingas lėšas nustatyta tvarka skiria kariuomenės intendantas.

Šiaudai

152. Žmonių guoliui šiaudai reikalingi tiek kareivinėse, tiek ir lauko aplinkybėse. Lauko sąlygose šiaudai paprastai perkami arba rekvizuojami iš vietinių išteklių ir tik ypatingais atsitikimais tiekiami iš užnugario.

Paprastai šiaudų kariuomenės dalys pasirūpina pačios. Junginių intendantūros organai šiaudus iš vietinių išteklių tiekia kariuomenės dalims tik tuo atveju, kai dalių postovio rajonuose šiaudų nebegalima rasti.

Iš užnugario šiaudai tiekiami tuo pat būdu kaip ir mitybos dalykai.

Dalys, stovinčios kareivinėse, šiaudus gauna arba iš intendantūros sandėlių, arba pačios nusiperka iš gautų tam reikalui lėšų.

III skirsnis

APRŪPINIMAS ĮVAIRIOSE KAUTYNĖSE

Bendrybės

153. Prieš kautynes intendantūros tarnybos organai turi paruošti mitybos išteklių atsargą, nes tik tada jie galės sklandžiai ir nenutraukiamai tiekti kovotojams mitybos reikmenis. Šie ištekliai turi būti taip išdėstyti, kad juos būtų galima greit patiekti kariuomenės dalims. Be to, išteklių rūšys ir kiekiai turi atitikti galimus poreikius.

Reikalui esant, kariuomenės intendantas pasiūlo kariuomenės vadui padidinti mitybos išteklių atsargas kariuomenės lauko arba rajoniniuose sandėliuose, ypač atsarginio davinio produktais ir maisto pavairinimo dalykais.

Tai daroma tam, kad sandėliai galėtų:

- 1) prireikus, greitai papildyti suvartotus atsarginius maisto išteklius,
- 2) laiduoti periodinį maisto dalykų tiekimą ir
- 3) aprūpinti mityba paimtus belaisvius.

Mitybos rūpinimas puolant

154. Puolamosios kautynės aprūpinimą pasunkina. Šiais atvejais pasunkėja ir net pasidaro negalimas susisiekimas tarp kautynių dalių ir vežimų, kurie tuos dalinius turi aprūpinti (lauko virtuvių, dalių mitybos pamainų).

Todėl prieš kautynes reikia padidinti kovotojų nešiojamąją maisto atsargą. Tam reikalui išduodama iš anksto pusė vartojamojo mėsos davinio. Mėsa turi būti virta. Iš anksto duoti mėsos patariama kuo dažniau. Tada ko-

votojas turės vieną atsarginį (nuolat nešiojamą) davinį ir dar dalį vartojamojo davinio produktų (pusę mėsos davinio, duoną, cukrų ir lašinius bei sviestą). Apie išdavimą pažymiama junginio įsakyme.

Norint dar daugiau padidinti nešiojamą maisto išteklių atsargą, reikia tai numatyti iš anksto ir parūpinti iš užnugario arba iš vietinių išteklių atitinkamų maisto dalykų. Tie maisto dalykai turi būti lengvi, maistingi, talpūs ir tinkami valgyti be ypatingo paruošimo, pav., kumpis, dešra, kietas ūris ir t. t. Žmonėms gali būti duodamas tam tikras šių dalykų davinys kaip ypatingas maisto priedas. Tada žmonės turės po du maisto davinius. Apie to priedo paskyrimą skelbiama junginio įsakyme.

Draudžiama didinti nešiojamą maisto atsargą daugiau negu čia nurodyta, nes kovotojas tada būtų perdaug apsunkintas.

155. Jei numatoma, kad puolimas gali pereiti į didesnio masto persekiojimą ir kariuomenės dalys gali žymiai nutolti nuo išeities ribos, tai junginio intendantūros organai stumiami kiek galint arčiau prie dalių. Tačiau kai numatoma, kad kariuomenės dalys perdaug nenutols nuo išeities ribos, junginių intendantūros organai lieka vietoje.

Puolant, atsarginio maisto davinio ištekliai gali būti suvartoti ir todėl junginio intendantas turi iš anksto pasirūpinti jų išreikalauti ir junginio intendantūros tiekmenyne turėti tam tikrą atsargą.

Dalių mitybos pamainų judesiai bei postoviai tvarkomi pagal užsibrėžtų puolimo ribų

nuotolį. Mitybos pamainas junginio vadas suskaido sambūriais ir kilnoja šoksniais.

Mitybos išdavimo pamainą reikia pritraukti arčiau prie kar. dalių, bet tik tiek, kad jos nesiektų tikroji priešų artilerijos ugnis.

Iš dalinių kautynių gurguolės dažniausiai išskiriamas antras skaidinys (į kurį įeina lauko virtuvės su jų vežimais ir kitų tarnybų vežimai), kuris suburiamas batalionuose, grupėse ir kartais kavalerijos pulkuose. Atskirais atsitikimais antrieji dalinių kautynių gurguolės skaidiniai gali būti suburiami net pulkuose.

Kautynėms apimus, dalinių kautynių gurguolės antrasis skaidinys išskirstomas ir pritraukiamas kiek galint arčiau prie dalinių, kur jis turės išduoti maistą. Maistą į priešakinius skaidinys nuo virtuvių atneša žmonės.

Dalinių kautynių gurguolės subūrimai ir skaidiniai kilnojami šoksniais atitinkamų vadų įsakymais.

Mitybos rūpinimas ginantis

156. Mitybos rūpinimas ginantis yra kiek paprastesnis, nes ir junginių intendantūros organams, ir kariuomenės dalių mitybos pamainoms mažiau tereikia daryti judesių.

Junginių intendantūros organai taip išdėstomi gilumoje, kad aplinkybėms staigiai pasikeitus būtų galima laiduoti dalių aprūpinimą.

Junginio intendantūros tiekmenynuose sudaromoji mitybos dalykų atsarga, kuri laikoma mitybos tiekimo stotyse ar tiekimo vietose, sukrauta į pastovius sandėlius, turi būti ne didesnė kaip 2 dienom visam junginiui. Jungi-

nio skerdyklose iš viso gyvų gyvulių ir mėsos išteklių gali būti 3 dienom visam junginiui.

Dalių mitybos pamainos mitybos išteklius gali didinti tik tiek, kiek galėtų pakelti, jei, aplinkybėms staigiai pasikeitus, turėtų pasikelti į žygį.

Batalionų, kuopų ar net būrių skaidiniuose gali būti sudaromos tam tikros mitybos dalykų (paprastai atsarginio davinio ar maisto pavairinimo produktų) atsargos, sukrautos į sandėlius apkasuose ar kur netoliese, kurios, prireikus, išduodamos žmonėms. Šias atsargas daliniai gali sudaryti tik junginio vado įsakymu. Įsakyme paprastai nurodoma ir tų atsargų dydis. Jų gali būti ne daugiau kaip 2 dienom, skaitant dalinio kautynių sudėčiai. Jas vartoti leidžia dalinio vadas.

Aprangos ir kitų daiktų rūpinimas

157. Kariuomenės intendantas pasirūpina, kad skirstomosios stoties arba lauko aprangos sandėliuose būtų sudarytos aprangos ir kitokių daiktų atsargos, ypač tų dalykų, kurių kariuomenės dalys gali pareikalauti ir kuriuos reikės greit pakeisti, o ypač dangos daiktų, kurių gali skubiai prireikti apnuodytiems nuodingomis dujomis perrengti.

Baziniai sandėliai turi būti pasiruošę greit papildyti čia minimus skirstomosios stoties ir lauko aprangos sandėlių išteklius.

Skirstomosios stoties ir lauko aprangos sandėliai turi būti aprūpinami greitomis susisiekimo priemonėmis, kad galėtų reikmenis greitai kur reikia pristatyti.

Aprūpinimas puolamajame žygyje ir persekiojant

Mitybos rūpinimas

158. Puolamajame žygyje ir persekiojant aprūpinimas pasunkėja, nes kariuomenės dalys vis daugiau ir daugiau nutolsta nuo geležinkelio linijų ir jų transporto priemonės nebepajėgia atsiimti mitybos ir kitų intendantūros tiekmenų tiesiog iš mitybos tiekimo stočių. Be to, ypač persekiojant, lauko virtuvėms ir jų maisto vežimams žymiai sunkiau susisiekti su savo daliniais ir su dalių mitybos gurguole; keliai, o ypač tiltai gali būti išardyti, dalių vietos tiksliai nežinomos, o tai dar daugiau pasunkina aprūpinimą.

Todėl naudinga iš anksto išduoti, kaip ir prieš puolamąsias kautynes, ypatingą maisto priedą, kuris labai pravers, jei dalinių virtuvės negalės laiku privežti maisto.

Tokiais atvejais kariuomenės junginiams priskiriama papildomų transporto priemonių. Paprastai papildomosiomis transporto priemonėmis mitybai pristatyti yra arklinio transporto kuopos, priskiriamos iš kariuomenės skaidinio, ir tik retais atsitikimais auto sunkvežimiai. Be to, labai plačiai naudojami vietoje rekvizuojami arkliniai vežimai.

Kadangi arklinio transporto priemonių dienos žygis ir krūvis yra nedideli, tai jomis vežami tik tie mitybos dalykai, kurių vietoje negalima arba sunku gauti. Paprastai arklinio transporto priemonės naudojamos smulkiems maisto dalykams, avižoms ir duonai privežti

kiek galint arčiau prie kar. dalių veikimo ruožo.

Kartais, jei reikia, kar. dalių arklinio transporto priemonės papildomos rekvizuotais vežimais, ypač vietinių išteklių tiekmenims pervežti.

Turtingesnėje arba dar nenualintoje apylinkėje reikia plačiau naudoti vietinius išteklius, kad mažiau tiekmenų tereikėtų gabenti iš užnugario.

Radus priešo paliktų mitybos išteklių, intendantūros tarnyba pasirūpina jų sunaudojimu, o jų apsaugai gauna iš vadovybės reikalingų žmonių.

Kitų daiktų rūpinimas

159. Svarbiausias transporto priemonių uždavins yra laiku pristatyti mitybos dalykus. Aprangos dalykai, stovyklinės priemonės ir kiti daiktai vežami tik būtinai reikiant ir tokiu laiku, kad tai nesutrukdytų mitybos tiekimo.

Kai tik taktinės aplinkybės leidžia, kariuomenės intendantas pasirūpina reikalingus daiktų išteklius pritraukti arčiau prie kariuomenės dalių veikimo ruožo.

Aprūpinimas atsitraukiant ir stabdant

Mitybos rūpinimas

160. Jei atsitraukimas ar stabdymas vyksta tvarkingai ir jei susisiekimo keliams priešo ugnis tiesiogiai negresia, tai kariuomenės dalių mitybos pamainų aprūpinimas darosi papras-

tesnis, nes tada dalys artėja prie tiekimo organų (mitybos tiekimo stočių, tiekimo vietų, skerdyklų, kepyklų ir kitokių).

Kariuomenės vadovybė pasirūpina, kad mitybos tiekimo stotys bei tiekimo vietos nebūtų iškištos per daug į priešą, kad mitybos dalykų į tas vietas bei stotis būtų pristatoma tik tai dienai ir kad jose nebūtų laikoma mitybos išteklių atsargų.

Intendantūros vykdomieji organai atitraukiami šoksniais. Tų organų (intendantūros tiekmenynų, skerdyklų, kepyklų, sandėlių) turimi ištekliai pasitraukiant išduodami jų reikalingoms kariuomenės dalims, kad nereikėtų gabenti atgal.

Dalių mitybos pamainos turi trauktis anksčiau negu kautynių gurguolės.

Junginio vadovybė atidžiai tvarko mitybos pamainų judesius, nukreipdama jas taip, kad netrukdytų atsitraukiančių dalių žygiui ir neatitrauktų per toli.

Kariuomenės junginio vadovybės nurodymais mitybos pamainos (viso junginio kartu arba suskirstytos skaidiniais bei sambūriais) tam tikrose vietose sustoja ir laukia atvykstančių dalių. Dalims atvykus, mitybos pamainos išduoda mitybą dalinių kautynių gurguolei ir traukiasi toliau.

Kai kuriais atsitikimais, kad nesitrukdytų dalių judesiai, mitybos išdavimo pamaina nelaukia dalių atvykimo, o iškrauna mitybos produktus vadovybės nurodytose dalių tiekimo vietose — būsimose dalių postovio vietose ir

čia palieka kelis pareigūnus tiems produktams perduoti kariuomenės dalims.

Užpakalinės saugos daliniams skirtą maistą patariama iškrauti tose vietose, per kurias turės važiuoti tų dalinių gurguolės; tokias vietas patariama rinktis arti kryžkelių.

Jei, priešui intensyviai spaudžiant, atsitraukimas tampa netvarkingas, tai reikia atitraukti atgal ir junginio intendantūros organus (tiekmėnyną, skerdyklą, kepyklą) ir dalių mitybos pamainas. Mityba privežama vėliau, pasitraukimui apsitvarkius.

161. Kai atsitraukimas vyksta tvarkingai, bet dėl priešų ugnies negalima naudotis pagrindiniais keliais ir geležinkeliais, reikia kuo daugiau naudotis vietiniais mitybos ištekliais.

Tokiu atveju kiekvienam junginiui vietiniams ištekliams naudoti kariuomenės vadas paskiria teritorijos ruožą su jame esančiais rajoniniais intendantūros sandėliais ir mitybos produktų apdirbimo įmonėmis (malūnais, kepyklomis, skerdyklomis, pieno perdirbimo punktais ir t. t.).

Junginio kariuomenės dalims maitinti kuo plačiausiai naudojami rajoninių intendantūros sandėlių turimi, surenkami bei perdirbami mitybos tiekmenys (gyvuliai, mėsa, grūdai, miltai, duona), o taip pat ir vietiniai ištekliai, kuriuos surenka dalių ūkio pareigūnai ir ypatiniais atsitikimais net dalinių tam reikalui paskirti žmonės.

Ypatiniais atsitikimais vietinius išteklius tenka imti nepaisant gyventojų reikalų.

Jei galima išsiversti su vietiniais ištekliais, mitybos tiekimas iš užnugario visai sustabdomas. Trūkstant kurių nors mitybos dalykų, jie pakeičiami kitais tam reikalui tinkamais produktais ir, tik to negalint, tiekiami iš užnugario, bet tik būtinai reikalingas kiekis atitinkamų mitybos dalykų.

Mitybos išteklių evakuacija

162. Kariuomenei traukiantis, reikia imtis visų galimų priemonių, kad mitybos ištekliai nepatektų į priešų rankas.

Evakuaciją atlieka pagal vadovybės duotus nurodymus ir tokiu būdu, kad neperkrautų geležinkelių ir neužkimštų kelių.

Junginio ar rajono intendantas turi pasiūlyti evakuacijos planą, kuriame numatoma, kurie ištekliai, kuria eile, kuriomis priemonėmis, kuriais keliais, kieno rūpesčiu, kuriais terminais ir kur turi būti evakuoti. Planą tvirtina ir įsako vykdyti junginio ar teritorijos rajono vadas.

Junginių ir rajonų intendantai prieš numatomą atsitraukimą pasirūpina, kas tik galima, paimiti ir sunaudoti iš vietinių išteklių, ypač jei ir gyventojai traukiasi.

Mitybos išteklius evakuoti intendantūros tarnybai padeda karo komendantai ir vietinės administracijos organai. Evakuaciją vykdo ir civiliniai gyventojai su savo transporto priemonėmis, ir kariuomenės vadovybės duotos transporto priemonės.

Jei yra tikras pavojus, kad mitybos ištekliai gali atitekti priešui, tai junginio vadovybė įsako juos sunaikinti.

Kitų daiktų rūpinimas

163. Rengiantis atsitraukti, intendantūros tarnyba sustabdo aprangos, stovyklinių ir kitokių daiktų siuntimą iš užnugario. Tų daiktų reikalingos dalys aprūpinamos iš tų išteklių, kurie yra skirstomosios stoties ir lauko aprangos sandėliuose.

Tų daiktų perteklių iš šių sandėlių reikia laiku evakuoti į užnugarį, panaudojus tam reikalui visas turimas priemones.

Jei transporto priemonių trūksta, sandėlių išteklius galima sumažinti, išdavus netoliese einančioms dalims arba pakeitus naujus daiktus mainais už vartotus daiktus.

Ko negalima nei evakuoti, nei išduoti praeinančioms dalims, reikia sunaikinti 162 str. nurodymais.

Aprūpinimo eiga, kai neveikia geležinkeliai

Mitybos rūpinimas

164. Kai geležinkeliai nebegali tinkamai veikti, kariuomenės intendantas mitybos tiekimą pertvarko taip, kad kuo daugiau tiekmenų eitų iš vietinių išteklių ir kuo mažiau iš užnugario. Tam reikalui jis:

1) Atsižvelgdamas į vietines aplinkybes, į metų laiką ir į turimas arba galimas panaudoti priemones, nustato, kiek kurių mitybos dalykų turi būti imama iš vietinių išteklių.

2) Nustato sunkiau gaunamų produktų pakaitalus, kurių galima gauti vietoje. Keisda-

mas produktus, kariuomenės intendantas žiūri, kad liktų pakankama kalorinė maisto vertė. Kariuomenės intendantas turi teisę įvesti į davinius naujų produktų, jei reikia, tuo reikalu pasitaręs su karo sanitarijos ar veterinarijos tarnybos viršininkais. Jei pakeisto davinio piniginė vertė prašoka nustatytas normas, tai kariuomenės intendantas tarnybos tvarka pristato tą pakeitimą patvirtinti krašto apsaugos ministrui.

3) Nustato, kuris intendantūros tarnybos skaidinys (ar kariuomenės, ar junginių bei atskirai veikiančių dalių) turi vykdyti vietinių išteklių naudojimą. Tam darbui junginių intendantų valdžion jis skiria tam tikrus rajoninius sandėlius su jų turimais bei galimais surinkti ištekliais ir priemonėmis, o taip pat, jei reikia, priskiria arba išrūpina iš kariuomenės skaidinio papildomus tiekimo organus bei priemones (pav., lauko kilnojamąją kepyklą, rekvizicijoms vykdyti komandas, kepėjų ar skerdegėjų būrį ar skyrių, arklinio transporto kuopą ir t. t.).

4) Išrūpina iš kariuomenės skaidinio intendantūrai reikalingų transporto priemonių ir darbininkų, o taip pat įgaliojimą rekvizuoti vietinę darbo jėgą bei transporto priemones. Šios transporto priemonės gabena iš užnugario tiekiamus mitybos išteklius kiekvienam junginiui ar atskirai veikiančiam daliai į mitybos tiekimo vietas. Tie mitybos transportai siunčiami iš tų intendantūros sandėlių, kurie yra arčiau prie junginių.

165. Junginių vadai, jei reikia, įsako paskirti daugiau dalių ūkio pareigūnų bei jų valdžion transporto priemonių, kad jie galėtų vietinių išteklių naudojimą vykdyti platesniu mastu.

166. Junginių intendantai, pagal kariuomenės intendanto nurodymus, pasirūpina kiek galint plačiau išnaudoti vietinius išteklius, panaudodami tam reikalui savo intendantūros organus ir gautas iš junginio bei iš kariuomenės skaidinio priemones.

Vietinius išteklius naudodami, junginių intendantai turi kiek galėdami taupyti transporto priemones ir atidžiai tvarkyti savo intendantūros organų bei mitybos pamainų judesius.

167. Dalių ūkio viršininkai su savo etatiniais bei priskirtaisiais pareigūnais ir transporto priemonėmis, savo junginių intendantų nurodymais, reikšdami kuo platesnės iniciatyvos, dalyvauja vietinių išteklių naudojime. Jie visuomet turi turėti galvoje, kad juo daugiau tiekmenų pasirūpins dalis iš vietinių išteklių, tuo lengvesnis bus tiekimas iš užnugario kitų, būtina reikalingų, mitybos dalykų bei kitų tarnybų tiekiamų dalykų.

Kitų daiktų rūpinimas

168. Geležinkeliams neveikiant, aprangos ir kitų nebūtina tuojau reikalingų daiktų tiekimas kiek galint sumažinamas, o jei galima, tai kuriam laikui ir visai pertraukiamas.

Tuojau reikalingi aprangos bei kitokie daiktai tiekiami iš aprangos lauko sandėlių ir iš rajoninių intendantūros sandėlių, jei tik jų ten galima parūpinti.

Būtinai reikalingi aprangos ir kitokie daiktai, kurių negali patiekti nei aprangos lauko sandėliai, nei rajoniniai intendantūros sandėliai, tiekiami atskirais kariuomenės intendanto įsakymais iš bazinių sandėlių arklinėmis priemonėmis, o skubiais atsitikimais — auto transporto priemonėmis. Tie daiktai, kaip ir mitybos dalykai, kariuomenės intendanto rūpesčiu pristatomi į mitybos tiekimo vietas, o atskirais atsitikimais, jei tiekama auto sunkvežimiais, net į atskiras kariuomenės dalis.

Kariuomenės dalių aprūpinimas kelionėje

169. Vežant kariuomenę geležinkeliais, intendantūros tarnyba turi iš anksto pasirūpinti, kad vežamos kariuomenės dalys turėtų pilną normą intendantūrinių tiekmenų ir kad joms išvykstant reikėtų išduoti tik mitybos dalykus kelionei ir tam tikram laikui išsikrovus.

Kelionėje kariuomenės dalys maitinamos arba iš lauko virtuvių, vežamų platformose, arba sausu daviniu.

Šaltą ir karštą vandenį žmonėms gerti bei arklams girdyti vežamoms kariuomenės dalims parūpina pakeliui esančių geležinkelio stočių komendantai bei viršininkai. Tam reikalui visose didesnėse stotyse įrengiami šuliniai ir vandens virtuvai.

Kariuomenės intendantas pasirūpina, kad kariuomenės dalys, jei reikia, išsikrovimo vietoje būtų aprūpintos mitybos ištekliais. Šiuos išteklius atitinkamas intendantas gauna iš

užnugario arba iš rajoniniuose sandėliuose esančių atsargų.

170. Vežant automobiliais, kariuomenės dalys aprūpinamos kaip ir vežant geležinkeliais, tik kartais neimama lauko virtuvių, kurios vyksta žygio tvarka.

Jei dalių važiuojamasis atstumas yra didelis, tai intendantūros tarnyba pasirūpina išduoti joms mitybos dalykų pakeliui esančiose arba tam reikalui įrengiamose mitybos tiekimo stotyse arba tiekimo vietose. Reikalingus išteklius tiekimo vietose paruošti arba naujas tiekimo vietas įrengti, kariuomenės intendanto pasiūlymu, įsako kariuomenės vadas ir skiria reikalingas auto transporto priemones.

Smulkūs nurodymai, kur, kada, kas ir kurią dalį aprūpina, duodami iš anksto, kad kelyje nebūtų netikėtumų.

Vežamus mažus kariuomenės vienetus aprūpinti mitybos dalykais kai kada pavedama vietinėms savivaldybėms ar šiaip vietiniams gyventojams. Apie tai savivaldybės arba gyventojai turi būti įspėti iš anksto, nurodant, kur, kada ir kuriam žmonių skaičiui jie turi paruošti maisto.

171. Kariuomenės dalys ir tarnybos išeidamos į žygį paima su savim visą karo meto lentelėmis nustatytą turtą.

Aprangos ir dangos atsargos, maitinimo įrankiai, kurie laikinai buvo duoti kariuomenės dalims vietinių išteklių naudojimo darbui (pav., šieno presai, svarstyklės, nevežiojami virtuvai, lempos ir t. t.) ir kitokie daiktai pa-

liekami vietoje. Juos perima arba kitos dalys, arba intendantūros tarnybos organai, arba vietiniai komendantai arba, šių nesant, perduodami saugoti vietinei savivaldybei.

Ši reikalą, jei reikia, savo įsakymais tvarko kariuomenės ar junginio vadovybė.

172. Intendantūros tarnybos viršininkai turi stropiai prižiūrėti, kad vežamos į kitą vietą kariuomenės dalys tikrai gautų joms siunčiamus aprangos ir kitokių daiktų ryšulius.

Todėl kariuomenės intendantas ir skirstomosios stoties intendantas turi žinoti, kurios dalys, kur ir kada bus vežamos. Šias žinias jie gauna iš Kariuomenės Štabo.

IV skirsnis

DAIKTŲ EVAKUACIJA IR SUNAUDOJIMAS

173. Įvairių tarą, skerdimo liekanas ir kitus nereikalingus daiktus, taupumo sumetimais, reikia arba čia vietoje parduoti, arba pasiųsti į užnugarį.

Kada kaip reikia pasielgti, priklauso nuo aplinkybių, bet visuomet reikia žiūrėti, kad tai būtų valstybės išdui naudingiau. Tuo reikalu kariuomenės intendantas duoda nurodymų.

174. Kariuomenės junginių intendantai turi reikalauti, kad kariuomenės dalių maisto tiekėjai, imdami iš intendantūros organų mitybos dalykus, grąžintų tiek pat taros, kiek jie gauna su mitybos daiktais. Tara iš kariuomenės da-

lių surenkama mitybos tiekimo stotyse ar tiekimo vietose ir išsiunčiama į užnugarį. Reikia stengtis sudaryti tų daiktų pilną vagoną, o jei daiktų daug, tai pilnus vagonus vienos rūšies daiktų (pav., maišų, statinių, dėžių).

Skirstomojoje stotyje gautoji tara rūšiuojama ir siunčiama į bazinius arba rajoninius sandėlius bei kitokias užnugario įstaigas. Jei galima, tai taros pilni vagonai iš mitybos tiekimo stoties siunčiami tiesiog į užnugario sandėlius arba į taisymo įmones.

175. Vartojamos žmonių maistui skerdimo liekanos išduodamos kariuomenės dalims nustatytu svoriu. Taukai išduodami lydyti.

Maistui netinkamos liekanos kariuomenės intendanto nurodymais renkamos ir siunčiamos į užnugarį. Odos, būtinai pasūdytos ir tinkamai sudėtos, per skirstomąją stotį siunčiamos arba į bazinius sandėlius arba tiesiog į odų fabrikus.

176. Esantieji kariuomenės dalyse nenaujami maitinimo įrankiai arba kitokie dar tinkami vartoti daiktai per skirstomąją stotį gražinami į bazinius sandėlius.

Jei galima, tie daiktai mitybos tiekimo stotyse arba tiekimo vietose surūšiuojami ir siunčiami pilnais vienos rūšies daiktų vagonais.

Konservų skardinės, kariuomenės intendantui įsakius, gražinamos į užnugarį.

177. Visi vartoti nebetinkami aprangos ir dangos daiktai, gauti iš kariuomenės dalių pakaitomis už naujus, gražinami į bazinius sandėlius.

Kariuomenės junginių intendantai turi griežtai reikalauti, kad kariuomenės dalys gražintų pakaitomis tiek pat nebetinkamų aprangos ar dangos daiktų, kiek gauna naujų.

Nebetinkami aprangos ir dangos daiktai gražinami maišuose. Mitybos tiekimo stotyje suskaitomi maišuose esą daiktai, maišai užplombuojami ir siunčiami į bazinį sandėlį.

178. Tara iš junginių krautuvių, pav., sveikos dėžės, buteliai ir maišai, taip pat gražinami į užnugarį tokia pat tvarka, kaip ir kiti daiktai.

Kariuomenės junginių intendantai turi prižiūrėti, kad niekas iš krautuvių arba jų skyrių inventoriaus nedingtų. Nereikalingą krautuvių arba jų skyrių inventorių, pav., nereikalingas lentynas, stalus, svarstyklės bei svarsčius, reikia gražinti į užnugarį pagal kariuomenės intendanto nurodymus.

179. Daiktai, išmėtyti kautynių lauke, junginio arba vietos komendantų rūpesčiu surenkami ir gražinami į skirstomąją stotį arba rajoninį intendantūros sandėlį. Komendantams padėti rajoniniai intendantūros sandėliai duoda savo žmonių.

Kariuomenės intendantas nustato, ar tuos daiktus reikia parduoti vietoje, ar gražinti į užnugarį. Jei jie parduodami vietoje, tai jų pardavimu rūpinasi rajono intendanto nurodymu vienas kuris rajoninis sandėlis. Jei int. rajoniniai sandėliai tuos daiktus siunčia į užnugarį, tai kariuomenės intendantas nustato, į kurį sandėlį, per kurią stotį arba kokiomis priemonėmis juos reikia gražinti.

1 priedėlis

KARO METO MAISTO DIENOS DAVINIAI

MAISTO DALYKAI	Normalusis daviny		Atsarginis daviny		Pastabos
	Svoris gramais netto	Išnaudojamųjų katorijų	Svoris gramais netto	Išnaudojamųjų katorijų	
Ruginė duona	1.000	2.100	—	—	1. Kalorijų kiekis apytikris 2. Pakaitalai nurodyti 1934 m. įsak. kar. nr. 77 § 3. 3. Džiovintų bulvių 60 g pakeičiama 400 g žaliųjų bulvių, džiovintų daržovių 30 g pakeičiama 180 g žalių daržovių.
Kvietiniai sausainiai	—	—	450	1.564	
Kruopos	100	320	—	—	
Džiovintos bulvės	60 ³⁾	210	—	—	
Džiovintos daržovės	30 ³⁾	93	—	—	
Kvietiniai miltai (piklevoti)	30	100	—	—	
Druska	25	—	—	—	
Cukrus	30	115	50	191	
Miežinė kava	5	5	10	10	
Lašiniai	75	380	—	—	
Jautiena mėsa	400	600	—	—	
Mesos konservai	—	—	300	480	
Pajavairinimo ir prieskonių pini- ginis priedas	3 ct.	62	—	—	
Iš viso netto	1.755g	3.985	810 g	2.245	

Tabako daviny. Dienai 12 g tabako. Mėnesiui 6 lapai rūk. popierio ir 5 dėžutės degtukų.

2 priedėlis

KARO METO PAŠARO DIENOS DAVINIAI

Pašaro pavadinimas	Kavalerijos arkliams		Artilerijos arkliams		Gurguolės arkliams		Pastabos
	Normalusis daviny	Atsarginis daviny	Normalusis daviny	Atsarginis daviny	Normalusis daviny	Atsarginis daviny	
Avižių	5,4 kg.	5,4 kg	6 kg	6 kg	5,5 kg	5,5 kg	Pakaitalai nurodyti 1934 m. įsak. kar. Nr. 52 § 2
Dobilų	4,0 "	—	6 "	—	5,5 "	—	
Šiaudų pakratoms	2,0 "	—	2 "	—	2,0 "	—	

Galvijų pašaro daviniai nustatyti 1934 m. įsak. Kar. Nr. 93 § 4.
Šunims maisto daviniai nustatyti 1937 m. įsak. Kar. Nr. 13 § 7.

3 priedėlis

ĮSAKYMŲ DUOMENYS

Nurodymai, kurie būtinai rašomi junginio operacinio įsakymo II dal. intendantūros pastraipoje.

1. Mitybos tiekimo stotis arba tiekimo vietos ir jų veikimo valandos.
2. Mėsos tiekimo vietos ir jų veikimo valandos.
3. Vietinių išteklių ploto suskirstymas ir imtinių išteklių rūšys.
4. Dalių mitybos pamainų (išdavimo ir atsarginės pamainų; gavimo pamainos) judesiai ir postoviai.

Pastaba. Į oper. įsak. II d. intendantūros reikalų pastraipą rašoma tik tai, kas būtinai žinotina kovos vienetais. Kas čia netelpa, rašoma kariuomenės junginių vadų atskiruose arba junginių intendantų tarnybos techniniuose įsakymuose ir instrukcijose.

Šioje įsakymo dalyje gali būti šie duomenys:

1. Mitybos tiekimo tvarka.
Mitybos daviniai ir priedai.
Pastoviosios ir judriosios atsargos.

Mitybos tiekimo stotis arba tiekimo vietos ir jų veikimo valandos.
Tvarkos tarnyba (karo policija).

2. Mėsos tiekimas.
Mėsinių automobilių laikino sustojimo vietos arba mėsos tiekimas vietos ir jų veikimo valandos.
Divizinės skerdyklos vieta.
3. Duonos tiekimas¹⁾.
Duonos tiekimo vieta ir valandos.
Kilnojamosios kepyklos vieta.
4. Vietinių išteklių naudojimas.
Ploto suskirstymas. Imtinių išteklių rūšys.
5. Krautuvės.
Divizinės krautuvės ir jos skyrių veikimo vieta.
6. Dalių mitybos pamainų judesiai ir postoviai.
Išdavimo ir atsarginės pamainos.
Gavimo pamainos.

¹⁾ Šie duomenys rašomi, jei duona tiekama iš pri- skirtos prle divizijos kilnojamosios kepyklos.

MITYBOS PADĖTIS

P a a i š k i n i m a i: A — Atsarginis daviny N — Normalusis daviny		Maisto produktų ir						
		Ruginė duona	Kvietiniai sausainiai	Cukrus	Kava	Druska ir prieskoniai	Kruopos, džiov. daizovės, miltai	
Dalinuose (kuopose)	Atsarginis daviny	Pas žmones kuprinėj		A	A	A		
		Kiekviename gurg. vežime						
	Vartojam. dieninis daviny	Pas žmones	N		N			
		Virtuvėj				N	N	N
Maisto ir pašaro vežimuose								
Pulko mitybos gurguolėj	Mėsin. vežimuose							
	1-os gavimo pam. (kuri išdavė) vežim.							
	2-os išdavimo pamain. (kuri pilna grįžo) vežimuose		N		N	N	N	N
	3-os atsarginės pamainos vežimuose				A	A		
	Pulko skerdykloje							
I š v i s o			2	1	4	4	2	2
			3 davin					

1) 1/2 mėsos davinio iš anksto išduodama kareiviams prieš numatomas kautynes.

2) Retais atsitikimais.

3) Pieną daliniams pristato mėsiniai vežimai kartu su mėsa (jei galima). Pienas perkamas iš pajvairinimo priedo.

4 priedėlis

PĖST. PULKE

pašaro išdėstymas pėst. pulke 0 val. 01 min.

Lašiniai, taukai ar sviestas	Pienas ar grietinė	Degtinė	Mėsa		Tabakas	Avižos	Šienas	Galvijai
			Šviežia mėsa	Konservai ar lašiniai, dešra				
				A				
						1		
2/3 N			1/2 N ¹⁾		N	1	1	
1/3 N	N ³⁾		N					
N					N	1		
		A ²⁾		A				
2	1 ³⁾	1 ²⁾	1 1/2	2	2	3	1	
			3 1/2 davinio					

..... divizijos

intendantas arba

Žinios apie ..... divizi

..... pulko

ūkio dalies v-kas

(data)

Nr. ....

Šias žinias siunčia:

Išdėstymas	Produktų pavadinimas				
	Ruginė duona	Kvietiniai sausainiai	Cukrus	Kava	Druska ir prieskoniai
Daliniuose	Atsarginių (pas žmones) davinių	×			×
	Vartojamųjų dieninių davinių		×		
	Maisto ir pašaro vežimuose (vežiojamoji ats.)		×		
	Daliniuose iš viso				
Dalies mitybos gurguolėje	Mėsiniuose vežimuose	×	×	×	×
	1-je gavimo pamainoje		×		
	2-je išdavimo pamainoje		×		
	3-je atsarginėje pamainoje	×	×		×
	Pulko skerdykloje	×	×	×	×
	Dalies mitybos gurguolėje iš viso				
Intendantūros tarnybos ištekčiai					

P a s t a b a. Mitybos išteklių davinių kiekis įrašomas duonos davinių). Keturkampiai užbraukti, kur išteklių paprastai

5 priedėlis

jos (pulko) maisto ir pašaro stovį ..... valandą

divizijos intendantas — divizijos vadui — III sk. ir kariuomenės intendantui

dalies ūkio d. v-kas — dalies vadui ir divizijos intendantui

Kruopos, dž. daržovės, miltai	Lašiniai ar sviestas	Pienas ar grietinė	Degtinė	Šviežia mėsa	Konservai ar lašiniai, dešra	Tabakas	Avižos	Šienas	Galvijai	Santrauka
×	×	×	×	×		×		×	×	P a s t a b a. Žymimi didesni kaip 1/3 dienos davinio maisto ir pašaro perteklius ir nepritekliai.
			×		×				×	
		×	×	×	×		×	×	×	
			×						×	
×	×		×		×	×	×	×	×	
×	×	×	×		×	×	×	×		

pilnais šimtų skaičiais (pav., duonos 150 reiškia 15.000 nėra. P a r a š a s.

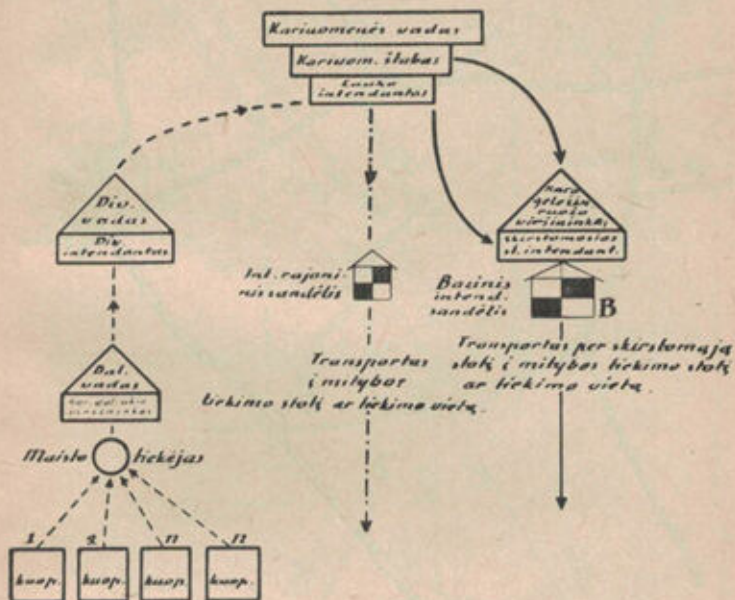
6 priedėlis

Sutartiniai ženklai

- Kariuomenės junginio intendantas
- 2 pėst. pulko ūkio viršininkas
- 3 art. pulko ūkio viršininkas
- 4 kav. pulko ūkio viršininkas
- Junginio intendantūros tiekmenynas
- Junginio skerdykla
- Dalies (pulko) skerdykla
- Junginio mesinių auto sunkvežimių vora
- Mitybos išdavimo pamaina žygyje
- Mitybos gavimo pamaina žygyje
- Mitybos išdavimo pamaina postovyje
- Mitybos gavimo pamaina postovyje
- Dalies ūkio gurguolė
- Junginio mitybos tiekimo stotis
- Junginio mitybos tiekimo vieta
- Kariuomenės dalies mitybos tiekimo vieta
- Junginio mėsos tiekimo vieta
- Kilnojamoji lauko kepykla
- Lauko virtuvė
- Intendantūros rajoninis sandėlis
- Intendantūros bazinis sandėlis

7 priedėlis

Mitybos reikalavimų kelias ir jų vykdymo tvarka

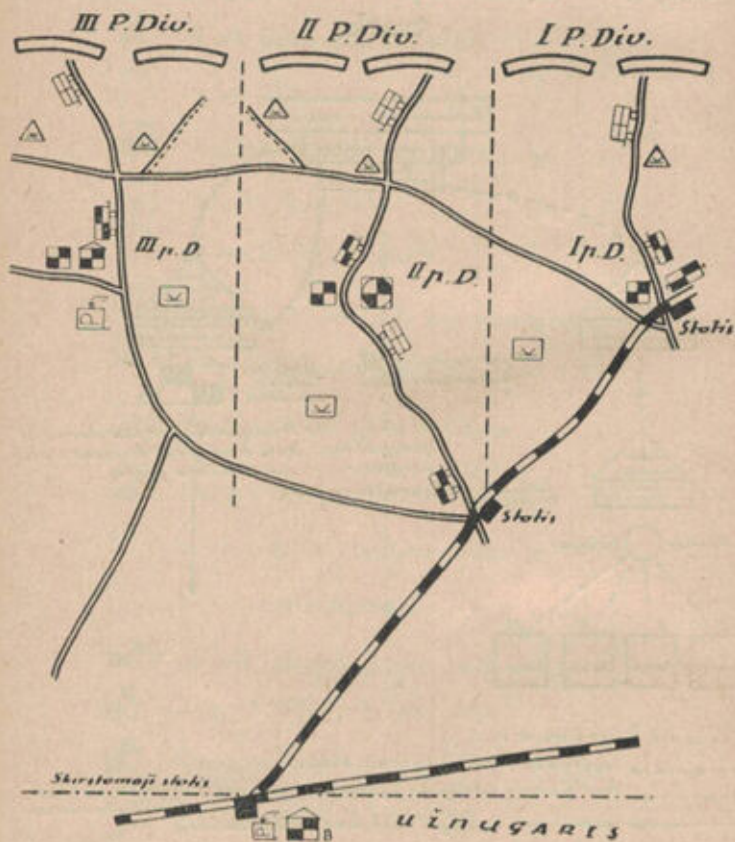
Paaiškinimas

- mitybos reikalavimo kelias
- tam tikrais atvejais įsakymas raj. int. sandėliui vykdyti reikalavimą
- įsakymas vykdyti mitybos reikalavimą

8 priedėlis

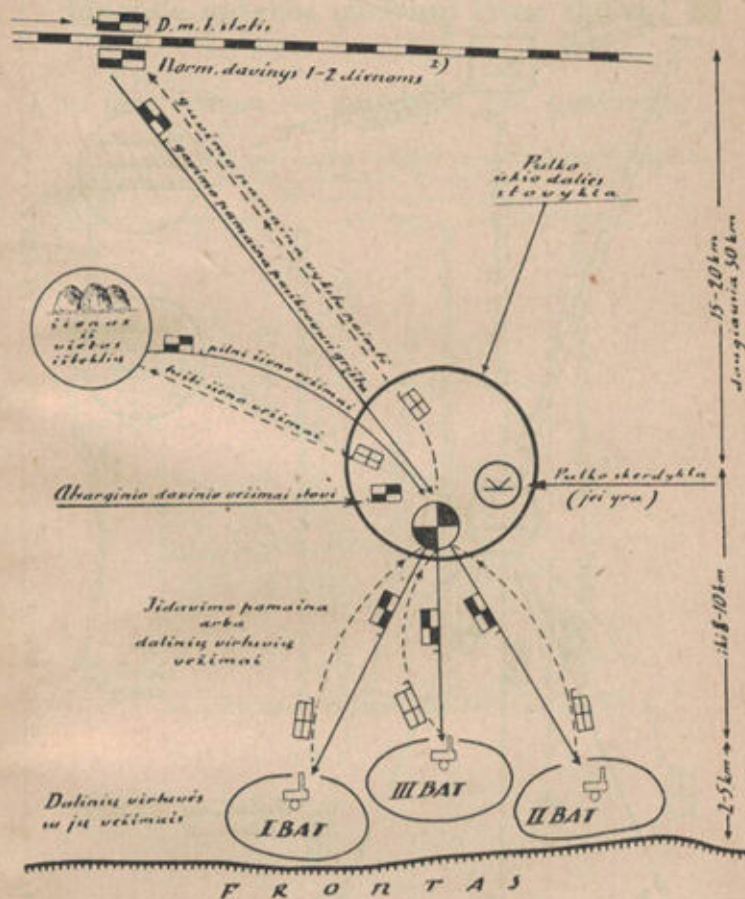
Intendantūros tarnybos veikimo skema

9 priedėlis

Pėst pulko maistu, pašaru ir mėsa aprūpinimo skema¹⁾

Iš skirstomosios stoties

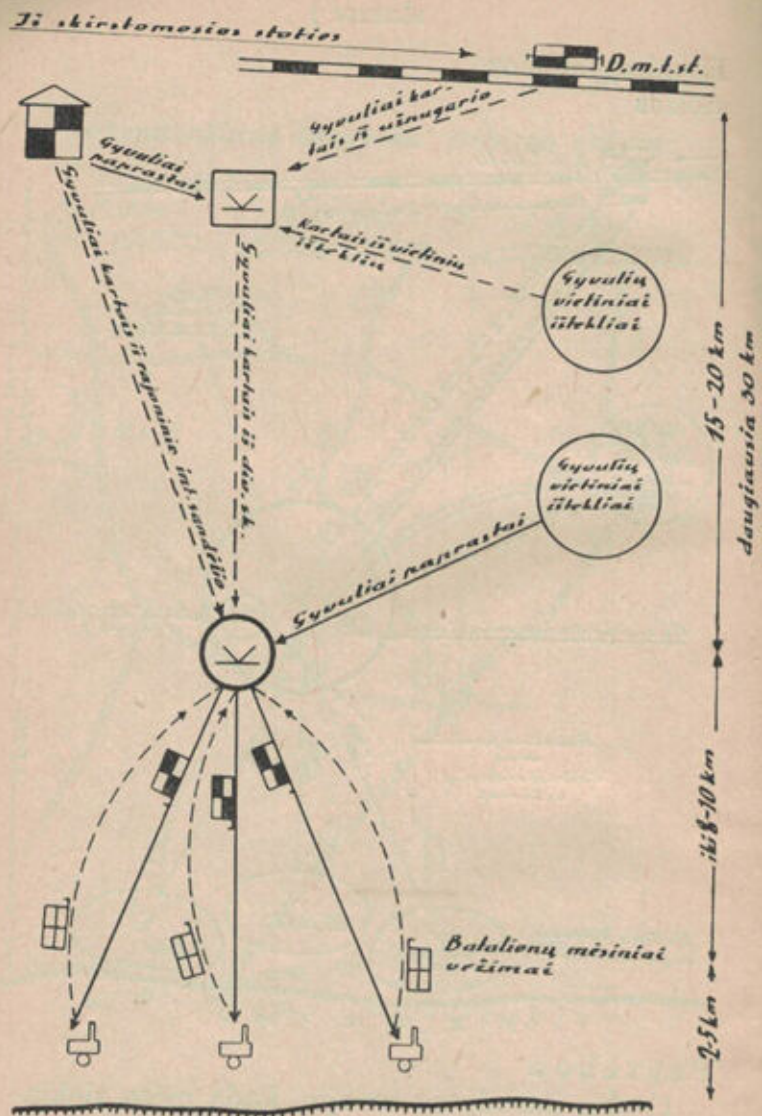
Pastabos.

1) Čia parodytas atvejis, kada mėsa tiekia ma iš pulko šerdyklos.

2) a. Sandėlio gali nebūti. b. Sandėlio ištekčiai gali būti trobesyje ar pakrauti vežimuose, tačiau jų tarpe duonos tik 1 dienai.

Pėst. pulko mėsos rūpinimo skema

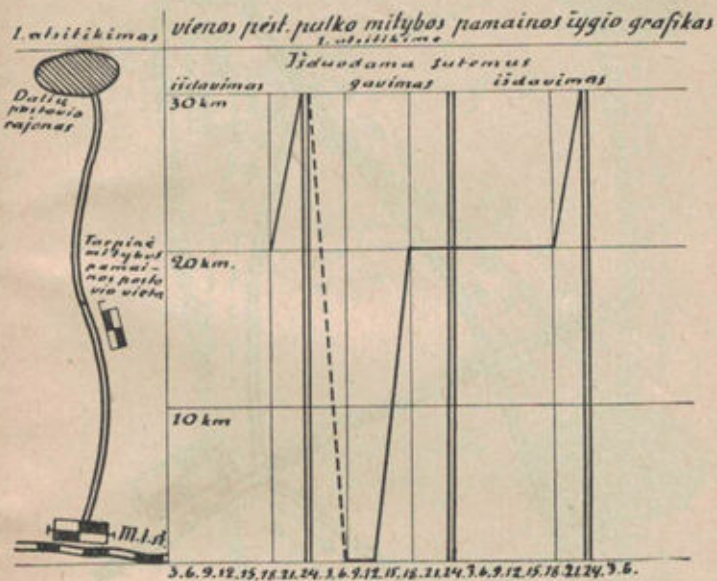

Pastaba.

Čia parodytas atvejis, kada mėsa tiekama iš pulko skerdyklos.

Junginio mitybos pamainų žygio skema

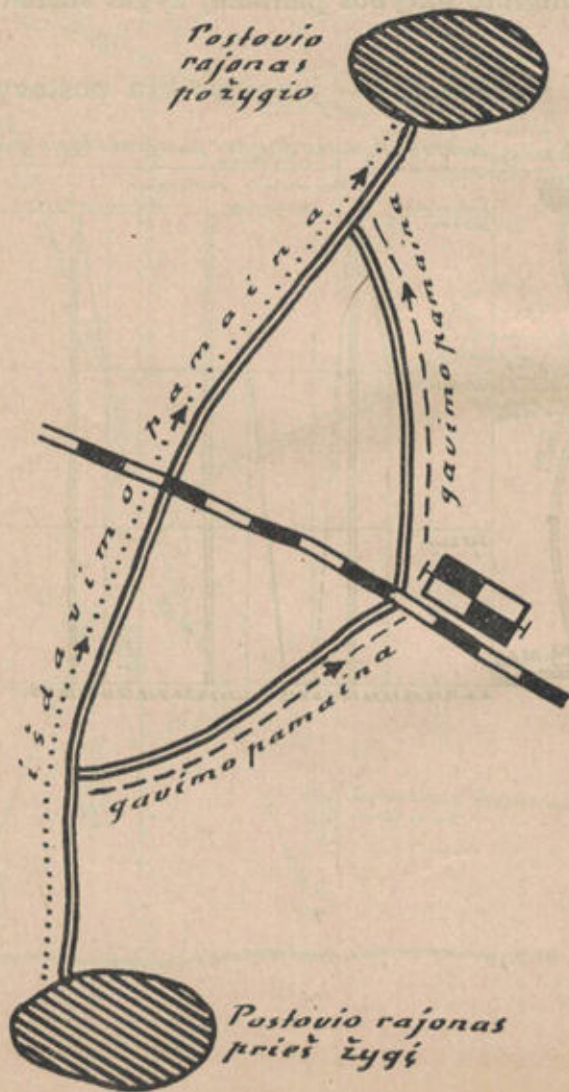
1-as atsitikimas — junginys yra postovyje

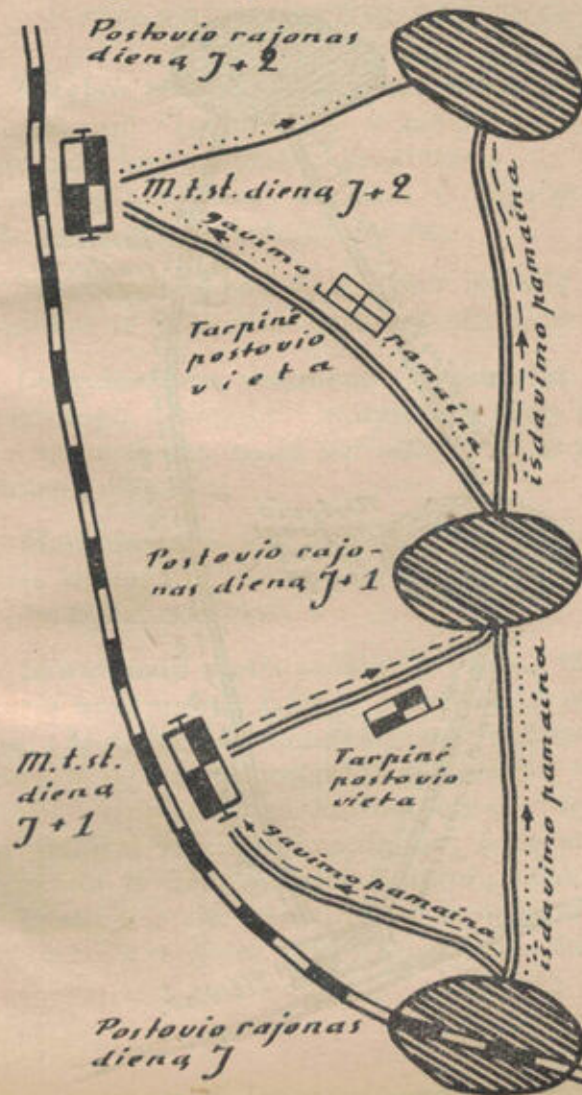
12 priedėlis

Junginio mitybos pamainų žygio skema
2-as atsitikimas — junginio žygio kelias kerta geležinkelio liniją.

13 priedėlis

Junginio mitybos pamainų žygio skema
3-as atsitikimas — junginys žygiuoja lygia greta su geležinkelio linija

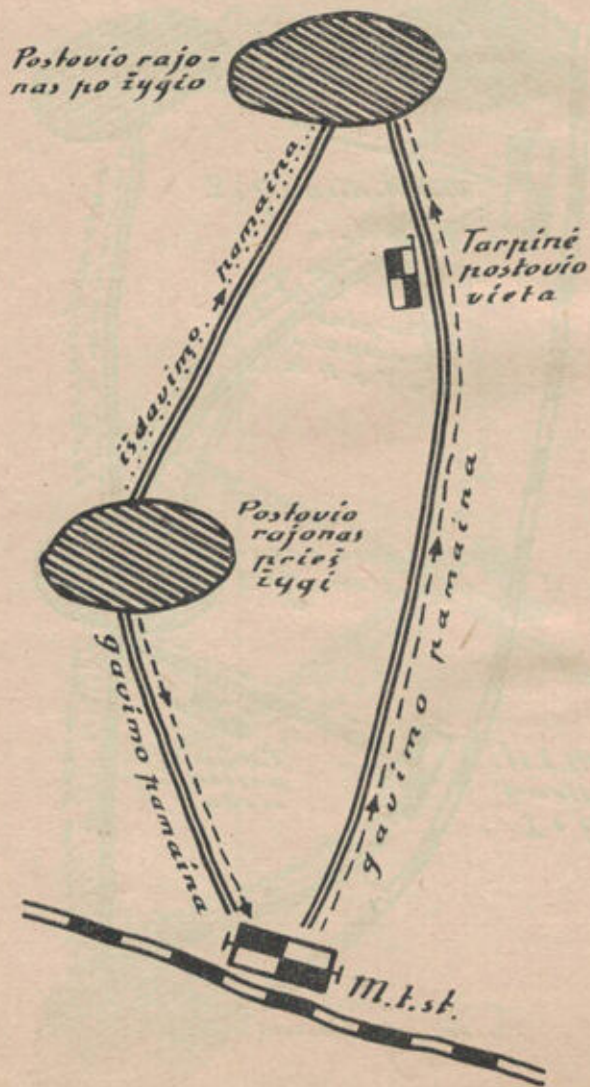

14 priedėlis

Junginio mitybos pamainų žygio skema

4-as atsitikimas — junginys žygiuoja atsitolindamas nuo geležinkelio

SVARBESNIOSIOS SĄVOKOS

Mitybos rūpinimas — visi veiksmai, kuriais surenkami, paruošiami, atgabenami ir perduodami kariuomenės junginiams ar dalims reikalingi mitybos išteklių ir išgabenami į užnugarį nebereikalingi daiktai.

Mitybos tiekimas — mitybos išteklių atgabenimas ir išdavimas kariuomenės dalims.

Intendantūros reikmenų evakuacija — nereikalingų aprangos, mitybos ir kitų dalykų bei taros iš kar. dalių surinkimas ir jų išgabenimas į užnugarį.

Maitinimas — visi veiksmai kar. dalyse, kuriais surenkami, paruošiami ir išduodami žmonėms maisto dalykai.

Skirstomoji stotis — stotis, į kurią iš užnugario aprūpinimo įstaigų atgabenami visų rūšių (jų tarpe ir intendantūros) tiekmenys ir kurioje jie sugrupuojami ir siunčiami į tiekimo stotis atitinkamiems kariuomenės junginiams ar atskirai veikiančioms dalims. Į šią stotį surenkami iš kariuomenės junginių evakuojami sužeistieji ir visi nebetinkami ir nebereikalingi tiekmenys ir iš čia, atitinkamai sutvarkius, surūšiuotus ir sugrupavus, jie siunčiami į užnugarį.

Mitybos tiekimo stotis — stotis, į kurią atvežami mitybos reikmenys iš užnugario ir kurioje šie reikmenys išduodami kariuomenės junginiams ar atskirai veikiančioms dalims.

Mitybos tiekimo vieta — vieta, kur atvežami iš užnugario ar mitybos tiekimo stoties mitybos ištekliai ir išduodami kariuomenės junginiams ar dalims bei daliniams.

Mėsos tiekimo vieta — vieta, kurioje iš junginio ar pulkų skerdyklų atgabenta mėsa išduodama kariuomenės dalims ar daliniams.

Intendantūros tiekmenynas — organas, kuris priima iš užnugario atgabentus mitybos ir kitokius intendantūrinius reikmenis ir juos išduoda kariuomenės dalims.

Be to, jis rūpinasi vietinių mitybos išteklių naudojimu jam pavestame ruože.

TURINYS

	Psl.
Įsakymas	3

INTENDANTŪROS TARNYBOS UŽDAVINIAI IR ORGANIZACIJA

Uždaviniai, pareigūnai ir pareigos	
Intendantūros tarnybos uždaviniai	5
Intendantūros tarnybos pareigūnai	6
Intendantūros tarnybos organizacija	
Intendantūros viršininkų bendradarbiavimas su kitais viršininkais	15
Intendantūros tarnybos viršininkų tarpusavio bendradarbiavimas	19

APRŪPINIMAS

Bendri veikimo dėsniai	
Bendrybės	22
Ištekliai	23
Karo meto uždaviniai ir vežiojamieji dalių mitybos ištekliai	
Bendrybės	33
Maisto daviniai	34
Pašaro daviniai	38
Dalių mitybos ištekliai	39
Mitybos rūpinimas kariuomenės dalyse	
Pareigūnai ir pareigos	45
Dalies mitybos pamainų ir mėsinių vežimų veikla	48
Mitybos išdavimas kariuomenės dalyse	54

	Psl.
Junginio intendantūros vykdomieji organai	
Intendantūros tiekmenynas	56
Skerdyklos	59
Junginio krautuvė	61
Mitybos tiekimas junginio skaidinyje	
Bendrybės	62
Aprūpinimo būdai	64
Mitybos atsiėmimas	65
Mitybos tiekimas mišriąja mitybos gur- guole	69
Transporto priemonių pakrovimas	70
Mitybos reikalavimai	71
Mitybos tiekimas veikiančios kariuomenės skai- dinyje	
Bendrieji tiekimo organizacijos dėsniai ...	72
Kariuomenės intendanto priemonės ir iš- tekliai veikiančios kariuomenės ruože ..	73
Vietinių išteklių naudojimas	74
Mitybos tiekimo įsakymai skirstomosioms stotims	75
Ryšys su Kariuomenės Štabo IV skyriumi	78
Skirstomoji stotis	79
Gyventojų aprūpinimas	83
Duonos rūpinimas	84
Kilnojamosios lauko kepyklos	88
Mėsos rūpinimas	90
Mitybos tiekimas užnugaryje	
Bendrybės	94
Vietinių išteklių naudojimas	96
Bazinis sandėlis	97
DANGOS IR APRANGOS RŪPINIMAS	
Bendrieji dėsniai	99
Aprangos rūpinimas kariuomenės dalyse	
Bendrybės	100
Pareigūnų veikla ir atsakomybė	102

	Psl.
Aprangos tiekimas kariuomenės dalims	
Bendroji tiekimo tvarka	105
Aprangos ištekliai ir atsargos	106
Reikalavimai. Pareikalautų daiktų išdavimas bei siuntimas	110
Skalbinių plovimas ir taisymas	116
Vietinių aprangos išteklių naudojimas	117
Kariuomenės krautuvės	
Bendrybės	117
Divizinės krautuvės	118
Kariuomenės centrinė krautuvė	120
Krautuvių priežiūra	122
Kitų intendantūrinių reikmenų rūpinimas	
Vežimai ir pakinktai	123
Maitinimo įrankiai	124
Stovyklinės priemonės	125
Raštinių reikmenys ir muzikos padargai ..	126
Kuras	126
Šviesos reikmenys	127
Šiaudai	128
Aprūpinimas įvairiose kautynėse	
Bendrybės	128
Mitybos rūpinimas puolant	129
Mitybos rūpinimas ginantis	131
Aprangos ir kitų daiktų rūpinimas	132
Aprūpinimas puolamajame žygyje ir perse- kiojant	133
Aprūpinimas pasitraukiant ir stabdant	134
Aprūpinimo eiga, kai neveikia geležinkeliai	138
Kariuomenės dalių aprūpinimas kelionėje	141
Daiktų evakuacija ir sunaudojimas	143
Priedėliai	
1. Karo meto maisto dienos daviniai	146
2. Karo meto pašaro dienos daviniai	147
3. Įsakymų duomenys	148
4. Mitybos padėtis pėst. pulke	150

	Psl.
5. Žinios apie divizijos (pulko) maisto ir pašaro stovį	153
6. Sutartiniai ženklai	154
7. Mitybos reikalavimų kelias ir jų vykdymo tvarka	155
8. Intendantūros tarnybos veikimo skema ..	156
9. Pėst. pulko maistu, pašaru ir mėsa aprūpinimo skema	157
10. Pėst. pulko mėsos rūpinimo skema	158
11. Junginio pamainų žygio skema	159
12. Junginio mitybos pamainų žygio skema ..	160
13. " " " " " ..	161
14. " " " " " ..	162
Svarbesniosios sąvokos	163

